

Nr 168

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående organisation
m. m. av försvarets centrala intendenturförvaltning;
given Stockholms slott den 4 maj 1962.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven af Geijerstam

Propositionens huvudsakliga innehåll

Riksdagen har efter förslag i propositionen 1961:109 beslutat, att ett för försvaret gemensamt centralt intendenturförvaltningsverk skall inrättas. I anslutning härtill framlägges i propositionen förslag beträffande organisationen av det nya ämbetsverket, som föreslås skola benämnas försvarets intendenturverk. Enligt förslaget kommer verket att omfatta — förutom chef — ett stabsorgan, centralplaneringen, samt fem byråer, nämligen materielbyrå, livsmedelsbyrå, drivmedelsbyrå, förrådsbyrå och administrativ byrå. Antalet befattningshavare beräknas till 283. Intendenturverkets inrättande medför att arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning samt flygförvaltningens intendenturbyrå utgår ur organisationen.

Den nya organisationen föreslås skola genomföras från och med den 1 juli 1963.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 maj 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden NILSSON, STRÄNG, LINDSTRÖM, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler t. f. chefen för försvarsdepartementet, statsrådet af Geijerstam, fråga om organisation m. m. av försvarets centrala intendenturförvaltning samt anför därvid följande.

Inledning

Riksdagen har efter förslag i propositionen 1961:109 (s. 101 f) fattat principbeslut om övergång till gemensam central intendenturförvaltning inom försvaret. Redan dessförinnan hade chefen för försvarsdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 oktober 1960 tillkallat en utredningsman (generaldirektör G. A. Christianson) för att verkställa utredning rörande organisation av ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk. Uppdraget utvidgades den 21 april 1961 till att jämväl omfatta utredning av frågan om inrättande av en för försvaret gemensam intendenturkår. Utredningen har med skrivelse den 22 december 1961 avgivit betänkande med förslag till organisation m. m. av ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk, benämnt intendenturförvaltningen. I kärfrågan redovisar utredningen vissa alternativa lösningar.

Yttranden över betänkandet har efter remiss avgivits av överbefälhavaren — efter hörande av cheferna för armén, marinen och flygvapnet — försvarets civilförvaltning, försvarets sjukvårdsstyrelse, fortifikationsförvaltningen, armétygförvaltningen, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, försvarets förvaltningsdirektion, försvarets forskningsanstalt, civilförsvarsstyrelsen, statskontoret, riksrevisionsverket, överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap, statens jordbruksnämnd, sprängämnesinspektionen, lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet, 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga, landsorganisationen i Sverige — efter hörande av försvarsverkens civila personals förbund — statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation samt — efter hörande av försvarets civila tjänstemannaförbund — tjänstemännens centralorganisation (statstjänstemannasektionen).

Jag kommer i det följande att lämna en kortfattad översikt över nu-

varande organisation m. m. av den centrala intendenturförvaltningen inom försvaret. Därefter redogör jag för huvudpunkterna i utredningens förslag. För närmare kännedom härom torde få hänvisas till betänkandet. Remissyttrandena upptages i anslutning till utredningens förslag under de särskilda avsnitten. Mina egna synpunkter och förslag framlägger jag slutligen i ett sammanhang.

Nuvarande organisation och uppgifter m. m.

Intendenturförvaltningen inom försvaret har i huvudsak till uppgift att svara för stridskrafternas beklädnad, förplägnad och förläggning samt deras förseende med drivmedel, bränsle, hästar och hundar samt expeditionsmateriel m. m. Vidare hänföres till intendenturförvaltningens område förvaltningen av medel för övningar, undervisning m. m.

Enligt nuvarande organisation svarar arméintendenturförvaltningen för ledningen av intendenturförvaltningstjänsten inom armén. Motsvarande verksamhet för marinen handhaves inom marinförvaltningens intendenturavdelning och för flygvapnet inom flygförvaltningens intendenturbyrå. Verksamheten samordnas försvarsgrenarna emellan i första hand med tillämpning av huvudförvaltningsprincipen. I enlighet härmed har tyngdpunkten i anskaffningsverksamheten kommit att åvila arméintendenturförvaltningen. Detta ämbetsverk sköter sålunda praktiskt taget all anskaffning av intendenturmateriel och livsmedel m. m. för försvaret. Anskaffning av bränslen för försvarets fasta anläggningar ankommer även på arméintendenturförvaltningen. Anskaffning av fordonsdrivmedel handhaves av arméintendenturförvaltningen, medan marinförvaltningen och flygförvaltningen svarar för anskaffning av fartygs- respektive flygdrivmedel.

Arméintendenturförvaltningen är för närvarande indelad i *centralbyrå* (expedition, militärsektion, hästsektion och förrådskontrollkontor), *materielbyrå* (expedition, utrustningssektion, inventariesektion, mobiliserings- och tilldelningssektion, inköpssektion samt kontroll- och verkstadssektion), *förplägnadsbyrå* (expedition, mobiliserings- och anskaffningssektion samt drift- och kontrollsektion), *drivmedelsbyrå* (expedition, drivmedelssektion, bränslesektion och mobiliseringsdetalj) samt *administrativ byrå* (kanslisektion, personalsektion och expedition). Vid centralbyrån handhaves förvaltningen av arméns övningsanslag samt handlägges ärenden av allmänt militärt innehåll, t. ex. utbildningsfrågor och allmänna remisser m. m. Materielbyrån svarar för anskaffning av beklädnadsmateriel och huvuddelen av intendenturmaterielen i övrigt. Livsmedelsfrågor och frågor rörande förplägnadsmateriel handhaves vid förplägnadsbyrån, frågor angående drivmedel och bränsle vid drivmedelsbyrån. Inom arméintendenturförvaltningen fullgöres huvuddelen av in-

köpsfunktionerna av materielbyråns inköpssektion. I fråga om livsmedel och viss del av förplägnadsmaterielen ankommer emellertid inköpsverksamheten på förplägnadsbyrån samt i fråga om drivmedel, bränslen och viss del av distributionsmaterielen på drivmedelsbyrån.

Enligt av Kungl. Maj:t fastställd organisationsplan för arméintendenturförvaltningen omfattar ämbetsverket sammanlagt 211 befattningar. Innehavarna av befattningarna som chef för central-, materiel-, förplägnads- och drivmedelsbyråerna skall vara militära. I arméintendenturförvaltningens organisation ingår ytterligare 31 befattningar, som är avsedda för militära innehavare — 13 regementsofficerare, 17 kaptener och en underofficer. Vidare är 13 befattningar avsedda för pensionerade officerare och underofficerare. Fyra befattningar är civilmilitära. Övrig personal vid ämbetsverket — sammanlagt 158 tjänster — är civil.

Chef för arméintendenturförvaltningen är chefen för armén. Souschef är generalintendenten. Generalintendenten är tillika tjänstegrensinspektör (intendenturtjänsten vid armén) och personalkårchef (chef för intendenturkåren). Såsom tjänstegrensinspektör och personalkårchef ingår generalintendenten i arméledningen och lyder direkt under chefen för armén.

Marinförvaltningens intendenturavdelning är indelad i centralsektion, förplägnadssektion, materielsektion, drivmedelssektion och förrådskontrollkontor. Vid avdelningen finnes sammanlagt 46 befattningar. Förutom chefen ingår i avdelningen 16 officerare och en underofficer, tre pensionerade officerare och underofficerare samt 25 civila befattningshavare. Chef för avdelningen är marinöverintendenten. Denne är dessutom tjänstegrensinspektör (marinens intendenturtjänst) och personalkårchef (chef för marinintendenturkåren). I de båda sistnämnda egenskaperna ingår marinöverintendenten i marinledningen och lyder direkt under chefen för marinen.

Flygförvaltningens intendenturbyrå är indelad i centralsektion, materielsektion, förplägnadssektion och drivmedelssektion. Byrån omfattar sammanlagt 32 tjänster. Chef är en överste i Bo 1. I övrigt ingår i byrån 9 officerare, 4 pensionerade officerare och underofficerare samt 18 civila.

Chefen för intendenturbyrån är den högste målsmannen för intendenturtjänsten inom flygvapnet. Någon direkt motsvarighet till armé- och marinledningarnas inspektörer för intendenturtjänsten finnes icke vid flygvapnet. Däremot stadgas i arbetsordningen för flygförvaltningen att chefen för intendenturbyrån skall inspektera intendenturtjänsten vid flygvapnet.

I nuvarande organisation av den centrala intendenturförvaltningstjänsten upprätthålles vid ingen av försvarsgrenarna någon skarp gräns mellan förvaltnings- och stabsfunktioner. Den förvaltningsmässiga inspektionsverksamheten syftar i första hand till att utöva kontroll över handhavandet av förvaltningsärenden hos underlydande myndigheter samt att tillse att

en ändamålsenlig hushållning med medel och materiel äger rum. Den förvaltningsmässiga inspektionsverksamheten utövas inom armén av souschefen vid arméintendenturförvaltningen, inom marinen av marinöverintendenten i hans egenskap av chef för intendenturavdelningen och inom flygvapnet av chefen för intendenturbyrån. Souschefen och marinöverintendenten utövar emellertid — som framgått av det föregående — inspektionsverksamhet även i egenskap av tjänstegrensinspektörer och personalkårchefer. Denna verksamhet regleras i Kungl. Maj:ts instruktioner för arméledningen och marinledningen. Ändamålet med sistnämnda inspektionsverksamhet anges för arméns del vara att utröna sådana förhållanden som kan inverka på förbandens krigsduglighet eller eljest påkalla försvarsgrenschefens uppmärksamhet. Till tjänstegrensinspektörs och personalkårchefs åligganden hör inom armén även att biträda arméstabschefen i handläggningen av utbildningsärenden, som berör tjänstegrenen. Detta innebär, att generalintendenten ger förslag till order, anvisningar och föreskrifter för utbildning i intendenturtjänst. I arbetet därmed ävensom i själva undervisningsarbetet utnyttjas icke endast personal tillhörande intendenturkåren med tjänstgöring utanför arméintendenturförvaltningen utan även intendenturpersonal och fackutbildad civil personal, som tjänstgör vid ämbetsverket.

Inspektören för marinens intendenturtjänst har bland annat att inspektera verksamheten inom sin tjänstegren, att följa den allmänna utvecklingen inom verksamhetsområdet och att övervaka yrkesutbildningen.

Det åligger som tidigare sagts chefen för flygförvaltningens intendenturbyrå att inspektera intendenturtjänsten vid flygvapnet. Sammanhållande organ för utbildningsfrågor är vid flygvapnet flygstabens utbildningsavdelning. Det åligger emellertid chefen för intendenturbyrån att taga initiativ till och planlägga intendenturutbildningen för samtliga personalkategorier samt att inspektera utbildningen. I syfte att anpassa intendenturutbildningen till flygvapnets operativa verksamhet har chefen för intendenturbyrån visst samarbete med inspektören för flygvapnets bastjänst.

För såväl generalintendenten som marinöverintendenten och chefen för flygförvaltningens intendenturbyrå gäller, att de vid på dem ankommande utbildningsverksamhet ställer kurschefer och lärare till förfogande. Härvid tages även personal hos respektive förvaltningsmyndigheter i anspråk. För planläggning, övervakning och inspektion av utbildningsverksamhet avseende personal utanför den centrala förvaltningsmyndigheten samt för biträde vid handläggning av personalkårärenden finnes vid arméintendenturförvaltningen personal i centralbyråns militärsektion. Vid marinen handlägges dylika ärenden av marinöverintendentens expedition, i vilken ingår bland andra en kommandörkapten, en kapten och en subalternofficer. Vid flygvapnet slutligen handlägges ärendena i fråga av personal vid intendenturbyråns centralsektion.

Vid flygvapnet göres icke åtskillnad mellan de stabsmässiga och förvaltningsmässiga inspektionsuppgifterna. Inom armén göres åtskillnad så tillvida, att generalintendenten-souschefen även är tjänstegrensinspektör och personalkårchef. Denna åtskillnad torde dock väsentligen vara av formell natur. Vid marinen göres däremot, åtminstone formellt, en sträng åtskillnad.

För medverkan på intendenturområdet i andra stabsuppgifter än inspektion finnes intendenturofficerare i samtliga försvarsgrensstaber. Sålunda är i arméstaben placerad en major å utbildningsavdelningen samt fyra kapten, en å envar av organisations-, utbildnings-, utrustnings- och trängavdelningarna. För marinstabens operationsavdelning är avsedd en kommandörkapten och för dess organisationsavdelning en kapten. Vid flygstaben är en kapten placerad vid organisationsavdelningen.

Den nu gällande organisationen fastställdes i sina huvuddrag av 1954 års riksdag efter förslag i proposition 109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. Beslutet hade föregåtts av ett långvarigt och omfattande utredningsarbete, bland annat genom försorg av 1946 års militära förvaltningsutredning (SOU 1950: 36—37).

I fråga om intendenturförvaltningens centrala organisation förordade förvaltningsutredningen, att verksamheten skulle sammanföras till ett för försvaret gemensamt ämbetsverk, försvarets intendenturförvaltning. Utredningen framlade ett detaljerat organisationsförslag härför. Verket föreslogs indelat i fem byråer, nämligen materielbyrå, förplägnadsbyrå, bränslebyrå, häst- och veterinärmaterielbyrå samt förrådsbyrå, vartill kom inköpscentral, centralexpedition, centralplanering, kårexpedition och juridisk sektion. Den föreslagna organisationen med ett gemensamt verk ansågs erbjuda de bästa garantierna för effektiv standardiseringsverksamhet, ekonomisk drift i fred och underlättande av underhållstjänsten i krig.

Efter förslag i propositionen 1954: 109 bibehölls emellertid som framgår av det föregående en försvarsgrensvis ordnad organisation. Föredragande departementschefen framhöll dock, att valet av organisationsform icke innebär något definitivt ståndpunktstagande (prop. 1954: 109, s. 115). Principen om gemensam intendenturförvaltning — liksom gemensam tygförvaltning — avvisades således icke, men dess förverkligande ställdes på framtiden.

Innan riksdagen förra året (prop. 1961: 109) fattade principbeslut om gemensam intendenturförvaltning hade frågan om ändrad organisation av intendenturförvaltningen aktualiserats från skilda håll. 1958 års försvarsledningskommitté framhöll sålunda i sitt i mars 1960 avgivna betänkande (SOU 1960: 12), att samordningen av intendenturförvaltningstjänsten redan drivits så långt genom huvudförvaltningsprincipens tillämpning att en övergång till gemensam organisation icke skulle i sak innebära någon om-

välvande förändring. Då vidare en gemensam organisation syntes kommittén kunna medföra vissa rationaliseringsvinster, hyste kommittén sympatier för införande av en sådan organisation.

1959 års besparingsutredning för försvaret (SOU 1960: 23) kom vid sina överväganden till den uppfattningen att den lämpligaste formen för den centrala intendenturförvaltningen utgjordes av en för hela försvaret gemensam myndighet, vilken borde organiseras enligt i huvudsak samma principer som den nuvarande arméintendenturförvaltningen.

1960 års försvarsledningsutredning (SOU 1961: 7) förordade likaså, att en gemensam central intendenturförvaltningsorganisation skulle komma till stånd.

Intendenturförvaltningsutredningens förslag

Gränsdragningen mellan förvaltningsverksamhet och stabsarbete

Utredningen erinrar om att oklarhet för närvarande råder på intendenturtjänstens område i fråga om avgränsningen mellan å ena sidan den inspektionsverksamhet, som sammanhänger med handläggningen av förvaltningsärenden och den ändamålsenliga hushållningen med anslagsmedel och materiel — förvaltningsmässig inspektion — och å andra sidan den inspektion som ankommer på försvarsgrensstaberna och som utgör ett hjälpmedel för försvarsgrenschef i den förbandsproducerande verksamheten. Dessa oklarheter har enligt utredningen icke varit besvärande så länge förvaltningsverksamheten inom intendenturtjänstens område varit försvarsgrensbunden och inspektionsverksamheten på såväl förvaltnings- som stabsområdet ombesörjts vid försvarsgrenarna av en och samma person — generalintendenten, marinöverintendenten respektive chefen för flygförvaltningens intendenturbyrå — inom samtliga områden med biträde av personal ingående i eller lokalt ansluten till förvaltningsenheterna.

Efter de år 1961 fattade besluten i fråga om omorganisation av försvarets högsta ledning (jfr prop. 1961: 109) har avgränsningsproblemen emellertid enligt utredningen ökat i aktualitet. Försvarsgrenschefs direkta ledning av förvaltningsverksamheten ersättes med en anvisningsrätt gentemot förvaltningsmyndigheterna, som betingas av hans ansvar för den förbandsproducerande verksamheten och som avser den närmare utformningen av myndighets verksamhet för tillgodoseende av verksamheten inom försvarsgrenen rörande organisation, utrustning, mobilisering, taktik, utbildning, personal- och värnpliktsväsende ävensom sådana frågor som berör långsiktigsplanering och anslagsäskanden. Den gränsdragning mellan förvaltningsverksamhet och förbandsproduktion, som sålunda fastställts, bör enligt utredningen konsekvent genomföras vid organiserandet av intendenturförvaltningsverket. Arbetsuppgifterna för det nya verket och dess

personal bör renodlas till att avse förvaltningsverksamheten. Den inspektionsverksamhet, som icke avser förvaltningsfunktionerna och den stabsverksamhet i övrigt som sammanhänger med försvarsgrenschefernas förbandsproducerande verksamhet och som ytterst tar sig uttryck i anvisningar till förvaltningsmyndighet, bör sålunda ankomma på försvarsgrensstaberna. Utredningen framhåller i detta sammanhang särskilt den verksamhet som avser utarbetande av utrustningsnormer och utrustningslistor. Detta arbete åvilar för närvarande vid armén i allt väsentligt arméstaben men vid marinen och flygvapnet försvarsgrensförvaltningarna. Enligt utredningens uppfattning är detta arbete ett led i den förbandsproducerande verksamheten och bör därför inom samtliga försvarsgrenar ankomma på respektive staber. Utredningen har vid utarbetandet av sina förslag till organisation och personaluppsättning för intendenturförvaltningen utgått härifrån.

I anslutning till 1961 års beslut angående krigsmaktens högsta ledning uppdrog Kungl. Maj:t åt överbefälhavaren att inkomma med förslag rörande arbetsuppgifter, organisation och personaluppsättning för i armé-, marin- och flygledningarna ingående enheter med undantag för försvarsförvaltningarna. Överbefälhavaren har den 13 oktober 1961 med eget yttrande överlämnat av försvarsgrenscheferna avgivna förslag i ämnet. Intendenturförvaltningsutredningen anför, att dessa förslag i sina grunddrag såtillvida överensstämmer med utredningens principiella uppfattning som inspektionsverksamhet och övrig stabsverksamhet såväl organisatoriskt som personellt avskilt från förvaltningsverksamheten.

Utredningen anser icke, att det ankommer på utredningen att avgiva förslag till den detaljorganisation inom försvarsgrensledningarna som bedömes erforderlig för att försvarsgrenschef skall kunna fullgöra på honom ankommande uppgifter på intendenturområdet. Det anses emellertid klart, att som en följd av organiserandet av det gemensamma intendenturförvaltningsverket en viss förstärkning av den intendenturutbildade personalen inom försvarsgrensstaberna kan bli aktuell. Utredningen anser det lämpligt att behovet av och kostnaden för denna personalförstärkning på stabsidan åtminstone uppskattningsvis bedömes.

Vid sina överväganden har utredningen kommit till den uppfattningen, att arméchefens förslag rörande inspektionsverksamheten är det minst kostnadskrävande. Detta förslag innebär att inspektionsverksamheten liksom övrig inspektion inom underhållstjänsten skall ledas av tränginspektören. Enligt utredningens mening bör vid utformningen av marinens och flygvapnets ledningsorganisationer övervägas, huruvida icke motsvarande organisationsform kan tillämpas för dem. Vid flygvapnet synes en anknytning till inspektören för bastjänsten kunna komma i fråga.

Enligt utredningens uppfattning bör i stabsorganen inordnas den intendenturpersonal, som beräknas kontinuerligt erforderlig för verksamheten.

Endast i den mån arbetskraftsbehovet är av temporär natur bör det tillgodoses med anlåtande av personal från förvaltningsmyndigheten. För stabsarbetet erforderligt förvaltningsmässigt underlag bör dock regelmässigt utarbetas inom intendenturförvaltningen. Detta gäller såväl i fråga om inspektionsverksamheten som övrigt stabsmässigt arbete. Därest en gemensam intendenturkår tillskapas, bör för denna avsedd kårexpedition lokalt anknytas till intendenturförvaltningsverket. Även kårexpeditionen bör därvid i viss utsträckning kunna biträda inspektionsorganen.

Utredningen räknar med följande beställningar för intendenturpersonal för inspektionsuppgifter i försvarsgrensledningarna, nämligen vid tränginspektionen en major — f. n. en kapten — vid marinledningen en kommandörkapten av 2. graden och en kapten samt vid flygledningen (basinspektören) en major.

I fråga om behovet av intendenturpersonal vid försvarsgrensstaberna för andra ändamål än inspektionsuppgifter anför utredningen beträffande armén, att något gemensamt utnyttjande av till förvaltningsorganet knuten personal icke förekommer. Någon mer väsentlig förskjutning av arbetsuppgifter från förvaltning till stab torde därför icke vara att emotse. Utredningen räknar därför för arméstabens del med en major och tre kaptener. I förhållande till nuläget innebär detta ingen förändring. Vid marininstaben tjänstgör i nuläget en kommandörkapten av 2. graden och en kapten tillhörande marinintendenturkåren. Utredningen räknar med ytterligare en kapten. Vid flygstaben är i nuläget placerad en kapten i intendenturbefattning. Utredningen räknar med en major och två kaptener.

Y t t r a n d e n

Vad utredningen anfört i fråga om gränsdragningen mellan förvaltningsverksamhet och stabsarbete har flertalet remissinstanser i huvudsak biträtt eller lämnat utan erinran.

Överbefälhavaren och chefen för armén förutsätter, att den direktiv- och anvisningsrätt som för närvarande tillkommer överbefälhavaren och försvarsgrenscheferna gentemot nuvarande förvaltningar även kommer att avse det nya verket.

Enligt *chefen för armén* bör inspektionsverksamheten på intendenturtjänstens område för arméns del ledas av tränginspektören. I fråga om inspektion av utbildningen i fackmässigt tekniskt avseende bör därvid personal ur intendenturförvaltningsverket kunna biträda. För ifrågasvarande uppgifter vid tränginspektionen räknar arméchefen med en major och en eller två kaptener.

I fråga om inspektionsverksamhetens organisation inom marininstaben föreslår *chefen för marinen*, att en direkt under marinchefen lydande in-

tendenturtjänstinspektion inrättas. Denna lösning anses på ett tillfredsställande sätt tillgodose marinens behov av inspektionsverksamhet på intendenturtjänstens område. Som inspektör bör avses en kommandör som — i avvaktan på kärfrågans slutliga lösning — tillika föreslås bli chef för marinintendenturkåren. Inspektionen bör i övrigt omfatta en kommandörkapten av 1. eller 2. graden i Ao 26/24, två kaptener samt en underofficer i Ao 13/11 och viss biträdespersonal. I förhållande till utredningens förslag innebär detta en ökning med en kommandör och en kapten. Därest inspektören icke tillika är kårchef kan dock kaptenen utgå.

Enligt *chefen för flygvapnet* bör behovet av intendenturofficerare i flygledningen och dessas inordnande i organisationen samt frågan om hur inspektionsuppgifterna skall lösas prövas i samband med att ställning tages till flygledningens framtida organisation. *Försvarets civilförvaltning* förutsätter likaså, att behovet av intendenturpersonal i de olika försvarsgrensstaberna kommer att detaljprövas i samband med blivande översyn av dessa stabers organisation.

Enligt *överbefälhavaren* bör inspektionsverksamheten inom armén ledas av tränginspektören. I anslutning till marinchefens uppfattning att motsvarande verksamhet vid marinen bör ledas av en direkt under marinchefen lydande intendenturtjänstinspektör, uttalar överbefälhavaren, att det inte behöver medföra större olägenheter att underställa tjänstegrensinspektörerna i marin- och flygledningarna respektive försvarsgrensstabschefer i likhet med vad som nu är fallet med de flesta inspektörer. Utredningens förslag att för flygvapnets vidkommande anknyta inspektionsverksamheten till inspektionen för bastjänsten synes överbefälhavaren vara värt beaktande.

Arméintendenturförvaltningen anför i fråga om inspektionsverksamheten inom intendenturtjänsten bland annat, att synpunkter framkommit inom ämbetsverket, som talar för att den stabsmässiga inspektionsverksamheten för intendenturtjänsten bör vara knuten till intendenturförvaltningen liksom i nuläget till tjänstegrensinspektionen inom arméintendenturförvaltningen. Chefen för intendenturförvaltningsverket kan därigenom med den sakkunskap han själv representerar och med sina medhjälpare inom verket samt vid eventuell kårexpedition aktivt verka även på det stabsmässiga inspektionsområdet och ej enbart på det förvaltningsmässiga. Detta underlättar ett ömsesidigt utbyte av erfarenheter och rön mellan dessa två verksamhetsgrenar. Ett sammanförande av den stabsmässiga inspektionsverksamheten med förvaltningen har även betydelse för en önskvärd samordning av intendenturtjänsten vid de olika försvarsgrenarna och för ett utbyte dem emellan. Därest inspektionsverksamheten organiseras försvarsgrensvis, måste enligt ämbetsverkets mening intendenturförvaltningsverket beredas möjlighet att delta i och ha inflytande på den stabsmässiga utbildnings- och inspektionsverksamheten i fackmässigt-tekniskt avseende. —

För arméstaben bedömer arméintendenturförvaltningen personalbehovet för inspektionsverksamheten till minst en major och en kapten.

Tjänstemännens centralorganisation anför i fråga om gränsdragningen mellan förvaltnings- och stabsverksamheten, att arbetsuppgifterna för krigsmaktens regionala och lokala förvaltningar har utpräglat blandade funktioner, d. v. s. såväl förvaltnings- och stabsfunktioner som förbandsproducerande funktioner. Då det gemensamma intendenturförvaltningsverkets främsta uppgift måste vara att betjäna krigsmaktens centrala, regionala och lokala enheter, bör enligt centralorganisationen gransknings- och inspektionsverksamheten även när det gäller förvaltningsfunktionerna samordnas av försvarsledningen. En kontrollverksamhet som till största delen utföres vid de regionala och lokala enheterna och som samtidigt riktas mot hela förvaltningsverksamheten torde ge såväl ämbetsverk som högre militära myndigheter det tillförlitligaste underlaget för en bedömning av ändamålsenligheten och angelägenhetsgraden av olika centralt utfärdade föreskrifter. Detta önskemål om en samordning av all gransknings- och inspektionsverksamhet till försvarsledningen och då lämpligen i enlighet med chefens för armén förslag under ledning av tränginspektören torde enligt centralorganisationens uppfattning kräva ytterligare förstärkning av intendenturutbildad personal i såväl försvars- som försvarsgrenstaberna. Intendenturförvaltningsverkets granskningsverksamhet skulle härigenom kunna minskas och avse enbart redovisning.

Överbefälhavaren delar utredningens uppfattning, att utarbetandet av utrustningsnormer och utrustningslistor är ett led i den förbandsproducerande verksamheten och att arbetet därmed bör ankomma på respektive staber. Enligt av överbefälhavaren utfärdade direktiv ankommer det regelmässigt på försvarsgrenschef att fastställa utrustningsbehovets omfattning eller grunder för dess beräkning.

Försvarets förvaltningsdirektion anför, att det självklara sambandet mellan taktik (operativt uppträdande) m. m., organisation och utrustning samt mobiliseringsplaner gör det naturligt att utrustningsgrunderna utarbetas i staberna och överlämnas till förvaltningarna för att utgöra grunden för anskaffning, förrådshållning, distribution m. m. Utarbetandet bör ske i samråd med förvaltningarna i tekniskt-ekonomiskt avseende, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas åt möjligheterna att likrikta utrustningen. Enhetlighet och samordning på förvaltningsområdet är därför i hög grad beroende av att utrustningsgrunderna utarbetas efter enhetliga normer. Erforderlig omläggning bör förberedas snarast möjligt så att denna princip kan tillämpas senast från och med verkets inrättande.

Försvarets sjukvårdsstyrelse framhåller likaså vikten av att respektive staber vid utarbetandet av utrustningsnormer och utrustningslistor samråder med intendenturförvaltningen, som bör verka för samordning i denna

del. Sjukvårdsstyrelsen understryker också angelägenheten av att intendenturförvaltningen vidtager åtgärder för att formell enhetlighet i fråga om begreppsbestämningar i vad gäller intendenturmateriel skall erhållas.

Marinförvaltningen understryker utredningens uttalande att vid utarbetande av utrustningsnormer och utrustningslistor erforderligt förvaltningsmässigt underlag regelmässigt bör utarbetas inom intendenturförvaltningen. Marinförvaltningen framhåller vidare, att personal som beräknas kontinuerligt erforderlig för verksamheten i respektive stabsorgan bör inordnas i dessa och att detta arbetskraftsbehov sålunda icke skall tillgodoses med anlitan av personal ur intendenturförvaltningen. Med hänsyn till att ett systematiskt uppbyggt och fullständigt utrustningslisteverk utgör den grund, på vilken den viktigaste delen av förvaltningsverksamheten — mobiliserings- och krigsförberedelsearbetet — bygger, måste bland annat marinledningens stabsdelar erhålla tillräcklig arbetskraft för att lösa på dem ankommande arbetsuppgifter bland annat inom här berört område.

Även enligt *chefen för marinen* är det tekniska inslaget framträdande vid utarbetande av utrustningsnormer och utrustningslistor. Eftersom detta inslag enligt marinchefen är mera framträdande inom marinen än inom armén, måste marinförvaltningen medverka vid arbetet med utrustningslistorna i jämförelsevis större omfattning. Chefen för marinen biträder icke utredningens förslag att allt arbete med framtagande av utrustningslistor inom intendenturområdet skall överföras till marininstaben, enär detta skulle innebära ett frångående av nyssnämnd princip. I stället förordar marinchefen att till det nya intendenturförvaltningsverket överföres de funktioner härutinnan som för närvarande fullgöres av marinförvaltningens intendenturavdelning. Därest likväl beslut skulle fattas om att arbetet med utrustningslistor för intendenturmateriel skall förläggas till marininstaben måste denna tillföras arbetskraft härför i erforderlig utsträckning. Chefen för marinen anser en utökning med en kapten som ett absolut minimum för ifrågakarande uppgifter i förhållande till utredningens förslag.

Chefen för armén och arméintendenturförvaltningen beräknar behovet av intendenturpersonal vid arméstaben för andra ändamål än inspektionsuppgifter till en major, en major eller kapten samt två kaptener.

Flygvapenchefen och flygförvaltningen anser det nödvändigt, att regionala intendenturförvaltningsmyndigheter tillkommer inom flygvapnet samtidigt som det gemensamma verket inrättas. Något utrymme för ytterligare arbetsuppgifter inom eskaderstabens nuvarande personalram finnes ej enligt flygvapenchefen. Kommer någon personalförstärkning vid eskaderstaberna ej till stånd i samband med inrättandet av intendenturförvaltningsverket, måste följderna bli, att verket vad beträffar flygvapnet — till skillnad från övriga försvarsgrenar — får samverka direkt med lokala myndigheter. — Vid eskaderstaberna finnes för närvarande som företrädare för intenden-

turförvaltningstjänsten en intendent (löjtnant). Enligt flygvapenchefen och flygförvaltningen bör för eskaderstaberna tillkomma sammanlagt fyra beställningar för överstelöjtnant eller major.

Statstjänstemännens riksförbund anför, att tillkomsten av ett gemensamt intendenturförvaltningsverk kommer att i vissa fall kräva förstärkning av intendenturpersonalen i regional instans. Icke minst gäller detta enligt förbundet eskaderstaberna. Bristen på kvalificerad intendenturpersonal i dessa staber anses redan nu vara stor.

Förbundet anser det vidare uppenbart, att utredningen underskattat de arbetsuppgifter i försvarsgrensstaberna, som måste eller lämpligen bör lösas av intendenturofficerare. Enligt förbundet måste förstärkningen med intendenturofficerare i de olika staberna ske från samma tidpunkt som övergången till ett gemensamt intendenturförvaltningsverk. Om så icke blir fallet, kommer verksamheten att fungera helt otillfredsställande och arbetsbelastningen på stabernas personal kommer att bli synnerligen stor.

Gränsdragningen mellan intendenturförvaltning och andra förvaltningsområden

Utredningen erinrar om att de centrala intendenturorganens förvaltningsverksamhet omfattar huvudgrupperna intendenturmateriel, livsmedel, drivmedel, bränsle och veterinärmateriel. Någon klar gräns mellan de olika huvudgrupperna föreligger emellertid inte enligt utredningen. Särskilt i fråga om indenturmaterielbegreppet har utredningen konstaterat sådana olikheter att den icke anser det möjligt att entydigt definiera detta begrepp. Utredningen erinrar vidare om att inom marinen finnes en särskild materielgrupp, som benämnes materialutredning. Härmed förstås allmänna förbrukningsartiklar samt viss materiel av inventarientur, som erfordras för renhållning, översyn, reparation och vård m. m. av marinens fartyg, anläggningar och materiel. Materielen är till sin huvuddel av allmän handelsvarutyp. Marinförvaltningens intendenturbyrå har i fråga om materialutredning ålagts att såsom funktionellt organ svara för behovsberäkning, inköp, leveranskontroll och förrådshållning m. m.

Eftersom materielförvaltningen inom intendenturområdet för närvarande är ordnad försvarsgrensvis är dess innehåll enligt utredningen beroende av de avgöranden, som träffats inom respektive försvarsgren. Detta gäller främst avgränsningen gentemot tygmateriel (motsvarande). Åtskilliga skiljaktigheter finnes härvid mellan försvarsgrenarna. Såsom exempel på den bristande enhetligheten nämner utredningen, att viss spisutrustning inom armén hänföres till tygmateriel medan motsvarande materiel vid marinen och flygvapnet är intendenturmateriel.

Utredningen har emellertid kommit till den uppfattningen att de olikheter i fråga om formell begreppsbestämning och klassificering av styckewis materiel, som finnes försvarsgrenarna emellan, icke behöver utgöra något principiellt hinder mot att samtliga de förvaltningsuppgifter som nu

är hänförliga till intendenturområdet överföres till det gemensamma verket. Den omständigheten att visst förvaltningsobjekt icke vid samtliga försvarsgrenar tillhör intendenturförvaltningen bör sålunda icke hindra att förvaltningsobjektet överföres till intendenturverket. Utredningen föreslår således, att i princip all den verksamhet som vid envar av försvarsgrenarna är hänförd till intendenturförvaltning överföres till det nya verket. Det bör enligt utredningen därefter ankomma på intendenturförvaltningen att vidtaga åtgärder för ernående av formell enhetlighet i olika avseenden. I den mån viss materiel vid någon men icke vid samtliga försvarsgrenar utgör intendenturmateriel bör ämbetsverket taga initiativ till att frågan om materielens organisatoriska tillhörighet kommer under prövning av vederbörlig myndighet.

I vissa hänseenden har utredningen emellertid övervägt omflyttningar mellan förvaltningsområden. Förslag framlägges till förändringar i fråga om anskaffningsverksamheten för drivmedel och drivmedelsmateriel samt bränslen och bränsleinventarier för de fasta anläggningarna, i fråga om ansvaret för försörjningen med elektrisk kraft och vatten ävensom beträffande handläggningen av ärenden rörande bok- och blanketryck samt läger- och manskapskassor.

Utredningen erinrar om att 1946 års militära förvaltningsutredning (SOU 1950:36) ansåg det tveksamt huruvida förvaltningen av driv- och smörjmedel för fordon, fartyg och flygplan borde åläggas intendenturförvaltningsorganen. Ur rent teknisk synpunkt syntes förvaltningen bära hänföras till tygförvaltningens område. Å andra sidan ansågs vissa ekonomiska fördelar vara förenade med att anskaffningen av drivmedel och av bränslen för fasta anläggningar omhänderhades av ett och samma organ, varför, så länge bränsleanskaffningen åvilade de intendenturförvaltande organen, jämväl drivmedelsanskaffningen borde hänföras till dessa. Förvaltningsutredningen förordade därför, att anskaffning, förrådshållning, distribution och krigsförberedelsearbete i fråga om drivmedel borde hänföras till intendenturförvaltning. Inköpsspecifikationer och leveranskontraktbestämmelser borde emellertid åvila tygförvaltningsorganen. Avgränsningen mellan intendentur- och tygförvaltning har hittills i stort sett skett i enlighet härmed.

Som framgår av det föregående är arméintendenturförvaltningen huvudförvaltningsmyndighet för hela krigsmakten ifråga om inköp av drivmedel för motorfordon. Även viss central förrådshållning av sådana drivmedel omhänderhaves av arméintendenturförvaltningen för arméns och flygvapnets behov. Vid armétygförvaltningen utprovas vilka tekniska fordringar som bör ställas på olika drivmedel. Ansvariga för krigsplanläggning av försörjningen med drivmedel är arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå, envar inom sitt område.

Fartygsdrivmedel och fartygssmörjmedel anskaffas av marinförvaltningens intendenturavdelning. Flygbensin, som även användes som fartygsdrivmedel, anskaffas dock av flygförvaltningen. Marinförvaltningens skeppsbyggnadsavdelning har beträffande fartygsdrivmedel och fartygssmörjmedel samma funktion såsom tekniskt sakorgan som armétygförvaltningen beträffande fordonsdrivmedel.

Pannbrännolja och motorbrännolja samt genom blandning erhållna kvaliteter eldningsolja samt kol utgör icke allenast drivmedel utan användes även som bränsle i värmeanläggningar. Vid marinen förrådshålles därför dessa uppvärmningsbränslen i drivmedelsförråden. Den anskaffning av eldningsolja, som ombesörjes av arméintendenturförvaltningen för såväl militära som andra statliga och kommunala institutioner sker, där så är möjligt, genom köp från marinförvaltningen.

Flygförvaltningens motorbyrå bestämmer vilka flygdrivmedel som skall anskaffas för flygvapnets räkning. Kvalitetskraven avväges med hänsyn till tekniska och ekonomiska faktorer. Erforderliga kvantiteter beräknas av intendenturbyrån. Inköp verkställes av inköpsavdelningen på anmodan av intendenturbyrån. Intendenturbyrån är huvudförvaltningsmyndighet inom krigsmakten beträffande flygdrivmedel.

Centralförrådslagringen av flygdrivmedel sker i av arméintendenturförvaltningen administrerade förråd och i förråd, som förhyres för flygförvaltningens räkning av fortifikationsförvaltningen. Vården av flygdrivmedel i såväl central- som basförråd ledes av intendenturbyrån. Krigsplanläggningen på flygdrivmedelstjänstens område utföres av flygförvaltningens intendenturbyrå.

Försvarsgrenarnas centrala drivmedelsförråd redovisas enligt av Kungl. Maj:t den 13 juni 1947 meddelade föreskrifter över särskilda förrådstitlar av diversemedelsnatur. I enlighet härmed krediteras ersättning för utlämnade förnödenheter och debiteras kostnaden för återanskaffade förnödenheter nämnda titlar.

De skäl 1946 års förvaltningsutredning (SOU 1950: 36) åberopat för att anskaffning, förrådshållning, distribution och krigsförberedelsearbete i fråga om driv- och smörjmedel bör hänföras till intendenturförvaltningens verksamhetsområde finner utredningen alltså bärande. Sedan beslut nu fattats om organiserandet av ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk synes en överflyttning av dessa ärenden till tygförvaltningens område enligt utredningen icke stå i samklang med strävandena att i möjligaste mån successivt verka för samordning av olika verksamheter försvarsgrenarna emellan eller med huvudförvaltningsprincipen. Som framgår av det följande förordar utredningen, att inköpsverksamheten i fråga om bränslen för de fasta anläggningarna liksom hittills skall hänföras till intendenturförvaltningsområdet. Endast genom sammanhållande av all inköpsverksamhet beträffande drivmedel och bränslen synes det utred-

ningen möjligt ernå bästa ekonomiska resultat. För ett sammanhållande talar även den serviceverksamhet gentemot andra statliga myndigheter som intendenturförvaltningen avses skola bedriva på konsumtionsvaruområdet. Utredningen förordar således, att de funktioner som enligt vad förut sagts hittills fullgjorts av de tre intendenturförvaltningsorganen i fortsättningen skall anförtros åt intendenturförvaltningen och att även inköp av flygdrivmedel skall ombesörjas av detta verk.

Anskaffning av bränslen för försvarets fasta anläggningar är sedan gammalt en intendenturförvaltningsuppgift. Utredningen erinrar om att frågan om överförande av nämnda anskaffning till fortifikationsförvaltningen tidigare prövats, bland annat av 1946 års militära förvaltningsutredning, som emellertid föreslog, att bränsleanskaffningen — liksom kontrollen av den värmetekniska driften vid de fasta anläggningarna — skulle tills vidare alltjämt hänföras till intendenturförvaltningen. Ett skäl härför angavs vara de ekonomiska fördelar som vore förknippade med en sammanhållning av all bränsleanskaffning för såväl fordon, fartyg och flygplan som fasta anläggningar. Vid anmälan av frågan i propositionen 1954: 109 uttalade föredragande departementschefen beträffande organiserandet av den centrala intendenturförvaltningstjänsten, att bränsleanskaffningen för försvarets fasta anläggningar principiellt sett tillhörde området för fortifikations- och byggnadsförvaltningen men att det dock finge tills vidare anstå med en överflyttning av dessa arbetsuppgifter till fortifikationsförvaltningen eller annan myndighet. — Vid anmälan av förslag till organisation av försvarets regionala och lokala fastighetsförvaltning i propositionen 1956: 110 anförde föredragande departementschefen, att ansvaret för att de totala kostnaderna för uppvärmning av försvarets anläggningar hålles på lägsta möjliga nivå borde vara samlat hos fortifikationsförvaltningen. Därigenom bleve det möjligt att åstadkomma en allsidig och effektiv avvägning av kostnader för bränsle, maskinutrustning och underhåll av såväl maskiner som byggnader. Riksdagen fattade beslut i enlighet med förslaget. Kontrollen av den värmetekniska driften vid försvarets fasta anläggningar har i enlighet härmed från och med den 1 juli 1958 överförts till fortifikationsförvaltningen.

Mot bakgrunden av att fortifikationsförvaltningen svarar för utbyggnad och underhåll av de fasta värmeanläggningarna och i samband med underhållet även för kontrollen av den värmetekniska driften har utredningen övervägt om icke val och kvalitetsbedömning av bränslen samt ärenden rörande bränsleinventarier för sådana anläggningar bör överflyttas till detta ämbetsverk. Utredningen anser, att en sådan åtgärd ligger i linje med den av statsmakterna år 1956 godtagna ståndpunkten att fortifikationsförvaltningen har ansvar för att den värmetekniska driften vid de fasta anläggningarna ger bästa möjliga ekonomiska utfall. Utredningen förutsätter vi-

dare, att en samordning av de värmetekniska problemen härigenom underlättas och att den tekniska personalen utnyttjas mera rationellt. Utredningen föreslår därför, att angivna moment av bränsleanskaffningen för de fasta anläggningarna inklusive bränsleinventarier överföres till fortifikationsförvaltningen. Beräkning av medelsbehovet för bränslen till dessa anläggningar samt förvaltning av anslag för ändamålet bör ankomma på fortifikationsförvaltningen.

Utredningen har vidare övervägt om även inköpsverksamheten i fråga om bränslen bör hänföras till fortifikationsförvaltningen. Enligt utredningen är det svårt att draga någon bestämd skiljelinje mellan drivmedel och bränslen. Sålunda utgör tjockolja och kol eldningsbränsle vid anläggningar men drivmedel för fartyg. Träkol och ved är vidare drivmedel för gengasfordon. Av bland annat dessa skäl lagerhållas vid marinen drivmedel och bränslen i samma förråd, drivmedelsförråden.

De angivna skälen pekar enligt utredningen mot att en samordning av bränsleinköpen och drivmedelsinköpen bör komma till stånd. Härför talar även merkantila och ekonomiska synpunkter. Vid bedömningen av inköpsverksamhetens ordnande bör vidare enligt utredningen hänsyn tagas till den bränsleanskaffning och den krigsplanläggning som i fred sker för att säkerställa mobiliserade förbands bränsleförsörjning. I denna verksamhet, som nu handhaves och även framdeles bör handhavas av intendenturorgan, ingår en viss lagerhållning av bränslen. Det är enligt utredningen ur omsättningsynpunkt angeläget att de fasta anläggningarnas behov av bränslen i erforderlig utsträckning kan tillgodoses med anlitage av nämnda fredslager. Detta önskemål anses bli bäst tillgodosett, därest alla inköp av bränslen sammanhålls i central instans. Den merkantila delen av bränsleanskaffningen bör sålunda enligt utredningen hänföras till intendenturförvaltningen och där samordnas med drivmedelsupphandlingen. Av angivna skäl bör även förrådshållningen i fred och krig ombesörjas av intendenturförvaltningen. Det synes utredningen lämpligt att detta verk på grundval av behovsuppgifter från fortifikationsförvaltningen utför även krigsplanläggning av bränsleförsörjningen för de fasta anläggningarna.

Utredningen erinrar om att i bränsleanslagen även ingår medel för elenergi, vatten och bad samt inre och yttre renhållning. Utredningen, som prövat i vad mån anslagsmedel för dessa ändamål bör överföras till förvaltning av fortifikationsförvaltningen, föreslår att el- och vattenförsörjningsfrågorna i vad de avser försvarets fasta anläggningar (inklusive bad) och förhyrda lokaler helt hänföres till fortifikationsförvaltningen. Härigenom vinnes enligt utredningen ökad garanti för en samordning av olika uppvärmningsproblem.

Yttre renhållning omfattar enligt utredningen med nuvarande uppdelning bland annat vissa åtgärder, som i lokal instans har nära anknytning till fastighetsförvaltning, såsom renhållning och krattning av kaserngårdar, 2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1962. 1 saml. Nr 168*

gräsmattor och vägar inom kasernområde. En samarbetskommitté i försvarets förvaltningsdirektions regi arbetar för närvarande med hithörande gränsdragningsfrågor. Med hänsyn till att ett överförande av dessa uppgifter till fortifikationsförvaltningen icke påverkar organisation eller personaluppsättning för intendenturförvaltningen framför utredningen härutinnan inte något förslag. — Även inre renhållning har sådan anknytning till byggnadsunderhåll att skäl kan anföras för att överflytta denna ärendesgrupp till fortifikationsförvaltningen. Med hänsyn till att här ingår ärenden av huvudsakligen rent förvaltningsmässig karaktär och då fortifikationsförvaltningen genom att utfärda tekniska föreskrifter kan i erforderlig mån påverka städningsfrågorna har emellertid utredningen räknat med att inre renhållning alltjämt skall tillhöra intendenturförvaltningen.

Med distributionsmateriel för drivmedel avser utredningen all lös utrustning, som utnyttjas inom försvaret vid hantering av flytande drivmedel, d. v. s. förrådshållning och förflyttning av drivmedel, tankning av fordon och flygplan samt bunkring av fartyg och båtar m. m. Till distributionsmateriel räknar utredningen således icke cisterner, rör, armatur och maskinell utrustning, vilka såsom fasta anordningar installeras i drivmedelsanläggningar. Dylik materiel faller inom fortifikationsförvaltningens förvaltningsområde.

Vid armén och marinen hänföres enligt utredningen till intendenturförvaltningens område i stort sett anskaffning och underhåll av all distributionsmateriel utom tankfordon för vilka flygförvaltningen är huvudförvaltningsmyndighet samt tankfartyg för vilka marinförvaltningen är huvudförvaltningsmyndighet. Arméintendenturförvaltningen är huvudförvaltningsmyndighet för distributionsmateriel för motorfordon, stationära motorer m. m. — Vid flygvapnet har beträffande distributionsmaterielen för flygdrivmedel tidigare i stort sett gällt den fördelningen, att förrådshållnings- och järnvägstransportmateriel hänföres till intendenturmateriel medan tankfordon och tankningsutrustning redovisats som flygmateriel. Denna fördelning har inom flygförvaltningen ansetts vara förenad med vissa gränsdragningsproblem. Under det senaste året har därför förrådshållnings- och järnvägstransportmateriel överförts till förvaltning såsom flygmateriel, vilket innebär att numera all distributionsmateriel utom emballage behandlas såsom flygmateriel.

Kostnader för anskaffning och underhåll av distributionsmateriel bestrids vid armén och marinen från anslagen till anskaffning av drivmedelsutrustning respektive drivmedelsförråd m. m. Vad angår flygvapnets distributionsmateriel har en uppdelning skett på så sätt att endast en mindre del är hänförd till anslaget Anskaffning av drivmedelsutrustning medan huvuddelen av distributionsmaterielen anskaffas från anslaget Anskaffning av flygmateriel m. m. (jfr dock 1962 års statsverksproposition, bil. 6, punkt

106 o. 110). Underhållet åter bekostas av anslaget Drift och underhåll av flygmateriel m. m.

Utredningen har för sin del kommit till den uppfattningen att vissa skäl direkt talar för att distributionsmaterielen i så stor utsträckning som möjligt sammanhålls i intendenturförvaltningsverket. Intendenturpersonal är sålunda enligt såväl freds- som krigsorganisationen ansvarig för icke endast anskaffning utan även förrådshållning och framforsling av drivmedel till förbrukningsställe. Den i fred av intendenturorgan utförda mobiliseringsplanläggningen bör enligt utredningen omfatta icke endast anskaffandet av drivmedel utan även anskaffandet av distributionsmateriel.

Utredningen anför vidare, att den tekniska säkerhetstjänsten i fråga om drivmedel vid samtliga försvarsgrenar åvilar det centrala intendenturorganet. Denna tekniska säkerhetstjänst tager sikte icke endast på föreskrifter för säkerhet och skydd vid hanteringen av drivmedel i förrådstjänst och vid transport utan även på utformningen av distributionsmaterielen. Utredningen anser, att denna säkerhetstjänst fungerar säkrast om den sammanhålls i ett organ. Utredningen finner således, att distributionsmaterielen i princip bör hänföras till samma centrala myndighet som den som enligt utredningens förslag har ansvaret för drivmedlens anskaffning och förrådshållning, d. v. s. intendenturförvaltningsverket.

I fråga om flygvapnets distributionsmateriel för flygdrivmedel framhåller utredningen, att förrådshållnings- och järnvägstransportmateriel för flygvapnets behov i tekniskt avseende icke på något avgörande sätt skiljer sig från sådan materiel inom armén och marinen. Kännetecknande för materielen är enligt utredningen, att vid dess utformning särskild hänsyn måste tagas till kravet att tankningen av planen skall kunna ske med genom filtrering rent och vattenfritt bränsle, med stor hastighet utan uppladdningar av statisk elektricitet och under successivt reglerat tryck för att icke skada flygplanets bränsletankar och övriga maskinella utrustning. Då materielen i såväl tekniskt som taktiskt/operativt hänseende behöver anpassas till flygvapnet, förordar utredningen det undantaget från den förut angivna principen att flygförvaltningen anförtros anskaffning och underhåll av förutom tankfordonen jämväl den för flygplanens tankning avsedda utrustningen. Övrig distributionsmateriel bör dock hänföras till intendenturförvaltningens område.

Sammanfattningsvis föreslår utredningen således, att all distributionsmateriel utom tankfordon och tankfartyg samt för flygvapnet speciell tankningsutrustning hänföres till intendenturförvaltningsverket.

Armé-, marin- och flygbokförråden samt armétygförvaltningens bokförråd i Stockholm och Karlsborg har efter förslag i proposition 1961: 110 från och med budgetåret 1961/62 sammanslagits och sammanförts med försvarets civilförvaltnings blankettförråd till ett centralt bok- och blankettförråd. Förrådet sorterar under försvarets civilförvaltning och är förlagt till nyinredda lokaler i Solvalla.

Inom civilförvaltningens kameralbyrå har inrättats ett särskilt kontor för bok- och blankettärenden. Kontoret handhar uppgifter avseende publikations- och blankettryck samt lagerhållning och distribution av sådant tryck. I verksamheten ingår i huvudsak utformning av publikation (blankett) samt anbudsinfordran och beställning. Innehållet i en viss publikation fastställs däremot av den myndighet som har befogenhet att utfärda de bestämmelser som publikationen innehåller.

Enligt utredningens uppfattning avviker den verksamhet som inom försvarets civilförvaltnings kameralbyrå fullgöres av kontoret för bok- och blankettärenden från den verksamhet som i övrigt åvilar civilförvaltningen. Att verksamheten genom 1961 års beslut hänfördes till försvarets civilförvaltning bör enligt utredningen ses mot bakgrunden av att verksamheten såsom omfattande samtliga försvarsgrenar ansetts bära omhändertavas av en för dessa gemensam förvaltningsmyndighet. I och med organiserandet av en för krigsmakten gemensam intendenturförvaltning är det enligt utredningen naturligt, att bok- och blankettkontoret med samtliga arbetsuppgifter överföres till det nya ämbetsverket.

De grundläggande bestämmelserna om läger- och manskapskassor inom försvaret återfinnes i ett av Kungl. Maj:t den 12 november 1954 utfärdat reglemente. Enligt detta skall vid förband och andra organisationsenheter tillhörande armén och flygvapnet finnas lägerkassor. Vid marinens fasta anläggningar skall finnas manskapskassor.

Från läger- och manskapskassa skall i första hand bestridas sådana kostnader för åtgärder avseende nytta och trevnad för kadetter, underbefäl och meniga vid vederbörligt förband, för vilka särskilda medel ej står till förfogande. I reglementet anges såsom exempel på dylika åtgärder följande huvudgrupper, nämligen bildningsverksamhet, förströelseverksamhet, anordningar för friluftsliv samt främjande av idrott, anordningar för höjande av trevnaden inom förläggningen, lämnande i mindre omfattning av uppmuntran samt hedersbevisning.

Vederbörlig central förvaltningsmyndighet bestämmer i vilken utsträckning läger- och manskapskassor skall inrättas. Sammanlagt finnes för närvarande 99 dylika kassor. Den centrala förvaltningen utövas av arméintendenturförvaltningen respektive marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå gemensamt med försvarets civilförvaltning. Redovisnings- och därmed sammanhängande frågor avgöres efter samråd med vederbörlig försvarsgrensförvaltning av civilförvaltningen. Den omedelbara förvaltningen utövas av vederbörlig lokal förvaltningsmyndighet.

Läger- och manskapskassa har inkomster i form av hyror och arrenden för kassans fastigheter, byggnader och anläggningar, samt från marketenteri- eller annan rörelse, m. m.

Utredningen anser det naturligt att samtliga ärenden rörande läger- och

manskapskassor — utom de som avser byggnadsförvaltningen — i central instans sammanhålls och förlägges till det gemensamma verket. Mot ett sådant sammanförande kan enligt utredningen möjligen riktas den invändningen, att den revisionsmässiga kontrollen av lägerkasseverksamheten alltså bör utföras av civilförvaltningen. Med hänsyn till det nära samband, som finnes mellan sakgranskning av den lokala förvaltningen och övrig central verksamhet, och under beaktande av att inom civilförvaltningen även nyssnämnda granskningsuppgifter liksom övrig revisionsverksamhet fullgöres av läger- och manskapskassedetaljen och sålunda icke av revisionsbyrån, har utredningen ansett sig böra föreslå, att all den verksamhet rörande läger- och manskapskassor, som nu åligger civilförvaltningen, överföres till intendenturförvaltningen.

Inom försvarsgrenarnas övningsanslag sammanhålls enligt utredningen vissa kostnader av sinsemellan olikartad karaktär, exempelvis kostnader för resor, traktamenten och utbildningsarvoden, förläggning och transporter, utbildnings- och övningsmateriel, expenser, markskador och målflygningsverksamhet. Syftet härmed har varit att underlätta för försvarsgrenschef såsom den för utbildnings- och övningsverksamheten ansvarige att inom övningsanslagets ram anordna övningarna på sådant sätt att största möjliga effekt av anslagsmedlen ernås. Samtliga med övnings- och utbildningsverksamheten sammanhängande kostnader bestrides emellertid icke från övningsanslagen och dessa uppvisar till sitt innehåll väsentliga olikheter försvarsgrenarna emellan. Sålunda bestrides kostnaderna för drivmedel vid armén och marinen från övningsanslagen men vid flygvapnet från anslaget till drift och underhåll av flygmateriel. Kostnaderna för övningsammunition bestrides endast vid marinen från övningsanslag, under det att vid armén och flygvapnet dessa kostnader hänföres till anslagen till anskaffning av tygmateriel respektive flygmateriel.

Från övningsanslagen bestrides vidare icke endast sådana kostnader, som direkt föranledes av övningar, utan även vissa med den normala förvaltningsverksamheten sammanhängande kostnader. Hit hör vid armén främst kostnad för drivmedel, som förbrukas i samband med ekonomikörslor, samt vid marinen ett flertal av kostnaderna ombord å flottans fartyg, däribland vissa kostnader av expensnatur. Anledningen till nämnda utvidgningar av övningsanslagens användningsområde är enligt utredningen att söka i svårigheten att särskilja de egentliga övningskostnaderna från kostnaderna för normal förvaltningsverksamhet.

Övningsanslagen förvaltas vid samtliga försvarsgrenar av intendenturorgan i såväl central som regional och lokal instans. Enligt utredningen aktualiserar beslutet om inrättandet av ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk frågan om övningsanslagens sakliga innehåll och deras hemvist i förvaltningsorganisationen.

Utredningen finner övervägande skäl tala för att försvarsgrenarnas övningsanslag även i fortsättningen hänföres till intendenturförvaltningens område. Någon tvekan råder enligt utredningen icke om att flertalet av de kostnader, som redovisas under anslagen, närmast har anknytning till intendenturtjänsten.

Utredningen anför även, att ett av skälen till inrättandet av ett gemensamt intendenturförvaltningsverk är att möjligheterna att rationalisera verksamheten inom intendenturtjänsten underlättas. Utredningen anser det vara inkonsekvent att icke utnyttja det för försvarsgrenarna gemensamma förvaltningsorganet jämväl för förvaltningen av övningsanslagen. Utredningen förordar således, att förvaltningen av övningsanslagen i princip anförtros åt det gemensamma intendenturförvaltningsverket.

Utredningen framhåller emellertid att detta inte behöver innebära att de olikheter försvarsgrenarna emellan som nu förefinnes i fråga om anslagens sakliga innehåll bör bibehållas. Antingen kan samtliga med övningsverksamheten förenade kostnader sammanhållas inom ett och samma anslag som hänföres till intendenturförvaltningen eller också kan sådana kostnader för övningsverksamheten som har viss anknytning till verksamheten inom tygförvaltningsområdet hänföras till anslag inom tygförvaltningens område.

Enligt utredningens mening behöver avgränsningsfrågorna icke nödvändigtvis entydigt lösas enligt den ena eller den andra principen. Avgörande för gränsdragningen bör rimligen vara rent praktiska skäl. Enligt vad utredningen inhämtat har på senare tid vid armén en förskjutning av vissa utgiftsposter från övningsanslag till anslag inom tygförvaltningens område antingen redan genomförts eller förberetts, t. ex. för förhyrning av motorfordon, helikoptrar och målflygplan m. m. Denna strävan att åstadkomma rationell avvägning mellan intendenturförvaltning och tygförvaltning bör enligt utredningen fortsätta. Därvid bör givetvis beaktas önskvärdheten att åstadkomma enhetlighet försvarsgrenarna emellan utan att därför viss försvarsgrens speciella intressen åsidosättes.

Utredningen framhåller vidare, att den omständigheten att en övningskostnad hänförs till anslag under intendentur- respektive tygförvaltningsområdet icke innebär, att samtliga med utgiften sammanhängande funktioner skall omhänderhas av den anslagsförvaltande myndigheten. Även om flygvapnets drivmedelskostnader till följd av önskvärdheten att avväga inriktningen av övningsverksamheten med hänsyn till fördelningen mellan underhållskostnader och drivmedelsåtgång redovisas under flygvapnets anslag till drift och underhåll av flygmateriel, bör enligt utredningen hinder icke möta mot att intendenturförvaltningsverket har ansvaret för inköp, förrådshållning och distribution av alla slags drivmedel. Likaså framhåller utredningen, att den omständigheten att marinens kostnader för övningsammunition nu hänföres till övningsanslag icke medför att arbetet med

vare sig anskaffningen eller förrådstitelredovisningen bör anknytas till intendenturförvaltningsverket.

Utredningen, som således föreslår, att försvarsgrenarnas övningsanslag alltjämt skall hänföras till intendenturförvaltningens område, förordar att anslagen övertages med det sakliga innehåll de vid tidpunkten för omorganisationen har. Därvid förutsättes, att intendenturförvaltningen i samråd med försvarsgrensledningarna, de tygförvaltande verken och försvarets förvaltningsdirektion ägnar avgränsningsfrågorna fortsatt uppmärksamhet i syfte att successivt åstadkomma sådana förändringar, som är ägnade att befrämja förenklat, enhetligt administrativt förfarande och kostnadsbesparingar för verksamheten utan att därför försvarsgrenschefs möjlighet att ur effektivitetssynpunkt giva övningsverksamheten lämplig inriktning försvåras.

Med hänsyn till de speciella förutsättningar som gäller för försvarstabens övningsanslag förutsätter utredningen icke någon förändring vare sig det gäller ordningen för anslagsäskandena, anslagets utnyttjande eller anslagsredovisningen. Anslaget förordas således ligga helt vid sidan av det gemensamma intendenturförvaltningsverkets kompetensområde.

Ansvar för djursjukvården åvilar för närvarande arméchefen medan den hygieniska livsmedelskontrollen ankommer på sjukvårdsstyrelsen. I fråga om förvaltningsärenden berörande djursjukvården m. m. gäller, att sjukvårdsstyrelsen utöver ansvaret för den hygieniska livsmedelskontrollen också har att såsom huvudförvaltningsmyndighet svara för all kvalificerad veterinärmateriel — instrument och förbandsmateriel — samt att militärapoteket svarar för djurläkemedelsförsörjningen. Vidare gäller, att arméintendenturförvaltningen bland annat förvaltar arméns anslag till anskaffning och vård av hästar, handlägger ärenden angående häst- och hundhållning och remontering samt ombesörjer hästuttagningen. Inom marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå handlägges förvaltningsärenden rörande marinens respektive flygvapnets hundbevakningstjänst.

Utredningen har efter samråd med 1960 års försvarsledningsutredning icke funnit anledning att till behandling upptaga frågan om det militära veterinärväsendets organisation till närmare bedömande, utan har utgått från att nuvarande gränsdragning mellan förvaltningsområden och mellan förvaltning och stabsmyndigheter tills vidare skall bestå. Härav följer, att utredningen räknar med att den i arméintendenturförvaltningens centralbyrå ingående hästsektionen med i princip oförändrade arbetsuppgifter — utökade med de till marinens och flygvapnets hundbevakningstjänst hörande uppgifterna — tills vidare skall överföras till intendenturförvaltningen.

Genom redovisningen av förnödenheter m. m. kan vederbörande centrala förvaltningsmyndigheter tillse att en ändamålsenlig hus-

hållning med medel och materiel äger rum. Det underlag som centralt erfordras för bland annat kontroll av att för krigsberedskapen erforderliga förnödenheter finnes i förråd erhålles dels genom central antalsbokföring på grundval av rapporter från underlydande myndigheter, dels genom förrådskontroll, dels ock genom direkta förfrågningar hos underlydande myndigheter. Den centrala bokföringen är av olika omfattning vid de tre intendenturförvaltningsorganen. Mest omfattande är den vid armén. — Kontrollen över handhavandet av förvaltningsärenden utövas genom s. k. sakgranskning, som syftar till att utröna om anslagen blivit använda på ändamålsenligt sätt och i enlighet med gällande bestämmelser samt om erlagda priser svarar mot förnödenhetens beskaffenhet och rådande marknadsläge.

Intendenturförvaltningsutredningen erinrar om att 1959 års besparingsutredning för försvaret (SOU 1960: 23) ansåg, att den centrala förrådsbokföringen samt kontrollen av underlydande myndigheters redovisning i sin nuvarande form var utan praktiskt värde. Den centrala bokföringen borde enligt besparingsutredningens mening kunna slopas och den nödvändiga centrala överblicken över lagersituationen kunna erhållas genom periodvis eller vid behov infordrade lagerbesked. Den centrala kontrollen av förrådsredovisningen borde avskaffas och ersättas med det enklare förfarande med stickprovskontroll, som i huvudsak tillämpades av marinen och flygvapnet.

Intendenturförvaltningsutredningen meddelar, att inom arméintendenturförvaltningen påbörjats utredning av förutsättningarna för övergång till central maskinbokföring samt kartläggning av därmed förenade fördelar och eventuella olägenheter. Enligt arméintendenturförvaltningen bör uppgifter om antal och förrådsplacering av alla slags förnödenheter snabbt kunna erhållas. Med ledning av sådana uppgifter kan bland annat omställningsfrekvensen avläsas, anskaffningsbehov direkt framräknas samt hastigt uppkommande behov av förnödenheter snabbt tillgodoses. För att kravet på snabbhet, t. ex. vid ett beredskapsläge eller vid uppsättning av FN-förband, skall kunna tillgodoses måste enligt arméintendenturförvaltningen redovisningen av den viktigare materielen ombesörjas centralt.

Arméintendenturförvaltningen har vidare upplyst, att en övergång till maskinell redovisning kan ske, dock endast under förutsättning att all i redovisningen ingående materiel erhåller kodnummer. Arbetet härmed har påbörjats. Även andra förberedelsearbeten erfordras. Arméintendenturförvaltningen har bedömt det möjligt att påbörja övergång från manuell artikelredovisning till maskinbokföring under budgetåret 1962/63.

Utredningen anför, att även för marinens och flygvapnets del intendenturförnödenheter vid en senare tidpunkt kan redovisas maskinellt. Därigenom skulle intendenturförvaltningen, sedan för de tre försvarsgrenarna likartade bestämmelser utarbetats och genomförts, få en för alla inom krigsmakten befintliga intendenturförnödenheter likartad redovisning.

Det förslag rörande redovisning och granskning av förnödenheter som utredningen framlägger är i huvudsak grundat på den organisation som nu råder inom de tre försvarsgrensförvaltningarna. Utredningen har dock bedömt det möjligt att i viss omfattning reducera arbetsomfånget. Såsom exempel nämnes, att kontrollen i större utsträckning än för närvarande torde kunna utföras stickprovsvis. Antalet med redovisning och kontroll sysselsatt personal i arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå uppgår till 33 personer. Den i förslaget för redovisnings- och granskningsuppgifter upptagna personalen uppgår till 22 personer. Då de pågående undersökningarna och förberedelsearbetena för en övergång till central maskinredovisning ännu icke slutförts, anser utredningen sig emellertid för närvarande icke kunna taga ställning till en slutlig utformning av den för redovisningen och granskningen erforderliga organisationen. Det förutses emellertid, att personalbesparingar vid en fullt genomförd central maskinredovisning kan ske vid regional- och lokalmyndigheterna. Med hänsyn bland annat till att för närvarande endast armén har centralredovisning i större omfattning är det enligt utredningen icke uteslutet, att vid övergång till maskinredovisning en viss mindre personalökning kan bli erforderlig i central instans. Mot denna eventuella utökning av redovisningspersonalen kommer dock enligt utredningen att stå en långt större personalbesparing i regional och lokal instans samt vinsten av ett effektivt redovisningssystem. Utredningens organisationsförslag i denna del bör sålunda betraktas som ett provisorium. Intendenturförvaltningen bör därför enligt utredningen åläggas att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till slutlig organisation. I samband därmed bör ämbetsverket även avgiva förslag till personalbesparingar i regional och lokal instans.

Arméintendenturförvaltningen ombesörjer för närvarande viss serviceverksamhet för myndigheter m. fl. utanför försvaret. Sålunda sker anskaffning av bland annat kontorsinventarier, rengöringsmedel, renhållningsinventarier och belysningsmedel, livsmedel och livsmedelsemballage, viss förplägnadsmateriel, bränslen för uppvärmningsändamål samt motordrivmedel och smörjmedel. Anskaffningen för civila myndigheter uppgår till i runt tal 45 miljoner kronor per år.

Värdemässigt mest betydelsefull är anskaffningen av bränslen för uppvärmningsändamål. Bränslen anskaffas sålunda för närvarande på uppdrag av cirka 80 myndigheter till cirka 1 500 civila avnämare. För budgetåret 1961/62 beräknas kostnaderna till cirka 25 miljoner kronor. En icke obetydlig ökning av denna anskaffningsvolym beräknas framdeles uppstå.

Arméintendenturförvaltningens omkostnader (löner, telefonkostnader etc.) för den på den civila sektorn fallande delen av inköpsverksamheten uppskattas av utredningen till omkring 250 000 kr. per budgetår.

Utredningen anför, att det givetvis är svårt att med säkerhet förutse utvecklingen på längre sikt av intendenturförvaltningens upphandlingsverksamhet för civila statliga myndigheters räkning. Vid samråd med riksrevisionsverket har det emellertid enligt utredningen framkommit, att någon utökning av anskaffningsverksamheten för andra myndigheters räkning till att omfatta nya varuområden av betydelse för närvarande icke synes vara aktuell. Inom ramen för serviceverksamhetens nuvarande upphandlingsområden kan emellertid ökning av arbetsuppgifterna enligt utredningen komma att ske, då den slutliga inköpsvolymen inom flera områden ännu icke torde ha uppnåtts. Såsom exempel nämnes bland annat livsmedelsområdet, där anskaffningsverksamheten för fångvårdsstyrelsens och socialstyrelsens anstalter m. m. nyss påbörjats.

Då utredningen som framgår av det föregående föreslår att fasta och flytande bränslen skall inköpas av intendenturförvaltningen bör de serviceuppgifter som för närvarande åvilar arméintendenturförvaltningen oförändrade överföras till intendenturförvaltningen.

Förutsättningen för att försvarsmyndighet skall äga åtaga sig upphandling för andra statliga myndigheters räkning är enligt utredningen att detta kan ske utan åsidosättande av försvarets intressen. Med hänsyn till att försvarets kostnader är rambundna, innebär varje åtagande för civil myndighets räkning, som medför särskild kostnad, en motsvarande minskning av de för försvarsändamål avsedda medlen. Utredningen anser därför, att intendenturförvaltningens kostnader för serviceverksamheten (löner, telefon m. m.) bör utgå vid sidan av anslagsramen.

Y t t r a n d e n

De uppgifter som föreslagits skola åvila intendenturförvaltningen anses av flertalet remissinstanser vara i allt väsentligt väl avpassade och lämpligt preciserade.

Överbefälhavaren anser, att förslaget rörande drivmedelsärendena s handling är lämpligt. Ur operativ synpunkt är det enligt överbefälhavaren önskvärt, att ansvaret för drivmedelstransporternas genomförande, redovisning och förrådsadministration åvilar en enda myndighet. Anordningen anses även befrämja önskvärd enhetlighet beträffande föreskrifterna på detta område i säkerhetshänseende.

I fråga om drivmedelsanskaffningen understryker *chefen för marinen och marinförvaltningen* att utvecklingen redan nu gått mot ur förvarings- och hanteringssynpunkt synnerligen komplicerade drivmedel. Som exempel nämnes för marinens del drivmedel för projekterade ubåtar samt nya torped- och robottyper. Tillfredsställande kännedom om sådana exklusiva drivmedel anses till en början endast finnas hos den förvaltning som framtagit materielen och för densamma erforderliga drivmedel. I den mån drivmedlet sedermera kommer till mer vidsträckt användning, kan från fall till

fall övervägas om intendenturförvaltningsverket skall övertaga ifrågavarande anskaffning m. m.

Flygförvaltningen anför, att vissa specialsmörjmedel, som upphandlas av flygförvaltningens förrådsbyrå (i Arboga) och som ej är i vanliga marknaden förekommande handelsvara, förbrukas i relativt små kvantiteter. Då dessa smörjmedel används endast för speciella ändamål inom flygvapnet, bör de enligt ämbetsverket undantagas från de generella bestämmelserna om förrådshållning av smörjmedel och även i fortsättningen anskaffas och lagerföras av förrådsbyrån.

Armétygförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen förutsätter, att det även i fortsättningen skall ankomma på ämbetsverken att svara för utarbetande av tekniska specifikationer (kvalitetsfordringar) för upphandling, erforderlig försöksverksamhet och teknisk kontroll (leveranskontroll och kvalitetsövervakning) samt utgivandet av tekniska föreskrifter för drivmedlens användning.

Utredningens förslag att överföra frågor rörande val m. m. av bränslen och ärenden rörande bränsleinventarier till fortifikationsförvaltningen samt att anförtro ärenden rörande inköp, förrådshållning och krigsplanläggning avseende bränsle till intendenturförvaltningsverket biträdes eller lämnas i huvudsak utan erinran av flertalet remissinstanser.

Arméintendenturförvaltningen föreslår emellertid med hänsyn till det nära sambandet mellan bränsleanskaffning och kontrollerande verksamhet samt till att ansvaret för förvaltningen av bränsleanslagen bör hållas samlat på en hand, att även den bränslekontrollerande verksamheten skall handhas av intendenturförvaltningen och att förvaltningen av bränsleanslagen skall överföras till det nya verket.

Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap anför däremot, att alla med uppvärmningen av försvarets fasta anläggningar sammanhängande moment, alltså även bränsleinköpen, bör handhas av en myndighet, nämligen den fastighetsförvaltande. Erfarenheterna har nämligen enligt överstyrelsen visat, att man i samband med förhandlingar om inköp kan er hålla informationer om bränslenas kvaliteter etc., som kan nyttiggöras vid anläggningarnas drift och kontroll. Det råder sålunda en intim växelverkan mellan dessa moment, som gör det önskvärt att de ligger på en hand. Överstyrelsen förordar därför, att dessa arbetsuppgifter i sin helhet hänföres till fortifikationsförvaltningen och således icke blott, såsom utredningen föreslår, de moment som sammanhänger med val och kvalitetsbedömning av bränslena. Härigenom skulle även vinnas, att behovet av samråd mellan olika myndigheter minskar, vilket borde kunna medföra vissa besparingar på det administrativa planet. — Därest bränsleinköpen och förrådshållningen likväl anses i fortsättningen böra åvila intendenturförvaltningsverket, måste övervägas, huruvida icke dels de moment i fråga om bränslean-

skaffningen, som utredningen föreslår skola överföras till fortifikationsförvaltningen, dels ock denna förvaltning redan åvilande kontroll av den värmetekniska driften, bör hänföras till intendenturförvaltningsverket.

Sveriges akademikers centralorganisation anför likaså, att det är angeläget att sådana tekniskt betonade arbetsuppgifter som drivmedels- och bränslefrågor hänföres till tekniskt betonade förvaltningsorgan. En uppdelning av tekniska arbetsuppgifter av likartat slag på flera myndigheter är icke rationell och medför oklar ansvarsfördelning. Det föreslagna intendenturförvaltningsverket har enligt organisationen ringa anknytning till de objekt vari såväl bränsle som drivmedel förbrukas. Centralorganisationen, som ifrågasätter om drivmedelsfrågor skall åvila det nya ämbetsverket, delar i vad avser bränsle för uppvärmningsändamål utredningens förslag, att såväl förvaltning som tekniska spørsmål bör hänföras till det byggnadsförvaltande organet inom försvaret. Organisationen understryker, att frågor rörande anskaffning av bränsle intimt sammanhänger med såväl förvaltningen som de tekniska spørsmål, vilka uppkommer vid förbrukning. Någon anledning att förlägga själva inköpsförfarandet till det nya intendenturförvaltningsverket föreligger därför enligt organisationen icke. Samordnandet av den merkantila sidan med den övriga bränsletjänsten anses vara betydligt viktigare än det föreslagna samköpet av värmepannornas bränslen och fordonens drivmedel.

Marinförvaltningen och flygförvaltningen föreslår, att ärenden rörande yttre och inre renhållning med hänsyn till det nära sambandet med byggnadssätt och byggnadsunderhåll i princip överföres till fortifikationsförvaltningen.

Fortifikationsförvaltningen uttalar, att det med ämbetsverkets nuvarande organisation skulle vara förenat med svårigheter att övertaga föreslagna nya arbetsuppgifter. Vid den översyn av verkets organisation som för närvarande pågår genom försorg av 1956 års försvarsförvaltningssakkunniga kan emellertid även dessa arbetsuppgifter beaktas och organisationen utformas med hänsyn härtill.

I fråga om materiel för drivmedelsdistribution m. m. anför *chefen för flygvapnet*, att renhetsgraden på flygdrivmedel är av avgörande betydelse för flygsäkerheten. Att flygvapnets järnvägscisternvagnar utnyttjas endast för dessa bränslesorter ger en viss säkerhet mot föroreningar. Om distribution av flygdrivmedel i fortsättningen skall ske med den för intendenturförvaltningsverket gemensamma järnvägstransportmaterielen måste garantier skapas för att detta förhållande ej medför ökade risker för förorening av flygdrivmedlen.

Flygförvaltningen uttalar, att ämbetsverket inte har något att erinra mot att järnvägscisternvagnar övergår till intendenturförvaltningsverket. Denna materiel bör sammanhållas (dirigeras) centralt av intendenturförvaltnings-

verket. Övrig järnvägstransportmateriel, bestående av från statens järnvägar förhyrda vagnunderreden, på vilka flygförvaltningen låtit uppställa rulltankar, synes principiellt böra utnyttjas i enahanda ordning. Rulltankar ingår emellertid enligt flygförvaltningen även i den utrustning, som används för tankning av flygplan, och tillhör därmed den materiel, som enligt både utredningens och flygförvaltningens mening bör kvarstå under flygförvaltningen. Med hänsyn härtill bör den del av flygvapnets järnvägstransportmateriel, som består av rulltankvagnar, kvarstå under flygförvaltningen och av flygförvaltningen övergångsvis utlånas till intendenturförvaltningsverket för transporternas ombesörjande.

I fråga om den tekniska säkerhetstjänsten i vad gäller drivmedel, vilken föreslås åvila intendenturförvaltningen, måste enligt *chefen för marinen* de tekniska sakorganens inflytande säkras. De komplicerade drivmedlen kommer att kräva rigorösa säkerhetsåtgärder, vilka icke kan genomföras utan biträde av erforderlig teknisk expertis från respektive sakorgan. — *Marinchefen* och *marinförvaltningen* anser, att materiel för tankning av marinens helikoptrar, torpedbåtar samt snabbgående dieseldrivna fartyg bör hänföras till marinförvaltningens ansvarsområde. Så bör jämväl vara fallet i vad avser distributionsmateriel för under utveckling varande specialbränslen.

Armétygförvaltningen förutsätter, att sådana fordon som icke är hänförliga till tankfordon men väl försedda med särskild utrustning (dunkhäckar och oljeskåp) för transport av drivmedel (drivmedelsfordon) alltjämt skall räknas såsom tygmateriel.

Arméintendenturförvaltningen, som i princip ansluter sig till utredningens förslag beträffande distributionsmaterialets handhavande, anser att undantag för flygvapnets speciella tankningsmateriel endast bör ske i den mån materialet utformats med särskilt beaktande av flygplanets konstruktion. Gränsdragningen synes kunna ske genom samråd ämbetsverken emellan.

Försvarets civilförvaltning och *arméintendenturförvaltningen* tillstyrker, att bok- och blankettärendena överföres från civilförvaltningen till det nya intendenturförvaltningsverket. *Arméintendenturförvaltningen* anför, att bok- och blankettkontoret med hänsyn till sin verksamhet synes ha en mera naturlig anknytning till intendenturförvaltningsverket, som blir ett inköpande och materielförvaltande ämbetsverk, än till civilförvaltningen. Även sättet för bok- och blankettförsörjningen i fält, som lämpligen bör ingå som ett led i intendenturunderhållstjänsten, talar för ett sådant överförande.

Cheferna för marinen och *flygvapnet* samt *flygförvaltningen*, *försvarets civila tjänstemannaförbund* och *statskontoret* avstyrker däremot, att bok- och blankettärendena överföres till det nya verket. Med hänsyn bland annat

till att organisationen för bok- och blankettärendena trädde i kraft först den 1 juli 1961 anses ytterligare erfarenheter böra avvaktas, innan beslut om överföring fattas. Försvarets civila tjänstemannaförbund framhåller, att några vägande skäl för att överföra denna verksamhet till intendenturförvaltningen inte anförts.

Förslaget att ärenden angående läger- och manskapskassor skall överföras från försvarets civilförvaltning till intendenturförvaltningsverket tillstyrkes eller lämnas utan erinran av remissmyndigheterna. *Riksrevisionsverket* avstyrker emellertid, att den revisionsmässiga kontrollen av läger- och manskapskasseverksamheten överföres till intendenturförvaltningsverket. På den centrala intendenturmyndigheten bör enligt ämbetsverket ankomma att svara för de till ifrågavarande verk hänförliga förvaltningsuppgifterna, medan revisionen bör åligga civilförvaltningens revisionsbyrå. Riksrevisionsverket erinrar om att läger- och manskapskasseverksamhetens räkenskaper ingår i vederbörande militära lokalkassor, vilka revideras genom nämnda byrå.

De förslag utredningen framlagt rörande förvaltningen av övningsanslagen m. m. tillstyrkes i huvudsak eller lämnas utan erinran av remissmyndigheterna.

En förutsättning för genomförande av utredningens förslag är enligt *chefen för armén* att personal med långvarig praktisk erfarenhet av verksamheten vid trupp inom armén disponeras såväl inom arméstaben som inom intendenturförvaltningen för handhavandet av främst övningsanslaget men även anslag för anskaffning av materiel för krigsbruk. Sådan distributionsmateriel av specifik armékaraktär, som har direkt anknytning till av armétygförvaltningen förvaltrad materiel och vars utformning är beroende av denna, bör dock i princip enligt arméchefen överföras till armétygförvaltningen. En uppdelning av övningsanslaget på andra anslag — som i olika sammanhang föreslagits — skulle väsentligt försvåra möjligheterna att få en samlad överblick av dessa medel vid arméns olika förband. En sådan uppdelning bör därför enligt *chefen för armén* icke komma till stånd.

Chefen för marinen, som tillstyrker att förvaltningen av övningsanslaget anförtros intendenturförvaltningsverket, framhåller att marinens övningsanslag även i fortsättningen bör innehålla — förutom allmänna, med övningar förknippade kostnader — jämväl kostnader för ammunition och drivmedel. Ett starkt motiv härför är att, då såväl drivmedel som övningsammunition innefattas i övningsanslaget, vederbörande chef tillförsäkras möjlighet till en ur utbildningssynpunkt betydelsefull rörelsefrihet vid anslagets rationella utnyttjande. *Marinchefen* förutsätter, att han genom anvisningar till ämbetsverket kan fastställa hur disponibla övningsmedel skall fördelas till underlydande myndigheter, respektive hållas i reserv för att framdeles

fördelas. Chefen för marinen och *marinförvaltningen* framhåller vidare, att den omständigheten att marinens kostnader för övningsammunition nu hänföres till övningsanslaget icke medför vare sig att arbetet med anskaffningen eller förrådstitelredovisningen bör anknytas till intendenturförvaltningsverket. De i nuläget under övningsanslaget uppförda redovisningstitlarna för ammunitionsförråd m. m. bör sålunda inordnas under lämpligt till marinförvaltningens förfogande ställt anslag, förslagsvis vapenmaterielanslaget. Med hänsyn till att till marinstaben överföres vissa stabsfunktioner från marinförvaltningens intendenturavdelning erfordras enligt marinchefen personalförstärkning i marinstaben med en kapten.

Arméintendenturförvaltningen anför, att strävan att uppnå bättre överensstämmelse mellan försvarsgrenarnas övningsanslag och samtidigt åstadkomma förenklingar och kostnadsbesparande åtgärder synes ha större utsikter till framgång genom utredningens förslag än vad som tidigare försök i den riktningen medfört. Den arbetsinsats som här erfordras bedömes emellertid övergångsvis kräva mer personal än utredningen beräknat. Arméchefens inflytande över arméns övningsanslag bör ske genom att inom arméstaben finnes särskilda intendenturofficerare för handläggning av ärenden angående övningsanslaget. Denna organisationsform innebär, att arméchefen genom sina anvisningar till intendenturförvaltningen disponerar över anslaget, fördelat på det sätt som arméchefen önskar med hänsyn till utbildningsverksamheten m. m. Intendenturförvaltningens roll blir att enligt dessa anvisningar fördela medlen, under Kungl. Maj:t tillse förvaltningen av dem och utöva kontroll att medlen används på det sätt och inom de ramar Kungl. Maj:t och riksdagen bestämt.

Liksom utredningen förutsätter *försvarets civilförvaltning*, att avgränsningsfrågorna mellan övningsanslagen och andra anslag ägnas fortsatt uppmärksamhet.

Chefen för flygvapnet föreslår, att frågan om att dela upp flygvapnets övningsanslag på andra lämpliga anslag snarast tas upp till övervägande. *Flygförvaltningen* hemställer, att samtliga anslag som berör intendenturförvaltningsverksamheten snarast blir föremål för översyn i rationaliserande syfte.

Överbefälhavaren anser inte hinder föreligga för att intendenturförvaltningsverket förvaltar försvarsstabens övningsanslag. *Arméintendenturförvaltningen* anför likaså, att det bör övervägas att intendenturförvaltningen förvaltar ifrågavarande anslag.

Överbefälhavaren anför i likhet med *försvarets förvaltningsdirektion*, att frågan om det militära veterinärväsendet bör lösas så att ett provisorium undviks. Överbefälhavaren föreslår, att ifrågavarande verksamhet överföres till försvarets sjukvårdsstyrelsens ansvarsområde. Beslut rörande ledningen av den militära veterinärvården bör enligt överbefälha-

varen fattas i sådan tid, att omorganisationen kan ske samtidigt med att intendenturförvaltningen inrättas.

Försvarets sjukvårdsstyrelse erinrar om att förslag framlagts om överförande av arméintendenturförvaltningens hästsektions uppgifter till sjukvårdsstyrelsen. Styrelsen har i yttrande över detta förslag förklarat sig icke vilja motsätta sig detsamma. Åtgärden bör tidsmässigt samordnas med organiserandet av intendenturförvaltningen. Om en sådan samordning icke kan ske, har sjukvårdsstyrelsen icke något att erinra mot att hästsektionen provisoriskt överföres till intendenturförvaltningen.

Arméintendenturförvaltningen erinrar likaså om att förslag framlagts om samordning av det militära veterinärväsendet med det militära sjukvårdsväsendet. Ämbetsverket har förklarat sig intet ha att erinra mot ett dylikt samgående. Därest det dock beslutas, att ämbetsverkets hästsektion skall ingå i intendenturförvaltningsverket har ämbetsverket intet att erinra mot att organisationen får den utformning som utredningsmannen har föreslagit.

Försvarets förvaltningsdirektion understryker betydelsen av att en omläggning av redovisningsförfarandet beträffande intendenturförnödenheter inriktas mot enhetlighet och centralisering till maskinell bokföring samt att vid utarbetande av metoder och organisation härför samordningen med motsvarande rationalisering i övriga materieförvaltande verk beaktas.

Försvarets sjukvårdsstyrelse framhåller, att en övergång till central, maskinell bokföring bör samordnas med en övergång till maskinredovisning även i fråga om sjukvårds- och veterinärmateriel. Som motiv härför anföres, att såväl uppbörds- som bokföringspersonal vid lokal förvaltningsmyndighet är gemensam för ifrågavarande materielgrupper.

Marinförvaltningen anför, att förenklingar och besparingar icke får ske på sådant sätt, att uppbördsmännens ansvar för sina förråd därigenom förflyktigas. Uppbördsmännens ansvar för skada å eller förlust av materiel i deras uppbörder kvarstår enligt gällande ansvarsregler i händelse av vårdslöshet från deras sida och detta ansvar får icke göras fiktivt genom avskaffande i alltför stor utsträckning av kontroll och inventeringar.

Den provisoriska organisation som utredningen föreslår för lösandet av hithörande arbetsuppgifter synes *arméintendenturförvaltningen* alltför knappt tilltagen. Förslaget torde dock kunna godtagas under förutsättning att — om så skulle visa sig erforderligt — ytterligare personal övergångsvis får anställas.

Tjänstemännens centralorganisation anser, att en ifrågasatt eventuell övergång till maskinbokföring vid det gemensamma intendenturförvaltningsverket inte ger någon garanti för att förvaltningspersonalen vid regionala och lokala enheter kan minskas. Organisationen anser det viktigt att bespa-

ringsutredningens allmänna synpunkter beträffande förenkling av redovisningsförfarandet beaktas. Följaktligen bör endast materiel och förnödenheter som är av betydelse för omfattningen av central upphandling och krigsplanering göras till föremål för central redovisning.

Armétygförvaltningen kan med hänsyn till att förhållandena vid försvarsområdena i förevarande hänseende icke kan tagas till utgångspunkt för ett sammanförande under intendenturförvaltningen av lednings-, bokförings- och redovisningsorganen vid arméns övriga lokala myndigheter icke ansluta sig till utredningens i denna fråga framförda synpunkter.

Flertalet remissmyndigheter tillstyrker utredningens förslag i fråga om serviceverksamheten eller lämnar det utan erinran.

Chefen för marinen, försvarets civilförvaltning, arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningen, försvarets förvaltningsdirektion och landsorganisationen i Sverige anser i likhet med utredningen att kostnaderna för serviceverksamheten inte bör belasta försvarets anslagsram. Arméintendenturförvaltningen föreslår, att det nya intendenturförvaltningsverket ålägges att utreda de kostnader som sammanhänger med den civila anskaffningen och att, därest de befinnes betydande, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till hur de skall regleras.

Statens jordbruksnämnd betonar nödvändigheten av att man vid genomförande av ett system med mera omfattande samordnade militära inköp för civila inrättningars räkning tillräckligt beaktar dessa inrättningars försörjningssituation vid och efter ett krigsutbrott. I ett sådant läge där krigsmakten krigsorganiseras och den militära lagertillgången och anskaffningsverksamheten sannolikt helt kommer att tas i anspråk för att försörja krigsmaktens enheter kan de civila inrättningar, vilkas behov dessförinnan tillgodosetts genom den samordnade inköpsverksamheten och vilka sålunda icke skaffat sig egna regelbundna leverantörer inom livsmedels-handeln, eljest lätt komma i ett ofördelaktigt läge. Den samordnade inköpsverksamheten synes jordbruksnämnden med tanke härpå lämpligen böra kombineras med viss lagerhållning vid de civila inrättningar, vilkas livsmedelsbehov i fred tillgodoses genom verksamheten i fråga.

Sveriges akademikers centralorganisation ifrågasätter det lämpliga i att ett militärt ämbetsverk inom vissa områden skall handha rent civilt betonade merkantila frågor av sådan storlek och natur att den militära delen blir en andrahandsuppgift. Dessa frågor bör i stället handhas av ämbetsverk med lämplig civil inriktning, exempelvis byggnadsstyrelsen och generalpoststyrelsen.

Huvuddragen av föreslagen organisation av intendenturförvaltningen

Utredningen har vid sina överväganden om lämplig byråindelning av intendenturförvaltningen utgått från arméintendenturförvaltningens nuva-

rande organisation. Denna organisation är enligt utredningen i huvudsak uppbyggd enligt den s. k. vertikala principen, innebärande att varje byrå är självförsörjande inom sitt fackområde. Endast administrativa byrån är ett funktionellt organ. Materielbyråns inköpssektion har likaså vissa funktionella uppgifter, genom att där handlägges ärenden angående inköp av förplägnadsmateriel, distributionsmateriel för drivmedel och veterinärmateriel, för vilken materiel anskaffningsuppgifterna i övrigt är hänfödda till förplägnadsbyrån, drivmedelsbyrån respektive centralbyrån. Utredningen har funnit det naturligt att pröva i vad mån en ytterligare övergång till funktionell indelning kan vara befogad. Uppmärksamheten har därvid i första hand riktats på förrådsverksamheten som i nuvarande organisation i princip styres av de anskaffande byråerna.

I fråga om ledningen av förrådsdriften har utredningen funnit, att åtskillnad bör göras mellan å ena sidan förråd för drivmedel och bränslen och å andra sidan förråd för övriga förnödenheter (materiel och livsmedel). Den förstnämnda förrådsverksamheten bör enligt utredningen inte hänföras till ett funktionellt organ. I fråga om drivmedel och bränslen anses nämligen inköpsverksamheten vara så nära förbunden med den del av förrådsdriften som avser varornas omsättning av tekniska skäl att hela denna verksamhet bör sammanhållas. Den tekniska säkerhetstjänsten i samband med hanteringen av eldfarliga oljor är vidare enligt utredningen av sådan betydelse, att en splittring av denna tjänst på ett funktionellt organ och en drivmedelsbyrå bör undvikas. Utredningen framhåller vidare, att drivmedels- och bränsleförråd ur byggnadsteknisk synpunkt och med hänsyn till förrådsdrift och hanteringsproblem är av helt annan typ än materieförråd och magasin samt att en enhetlig ledning av förrådsdriften därför icke kan beräknas medföra några egentliga rationaliseringsvinster. Icke heller kan enligt utredningen drivmedels- och bränsletransporterna i någon nämnvärd grad samordnas med transporttjänsten i övrigt.

Däremot anser utredningen, att fördelar kan vinnas genom att ledningen av förrådsdriften beträffande andra förråd än sådana för drivmedel och bränsle sammanföres till ett funktionellt organ inom verket. Sålunda kan åstadkommas enhetliga rutiner på förrådstjänstens olika områden, förrådsbokföringen kan koncentreras vilket medför bättre överblick över förnödenhetsläget och snabbare rapportering både i fred och krig, övergång till moderna maskinella metoder för rapportering och bokföring underlättas, man får bättre möjligheter att verka för kodifiering, standardisering och typminskning, samt effektivare utnyttjande av lokaler och hanteringsmedel. Man får vidare genom en sådan organisation bättre överblick av möjligheterna att förvaltningsgrensvis eller för försvarsgrenarna gemensamt anordna förråd i central, regional och lokal instans oberoende av förnödenhetsslag. Slutligen kan sakorganens personal bättre utnyttjas för dess egentliga arbetsuppgifter av mera teknisk natur.

Utredningen har övervägt i vad mån en ytterligare förskjutning mot funktionell organisation vore ändamålsenlig. Därvid har utredningen konstaterat att framtagande och inköp av de mycket olikartade förnödenheter (materiel, livsmedel, drivmedel, bränsle m. m.), som hänföres till intendenturförvaltningen, bland annat kräver olikartad teknisk och/eller merkantil specialkunskap och ofta leder till olika industriella och kommersiella kontakter. Med hänsyn härtill och då de olika funktionerna inom varje sakområde är av den storleksordningen att de tillåter erforderlig specialisering av personalen, anser utredningen icke att något är att vinna med en längre gående funktionell indelning.

Utredningen föreslår, att intendenturförvaltningen skall under verkschefen indelas i *centralplanering* samt *materielbyrå*, *livsmedelsbyrå*, *drivmedelsbyrå*, *allmän byrå*, *förrådsbyrå* och *administrativ byrå*.

Centralplaneringen skall ha till uppgift att svara för intendenturförvaltningens kontakter gentemot staber m. fl. En huvuduppgift för centralplaneringen skall vidare vara att på grundval av erhållna direktiv och anvisningar uppgöra planer för verksamheten, att utarbета de direktiv för budgetarbetet som verkschefen finner erforderliga samt att sammanhålla petitaarbetet och det efterföljande arbetet med anpassning av årsanslagen till planer för verksamheten på längre sikt. Även krigsförberedelsearbetet ställer enligt utredningen stora krav på ledning och samordning. Utredningar av skilda slag, som spänner över mer än en byrås verksamhetsområde, anses likaledes böra ankomma på centralplaneringen. Centralplaneringen skall således fungera såsom ett verkschefens lednings- och utredningsorgan.

En angelägen uppgift för verkschefen blir enligt utredningen att verka för en enhetlig syn på de till ämbetsverkets område hörande förvaltnings- och försörjningsproblemen. En sådan grundsyn anses vara en väsentlig förutsättning för att en såvitt möjligt enhetlig och enkel organisation i regional och lokal instans skall kunna ernås och för att goda ekonomiska resultat skall kunna vinnas genom omorganisationen. Vid lösandet av denna uppgift utgör enligt utredningen centralplaneringen ett lämpligt instrument.

Centralplaneringens uppgifter i fråga om planering, ledning och samordning anger utredningen sammanfattningsvis på följande sätt.

Centralplaneringen skall biträda verkschefen vid planering, ledning och övervakning av arbetet inom ämbetsverket. Därvid skall det åligga centralplaneringen att bearbeta och sammanställa tillhandahållet underlag till planer för verksamheten samt uppfölja sådana planer, att uppgöra förslag till direktiv för petitaarbetet och sammanhålla detsamma, sammanställa förslag till anslagsaskanden och till anslagens användning, att upprätta periodiska översikter över beställningsbemyndiganden och betalningsmedel, att samordna ärenden angående behov och inriktning av forskning, att utarbета förslag till direktiv för krigsförvaltningsplanläggning, samordna planläggningsarbetet samt sammanställa planer för krigsanskaffningen, att från sakbyråerna införskaffa underlag för krigsberedskapsöversikter, bearbeta

materialet samt sammanställa översikterna, att bearbeta inkommande rapporter och uppgifter av olika slag samt sammanställa fakta och uttalanden såsom grundval för verkschefens beslut och orienteringar, samt att bereda ärenden, som berör verkschefen i hans egenskap av ledamot i försvarets förvaltningsdirektion.

Arbetsuppgifterna för *materiel-, livsmedels-, drivmedels- och förrådsbyråerna* samt *allmänna byrån* anger utredningen på följande sätt.

Materielbyrån

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, förrådshållning och försäljning samt användning, skötsel och underhåll av beklädnad m. m., inventarier m. m., renhållningsmateriel, musikmateriel och materialutredning.

Inköp av belysningsmedel, övningsmateriel och veterinärmateriel.

Uppgörande av krigsförvaltningsplaner beträffande förenämnda materiel, gällande även tvätt- och reparationstjänsten.

Driften vid underställda verkstäder för reparation av kläder och skodon samt tvättinrättningar.

Utarbetande av manuskript till reglementen, instruktioner m. m. i vad rör till byrån hörande frågor.

Medelsäskanden för och förvaltning av anslagen till beklädnad m. m., inventarier m. m. (utom delposten till förplägnadsmateriel), musikmateriel, tvätt, hemvärnets intendenturmateriel m. m. samt renhållningsmateriel.

Livsmedelsbyrån

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, användning, förrådshållning och försäljning av proviant och furage.

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, förrådshållning och försäljning ävensom användning, skötsel och underhåll av förplägnadsmateriel.

Behovsberäkning, anskaffning, förrådshållning och försäljning av livsmedelsemballage.

Uppgörande av krigsförvaltningsplaner beträffande proviant, furage, förplägnadsmateriel och livsmedelsemballage.

Konsumtionsfrågor i vad avser proviant och furage.

Hygienisk kontroll vid anskaffning och förrådshållning av proviant och furage.

Driften vid matinrättningar i land och ombord.

Läger- och manskapskassor.

Utarbetande av manuskript till reglementen, instruktioner m. m. i vad rör till byrån hörande frågor.

Medelsäskanden för och förvaltning av anslagen till mathållning, furagering samt inventarier i vad avser förplägnadsmateriel.

Drivmedelsbyrån

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, användning, distribution, förrådshållning och försäljning av drivmedel och uppvärmningsbränslen.

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, förrådshållning och försäljning ävensom användning, skötsel och underhåll av drivmedelsmateriel.

Uppgörande av krigsförvaltningsplaner beträffande förenämnda förnödenheter.

Behovsberäkning, anskaffning, tilldelning, förrådshållning och försäljning ävensom användning, skötsel och underhåll av bränsleinventarier (ej för försvarets fasta anläggningar).

Driften vid drivmedelsförråd samt lokala distributionsanläggningar.

Utarbetande av manuskript till reglementen, instruktioner m. m. i vad rör till byrån hörande frågor.

Redovisning, förrådskontroll och sakgranskning i vad avser drivmedel.

Medelsäskanden för och förvaltning av anslagen till ökning av drivmedelslagringen, drivmedelsförråd, anskaffning av drivmedelsutrustning, posterna till drivmedel ingående i anslaget Drift och underhåll av flygmateriel m. m. samt nytt anslag till kostnader för bränslen, icke avsedda för fasta anläggningar.

Allmänna byrån

Ämbetsverkets registratur.

Sammanställning och utgivande av tjänstemeddelanden inom ämbetsverket, adjutantur och presstjänst, verkets mobilisering, verkets militära skydd och säkerhetstjänst samt sammanhållning av specialutbildning och fysisk träning för verkets militära personal.

Dokumentations- och informationstjänst, sammanhållande av beskrivnings- och reglementsarbetet inom ämbetsverket samt bearbetning av manuskript till publikationer, standardisering, klassificering och kodifiering av förnödenheter samt ritkontor.

Försvarets bok- och blankettryck samt försvarets bok- och blankettförråd.

Krigsveterinärmaterielplan och krigsveterinärvårdsplan, hästhållning och hundhållning samt behovsberäkning, anskaffning, tilldelning och uttagning av hästar och hundar samt anskaffning (utom inköp), tilldelning, förrådshållning ävensom användning, skötsel och underhåll av veterinärmateriel.

Anskaffning (utom inköp), tilldelning, förrådshållning ävensom användning, skötsel och underhåll av övningsmateriel.

Medelsäskanden för och förvaltning av anslagen till övningar m. m., telefon (ej marinens), övriga expenser, hemvärnets övningar, bok- och blankettryck, hundbevakningstjänsten, remontering, uttagning av hästar, veterinärvård samt hundväsendet.

Förrådsbyrån

Förrådstjänst och materielhantering utom beträffande drivmedel, bränslen och distributionsmateriel vid såväl centrala och regionala anstalter som förband, fartyg, skolor m. m.

Planläggning och övervakning av militär skydds- och säkerhetstjänst samt driftvärn vid de centrala anstalterna (även drivmedelsförråden).

Samordning av inspektionsverksamheten i vad rör ämbetsverkets förvaltningsområde.

Kollektivavtalsfrågor för all intendenturpersonal samt arbetarskydd.

De centrala anstalternas (utom drivmedelsförråden) krigsplanläggning. Skada å och förlust av förnödenheter.

Ny- och ombyggnader av förråd tillhörande byråns verksamhetsområde.

Redovisning, antalsmässig kontroll och sakgranskning utom i vad avser drivmedel, bränslen och distributionsmateriel.

Tillhandahållande av uppgifter beträffande förnödenheternas omfattning och fördelning.

Statistik för anslagsberäkningar m. m. samt underlag för krigsförvaltningsplaner utom i vad avser drivmedel.

Utarbetande av manuskript till reglementen och instruktioner m. m. i vad rör till byrån hörande frågor.

Medelsäskanden för och förvaltning av förrådsomkostnadsanslag samt underlag till medelsäskanden avseende förrådskostnader hänförliga till av övriga byråer förvaltade anslag, dock icke förrådskostnader avseende drivmedel.

Utredningen har övervägt huruvida förrådsbyrån skall omhändera även mobiliseringsplanläggning icke endast i fråga om förrådsdriften utan även beträffande materielförsörjningen med därtill hörande behovsberäkning och tilldelning. Denna planläggning åvilar i nu gällande organisation respektive sakorgan. En sådan organisatorisk uppläggning medför enligt utredningen vissa fördelar ur krigsorganisationssynpunkt. Med hänsyn till omorganisationens tämligen omfattande natur — sammanslagning av försvarsgrenarnas centrala intendenturorgan och i vissa avseenden omfördelning av verksamheten — och de påfrestningar övergången till den nya organisationen kan antagas medföra för verksamheten har utredningen emellertid inte ansett sig böra förorda en så genomgripande förändring. På respektive sakbyrå skall således tills vidare ankomma att handlägga frågor rörande anskaffning, förrådshållningens omfattning, förnödenheternas tekniska underhåll, teknisk besiktning och kontroll, tilldelning samt krigsplanläggning avseende behovens tillgodoseende.

Utredningen framhåller vidare, att en bestämd förutsättning för att en fortsatt utveckling av förrådsverksamheten i riktning mot s. k. funktionell förrådsorganisation skall vara möjlig, är dels att förrådsfunktionen inom de olika centrala förvaltningarna är sammanhållen och icke splittrad på skilda sakorgan och dels att denna funktion ägnas ökad uppmärksamhet och arbetsinsats. Sistnämnda förhållande utgör enligt utredningens uppfattning ytterligare motiv för att en förrådsbyrå ingår i det nya verkets organisation.

I syfte att tillvarataga de fördelar som den funktionella förrådsorganisationen innebär och för att möjliggöra ytterligare utveckling av denna kan på längre sikt enligt utredningen övervägas att till lämpligt befintligt eller nytt centralorgan hänföra ledningen av förrådsfunktionen för krigsmakten i dess helhet oberoende av indelningen i försvarsgrenar och förvaltningsgrenar.

I enlighet med vad som gäller inom marinförvaltningen och flygförvaltningen föreslår utredningen, att all kameral verksamhet vid intendenturförvaltningen sammanföres till en ekonomisektion inom *administrativa byrån*. På denna byrå bör enligt utredningen ankomma handläggning av i huvudsak följande ärenden.

Ämbetsverkets organisation och arbetsordning.

Tjänster å ämbetsverkets personalförteckning liksom å personalförteckningar fastställda för de centrala intendenturanstalterna.

Tillsättning, förordnande, tjänstledighet, avsked och entledigande.

Avlöningsförmåner och tjänstematrikelkort m. m.

Företagsnämnder och personalvård.

Militära ersättningsmål.

Besvärssärenden.

Granskning av förslag till köpeavtal och förslag till beslut i vissa upphandlingsärenden, tolkning och tillämpning av hithörande avtalsbestämmelser samt lagar, författningar och i administrativ ordning tillkomna föreskrifter.

Prövning och förvaring av säkerheter.

Uttagande av viten.

Övriga frågor av rättslig eller allmänt administrativ natur.

Tillhandahållande av juridiskt-administrativt biträde åt ämbetsverkets övriga byråer.

Allmän kontorsorganisation.

Ämbetsverkets serviceorgan.

Kommissionärsuppgifter.

Den kamerala verksamheten beträffande ämbetsverkets in- och utbetalningar utom beträffande ekonomisk förrådstitelredovisning avseende drivmedel.

Dispositionsbokföring.

Ämbetsverkets kassarörelse.

Medelsäskanden för och förvaltning av ämbetsverkets avlönings- och omkostnadsanslag.

Y t t r a n d e n

Flertalet remissinstanser anser, att den föreslagna organisationen i sina huvuddrag är ändamålsenligt utformad. Sålunda anser *överbefälhavaren* och *försvarsgrenscheferna* samt *flertalet övriga remissinstanser* angeläget att i enlighet med utredningens förslag en centralplanering inrättas inom det gemensamma verket.

Försvarets civilförvaltning och *1956 års försvarsförvaltningssakkunniga* anser emellertid benämningen centralplanering mindre väl vald. Civilförvaltningen och de sakkunniga föreslår därför, att en annan benämning väljes, förslagsvis stabssektionen. Enhetens verksamhet bör enligt civilförvaltningen och de sakkunniga självfallet begränsas så att dubbelarbete eller onödigt ingripande i sakbyråernas verksamhet undviks. Bland annat ur dessa synpunkter synes det tveksamt, om den av utredningen förutsatta anordningen, att centralplaneringen (stabssektionen) i princip skall vara verkets kontaktorgan gentemot staber m. m. med hänsyn till sakbyråernas helt olika verksamhetsområden kommer att i alla lägen visa sig ändamålsenlig. Vidare synes det opåkallat, att centralplaneringen (stabssektionen)

skall biträda vid övervakningen av arbetet inom verket. Någon särskild samordning av ärenden angående behov och inriktning av forskning torde på grund av sakbyråernas alldeles skilda verksamhetsområden bli onödig. Den föreslagna enhetens verksamhet torde med hänsyn till vad sålunda framhållits bli något mindre omfattande än vad utredningen förutsatt.

Statens jordbruksnämnd förutsätter, att nämnden även efter tillkomsten av det gemensamma intendenturförvaltningsverket får möjlighet att — i den utsträckning så ur praktisk synpunkt befinnes lämpligt — kommunicera direkt med ämbetsverkets sakorgan för livsmedelsfrågor, d. v. s. livsmedelsbyrån, och icke via centralplaneringen.

Försvarets civilförvaltning och *försvarsförvaltningssakkunniga* ifrågasätter, om icke — i varje fall tills vidare i avvaktan på erfarenheter rörande den föreslagna förrådsbyråns verksamhet och arbetsområde — denna byrå och allmänna byrån lämpligen kan sammanslås till en byrå med benämningen förrådsbyrå. Frågor om säkerhetstjänst, mobilisering m. m. anses därvid lämpligen kunna överföras till centralplaneringen (stabssektionen). Avtalsärenden bör vidare handläggas vid administrativa byrån.

Statskontoret anser likaså, att allmänna byrån bör utgå ur organisationen och dess uppgifter fördelas på övriga enheter inom verket.

Ej heller *försvarets civila tjänstemannaförbund* anser motiven för inrättandet av den allmänna byrån vara tillräckligt bärande.

Försvarets förvaltningsdirektion uttalar, att det bör ytterligare prövas om icke karaktären och omfattningen av intendenturförvaltningens inköpsverksamhet motiverar inrättandet av en särskild inköpsbyrå. *Flygförvaltningen* framhåller likaså, att inköpsverksamheten bör handhas av ett verksamchefen direkt underställt centralt inköpsorgan.

Även *försvarets civila tjänstemannaförbund* ifrågasätter, om inte en för verket gemensam inköpsenhet bör tillkomma.

I övrigt föreslår ett antal remissinstanser vissa smärre jämkningar. Sålunda föreslår t. ex. *marinförvaltningen*, att ärenden som angår samordning av inspektionsverksamheten överföres till centralplaneringen från förrådsbyrån.

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att livsmedelsbyrån benämnas förplägnadsbyrå.

Detaljorganisation m. m. inom intendenturförvaltningen

Utredningen föreslår, att intendenturförvaltningens byråer indelas i sektioner. Sektionerna förutsättes indelade i detaljer för samordning av likartade uppgifter och för underlättande av arbetsledningen. Detaljerna bör enligt utredningen betraktas som interna arbetsgrupper, vilka allt efter behov inrättas och upplöses och mellan vilka personalen fördelas med hänsyn till arbetsbelastning, vakanser etc. Detaljindelningen anses därför böra ankomma på ämbetsverket.

Utredningen bedömer personalbehovet för intendenturförvaltningen till sammanlagt 290 tjänster. I arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå ingår för närvarande sammanlagt 289 tjänster. I försvarets civilförvaltnings bok- och blankettkontor med förråd samt lägerkassedetalj, vilka som framgår av det föregående föreslås överförda till intendenturförvaltningen, ingår slutligen sammanlagt 40 tjänster.

Utredningen föreslår, att befattningen som chef för intendenturförvaltningen skall avses för alternativt militär eller civil innehavare med placering i Bp 6 samt att cheferna för centralplaneringen, materielbyrån, livsmedelsbyrån, drivmedelsbyrån, förrådsbyrån och allmänna byrån skall vara intendenturofficerare på aktiv stat. För jämförelse kan nämnas, att befattningen som souschef vid arméintendenturförvaltningen är avsedd för alternativt militär eller civil innehavare, medan cheferna för ämbetsverkets centralbyrå, materielbyrå, förplägnadsbyrå och drivmedelsbyrå är intendenturofficerare.

För *centralplaneringen* föreslås personalorganisation enligt följande tablå.

Lönegrad	Tjänst (beställning)	Antal
Bo 1	Överste/kommandör	1
Ao 24	Major/kommandörkapten av 2. gr.	1
Ao 21	Kapten	2
Ao, Ae 12	Förste kansliskrivare	1
7	Kanslibiträde	1
	Summa	6

Utredningen anför att, därest en gemensam intendenturkår framdeles inrättas, chefskapet för kåren synes kunna förenas med befattningen såsom chef för centralplaneringen. Därvid bör denna tjänst placeras i Bo 4. Befattningshavaren bör enligt utredningen tillika vara ställföreträdare för verksamheten. Vid placering i Bo 1 bör ställföreträdararvode utgå.

Materielbyrån föreslås indelad i expedition, centralsektion (allmänna ärenden, budgetarbete, krigsförvaltningsplaner samt reglementen och instruktioner m. m.), beklädnadssektion (anskaffning m. m. av beklädnad samt anslagen till beklädnad, tvätt och hemvärnets intendenturmateriel), projekteringssektion (försök, projektering, konstruktion beträffande till byrån hänförlig materiel utom inventarier), kontrollsektion (kontroll samt driften vid verkstäder för reparation av kläder och skodon samt tvättinrättningar), inventariesektion (anskaffning m. m. av kaserninventarier m. m. och materialutredning samt anslagen till inventarier — utom förplägnadsmateriel — musikmateriel och renhållningsmateriel) och inköpssektion (inköp och försäljning).

För materielbyrån föreslås personalorganisation enligt tablå å s. 42.

Materielbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Central- sektion	Beklädnads- sektion	Projekte- ringssektion	Kontroll- sektion	Inventa- risesektion	Inköps- sektion	Summa
Bo 1	Byråchef.....	1								1
Ao 26	Regementsofficer.....			1	1				1	3
Ao 24	Regementsofficer.....			1		2		1		4
Ao 21	Kapten.....			3	1	2		1		7
Ao 19	Förvaltare.....			1	2					3
Ao, Ae 26	Byrådirektör.....					1	1			2
23	Förste byråintendent.....								1	1
21	Byråingenjör.....					4	1	1		6
19	Byråingenjör.....			1		1	2	1		5
19	Byråinspektör.....							1		1
19	Byråassistent.....								3	3
17	Ingenjör.....					1	3			4
17	Assistent.....							1	2	3
15	Assistent.....					1		1		2
högst 15	Ingenjör.....						3			3
13	Kontorsskrivare.....					1				1
12	Assistent.....					1				1
10	Kansliskrivare.....							1		1
9	Kontorist.....		1						1	2
9	Tekniker.....						1			1
7	Kanslibitråde.....		1	1	1	1	1		1	6
r. b. —5, Ao 5	Biträde för skriv- och kontors- göromål (kontorsbiträde).....			2	2		1	1	1	8
(17)	Underofficer.....			2	1					3
	Summa	1	4	12	6	16	13	9	10	71

Livsmedelsbyrån föreslås indelad i expedition, centralsektion (allmänna ärenden, budgetarbete, krigsförvaltningsplaner samt reglementen och instruktioner m. m.), livsmedelssektion (anskaffning m. m. av proviant och furage samt livsmedelsemballage), förplägnadsmaterielsektion (anskaffning m. m. av förplägnadsmateriel samt anslagen till inventarier i vad avser förplägnadsmateriel), driftsektion (hygienisk kontroll av proviant och furage, driften vid matinrättningar samt anslagen till mathållning och furagering) samt lägerkassesektion.

Livsmedelsbyrån föreslås erhålla personalorganisation enligt tabell å s. 43.

Drivmedelsbyrån indelas enligt förslaget i expedition, centralsektion (allmänna ärenden, budgetarbete, krigsförvaltningsplaner samt reglementen och instruktioner m. m.), drivmedels- och bränslesektion (anskaffning m. m. av drivmedel, uppvärmningsbränslen och bränsleinventarier, driften vid drivmedelsförråd och distributionsanläggningar, redovisning, kontroll och sakgranskning i fråga om drivmedel, anslag till drivmedel och drivmedelsförråd samt bränsle, som icke avser försvarets fasta anläggningar), drivmedelsmaterielsektion (anskaffning m. m. av drivmedelsmateriel samt anslagen till anskaffning av

Livsmedelsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Centralsektion	Livsmedels- sektion	Förlägnads- materielsektion	Driftsektion	Lägerkassa- sektion	Summa
Bo 1	Byråchef.....	1							1
Ao 26	Regementsofficer.....				1		1		2
Ao 24	Regementsofficer.....			1	1	1			3
Ao 21	Kapten.....			1		1	2		4
Ao, Ae 24	Byrådirektör.....						1		1
24	Byråveterinär.....						1		1
23	Förste byråsekreterare.....							1	1
23	Förste byråintendent.....				1				1
23	Förste byråingenjör.....					1			1
19	Byråingenjör.....					1			1
(rb) 19	Revisor.....							1	1
17	Assistent.....					1	3		4
15	Assistent.....			1	1		1		3
högst 15	Ingenjör.....					1			1
14	Köksföreståndare.....						1		1
12	Förste kansliskrivare.....				2				2
10	Kansliskrivare.....					1			1
9	Kontorist.....		1						1
7	Kanslibitråde.....			1	1	1		1	4
r. b. —5, Ao 5	Biträde för skriv- och kontorsgöromål (kontorsbiträde).....		2		1				3
(27)	Officer.....							1	1
(24)	Officer.....				1				1
(18)	Underofficer.....				1				1
	Summa	1	3	6	8	8	10	4	40

drivmedelsutrustning) samt säkerhetsdetalj (tekniska säkerhetsfrågor). Byråns personalorganisation åskådliggöres av tablå å s. 44.

Förrådsbyrån indelas enligt förslaget i expedition, allmän sektion (förrådstjänst utom beträffande drivmedel och bränslen, skydds- och säkerhetstjänst, samordning av verkets inspektionsverksamhet, centrala anstaltens krigsplanläggning, ny- och ombyggnad av förråd samt reglementen och instruktioner m. m.), redovisnings- och granskningssektion (redovisning, kontroll och sakgranskning utom beträffande drivmedel och bränslen, statistik och underlag för krigsförvaltningsplaner utom i vad avser drivmedel) samt avtalsdetalj (kollektivavtalsfrågor för intendenturpersonal samt arbetarskydd).

Förrådsbyrån föreslås erhålla personalorganisation enligt tablå å s. 45.

Allmänna byrån föreslås indelad i expedition, central expedition (ämbetsverkets registratur samt tjänstemeddelanden), centralsektion (allmänna ärenden, adjutantur och presstjänst, verkets mobilisering, verkets säkerhetstjänst, anskaffning m. m. av övningsmateriel samt anslagen till övningar, telefon — med undantag av marinens — och övriga expenser), normalisektion (dokumentations- och informations-

Drivmedelsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Centralsektion	Drivmedels- o. bränslektion	Drivmedelsma- terielsektion	Säkerhetsdetalj	Summa
Bo 1	Byråchef.....	1						1
Ao 26	Regementsofficer.....				1	1		2
Ao 24	Regementsofficer.....			1				1
Ao 21	Kapten.....			1	2	1		4
Ao, Ae 24	Byrådirektör.....				2			2
23	Förste byråingenjör.....				1	1	1	3
21	Byråingenjör.....					1		1
21	Byråintendent.....				1			1
19	Byråassistent.....				1			1
17	Assistent.....			1	4			5
17	Ingenjör.....					1		1
15	Assistent.....					1		1
10	Förste förrådsförmän.....				1			1
10	Kansliskrivare.....			2				2
9	Kontorist.....		1		1	1		3
7	Kanslibitråde.....			1	2	1		4
r.b. —5, A o5	Biträde för skriv- och kontorsgö- mål (kontorsbiträde).....		2			1		3
(24)	Officer.....			1				1
(18)	Underofficer.....			1				1
	Summa	1	3	8	16	9	1	38

tjänst, sammanhållning av beskrivnings- och reglementsarbete m. m., standardisering, klassificering och kodifiering, ritkontor), bok- och blankettkontor med förråd (upphandling m. m. av bok- och blanketttryck, förrådshållning av böcker och blanketter, anslaget till publikations- och blanketttryck) samt hästsektion (krigsveterinärmaterielplan, krigsveterinärvårdsplan, hästhållning och hundhållning, uttagning av hästar m. m., anskaffning av veterinärmateriel samt anslagen till remontering, uttagning av hästar, veterinärvård, hundväsendet och hundbevakningstjänsten).

För allmänna byrån föreslår utredningen personalorganisation enligt tablå å s. 45.

Administrativa byrån föreslås indelad i expedition, kanslisektion (militära ersättningsmål, besvärärenden, granskning av köpeavtal m. m., övriga frågor av rättslig eller allmänt administrativ natur m. m.) personal- och organisationskontor (verkets organisation och arbetsordning, tjänstetillsättningar m. m., avlöningsförmåner, företagsnämnder, verkets avlönings- och omkostnadsanslag) samt ekonomisektion (kameral verksamhet beträffande verkets in- och utbetalningar — utom i fråga om förrådstitelredovisning för drivmedel — dispositionsbok-

Förrådsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Allmän sektion	Redovisnings- o- granskningssek.	Avtalsdetalj	Summa
Bo 1	Byråchef	1					1
Ao 26	Regementsofficer			1			1
Ao 24	Regementsofficer			1	1		2
Ao 21	Kapten			1			1
Ao 19	Förvaltare			1			1
Ao, Ae 23	Förste byråsekreterare/förste byråingenjör					1	1
19	Byråingenjör			1			1
17	Assistent					1	1
17	Ingenjör					1	1
15	Assistent			1			1
9	Kontorist		1				1
7	Kanslibitråde			1	7		8
r.b. —5, Ao 5	Biträde för skriv- och kontorsgö- mål (kontorsbiträde)		2		1		3
(27)	Officer				3		3
(18)	Underofficer				1		1
(17)	Underofficer				6		6
	Summa	1	3	7	19	3	33

Allmänna byrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Central- expedition	Central- sektion	Normäl- sektion	Bok- och blankettkontor	Hästsektion	Summa
Bo 1	Byråchef	1							1
Ao 26	Regementsofficer				1				1
Ao 24	Regementsofficer				1	1			2
Ao 21	Kapten				2				2
Ao 23	Regementsveterinär							1	1
Ao, Ae 26	Byrådirektör					1			1
23	Förste byråintendent						1		1
21	Byråintendent					1			1
19	Förste tryckeriassistent						1		1
17	Assistent						1		1
15	Assistent						3		3
högst 15	Ingenjör					2			2
13	Förrådsförvaltare						1		1
12	Förste kansliskrivare				1				1
10	Tekniker					1	1		2
9	Förrådsförman						2		2
9	Kontorist		1	1	1		1		4
9	Tekniker						1		1
8	Förste förrådsman						3		3
7	Förrådsman						9		9
7	Tekniskt biträde					1			1
7	Kanslibitråde			1	1		1	2	5
r.b. —5, Ao 5	Biträde för skriv- och kontorsgö- mål (kontorsbiträde)		2	1	1		9		13
(24)	Officer			1	1		1	1	4
(17)	Underofficer						1		1
	Summa	1	3	4	9	7	36	4	64

föring och verkets kassarörelse).

Administrativa byrån anses böra få en personalorganisation enligt följande tablå.

Lönegrad	Tjänst	Chef	Expedition	Kansli- sektion	Personal- o- organisa- tionskontor	Ekonomi- sektion	Summa
Bo 1	Krigsråd	1					1
Ao, Ae 24	Byrådirektör			1	1	1	3
23	Förste byråintendent				1		1
21	Förste byråsekreterare			¹ 2			2
19	Byråassistent				1	1	2
17	Assistent					1	1
13	Kontorsskrivare				1		1
12	Förste kansliskrivare					3	3
10	Kansliskrivare					1	1
9	Förste expeditjonsvakt				1		1
9	Kontorist		1		2	1	4
7	Expeditjonsvakt				4		4
7	Kanslibitråde				1	4	5
rb. —5, Ao 5	Biträde för skriv- och kontorsgöromål (kontorsbiträde)		3		3	2	8
	Summa	1	4	3	15	14	37

¹ En av tjänsterna bör t. v. vara extra.

Utredningen anför, att antalet tjänster i olika lönegrader avvägs med hänsyn främst till fredsbehovet. Det för löneställningen avgörande har varit de fredsmässiga arbetsuppgifternas art och det med befattningen förenade ansvaret. Utredningen framhåller särskilt, att ställning icke tagits till frågor om ändrad löneställning för vissa grupper av tjänster, t. ex. byråchefstjänsterna. I lönegradsplaceringsfrågorna har av statsmakterna godtagna normer tillämpats. Utredningen framhåller, att det för att kontinuiteten i verksamheten skall säkerställas är av särskild betydelse, att löneställningen för olika kategorier befattningshavare är sådan, att personal med tillräckliga kvalifikationer kan väntas kvarstanna i verkets tjänst under någorlunda lång tid.

Utredningen har funnit det motiverat, att den civila personalen beredes ordinarie anställningsform i ungefär samma utsträckning som inom statsförvaltningen i övrigt. Utredningen har emellertid ansett sig böra iakttaga stor återhållsamhet i fråga om ordinarie tjänster främst med hänsyn till att en översyn av ämbetsverkets personalbehov sedan verket under några år varit i funktion anses motiverad. Frågan om anställningsform bör enligt utredningen omprövas i samband med en sådan översyn.

I nuvarande organisation av arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning samt flygförvaltningens intendenturbyrå in-

går sammanlagt 78 ordinarie tjänster, nämligen för en souschef vid arméintendenturförvaltningen i Bp 6, en marinöverintendent i Bo 4, en överste i intendenturbefattning i Bo 1, fyra byråchefer i Bo 1, ett krigsråd i Bo 1, en byrådirektör i Ao 26, två byrådirektörer i Ao 24, en byråveterinär i Ao 24, två förste byråintendenter i Ao 23, en förste byråsekreterare i Ao 23, två byråintendenter i Ao 21, en kamrerare i Ao 21, en byråassistent i Ao 19, en byråinspektör i Ao 19, två assistenter i Ao 17, tre assistenter i Ao 15, två kontorsskrivare i Ao 13, en förste kansliskrivare i Ao 12, två kansliskrivare i Ao 10, en förste expeditionsvakt i Ao 9, sex kontorister i Ao 9, två expeditionsvakter i Ao 7, elva kanslibiträden i Ao 7 och 28 kontorsbiträden i Ao 5.

Härutöver finnes å övergångsstat vid arméintendenturförvaltningen tjänster för en byråsekreterare i Ao 19, en köksföreståndare i Ao 12 och ett kanslibitråde i Ao 7.

Utredningen har i förslaget till intendenturförvaltning på verkets stat icke upptagit beställningar för annan militär personal på aktiv stat än för verkschefen (alternativt militär eller civil) och de militära byråcheferna samt chefen för centralplaneringen. Beställningar för övrig militär personal på aktiv stat bör enligt utredningen i avvaktan på ställningstagande till frågan om en för försvaret gemensam intendenturkår uppföras på försvarsgrenarnas vederbörliga personalförteckningar.

Utredningen föreslår ordinarie anställningsform huvudsakligen beträffande sådana tjänster, som har en direkt motsvarighet i den nuvarande organisationen. Förslaget innebär i sammanfattning att följande 95 ordinarie tjänster ingår i det nya verket, nämligen för en chef för intendenturförvaltningen i Bp 6, en chef för centralplaneringen i Bo 1, fem byråchefer i Bo 1, ett krigsråd i Bo 1, tre byrådirektörer i Ao 26, fem byrådirektörer i Ao 24, en byråveterinär i Ao 24, två förste byråintendenter i Ao 23, en förste byråsekreterare i Ao 23, en byråintendent i Ao 21, en byråassistent i Ao 19, en byråinspektör i Ao 19, två assistenter i Ao 17, en assistent i Ao 15, en förrådsförvaltare i Ao 13, tre förste kansliskrivare i Ao 12, två kansliskrivare i Ao 10, en förrådsförman i Ao 9, en förste expeditionsvakt i Ao 9, nio kontorister i Ao 9, två expeditionsvakter i Ao 7, två förrådsmän i Ao 7, tolv kanslibiträden i Ao 7 och 36 kontorsbiträden i Ao 5.

Av de angivna tjänsterna motsvaras följande av tjänster på personalförteckningen för försvarets civilförvaltning, nämligen vid bok- och blankettkontoret för en förste byråintendent i Ao 23, en förrådsförvaltare i Ao 13, en förrådsförman i Ao 9, en kontorist i Ao 9, två förrådsmän i Ao 7, ett kanslibitråde i Ao 7 och sex kontorsbiträden i Ao 5 samt vid lägerkassesektionen för en förste byråsekreterare i Ao 23 (för närvarande Ao 21).

För vissa ordinarie tjänster enligt gällande organisation saknas i den föreslagna organisationen motsvarande tjänster i vad avser arten av huvudsakliga arbetsuppgifter och/eller lönegradsplacering, nämligen för en byrådirektör i Ao 26, två förste byråintendenter i Ao 23, en byråintendent i

Ao 21, en kamrerare i Ao 21, en assistent i Ao 17, två assistenter i Ao 15, två kontorsskrivare i Ao 13 och en kontorist i Ao 9.

Utredningen räknar med att det kan bli nödvändigt att i samband med omorganisationen inrätta vissa tjänster å övergångsstat och att i samband därmed meddela särskilda övergångsbestämmelser. Det kan vidare, enligt utredningen, så snart tjänsterna i den nya organisationen tillsatts, visa sig lämpligt att till ordinarie omvandla en del extra ordinarie tjänster, vilka tillsatts med innehavare av lägre ordinarie tjänster, som förts på övergångsstat.

Y t t r a n d e n

1956 års försvarsförvaltnings-sakkunniga och försvarets civilförvaltning anser, att det bör övervägas, om icke centralplaneringens (stabssektionens) personalorganisation kan minskas. Civilförvaltningen och de sakkunniga ifrågasätter vidare lämpligheten av att kombinera chefskapet för enheten med uppgiften såsom personalkårchef och ställföreträdare för verkschefen. Såsom ställföreträdare för verkschefen bör enligt civilförvaltningen lämplig byråchef utses. Vid en renodling i enlighet med vad nu ifrågasatts av arbetsuppgifterna för chefen för centralplaneringen (stabssektionen) bör denne enligt civilförvaltningen och de sakkunniga vara överstelöjtnant eller kommandörkapten av 1. graden. --- Civilförvaltningen och de sakkunniga ifrågasätter vidare om inte den föreslagna tjänsten för förste kansliskrivare i Ae 12 bör upptagas såsom kansliskrivare i Ae 10.

Arméintendenturförvaltningen anser likaså att chefen för centralplaneringen ej samtidigt kan vara chef för intendenturkåren. Enligt ämbetsverket bör chefen för centralplaneringen icke heller vara verkschefens ställföreträdare. Om det bestämmes, att chefskap över centralplaneringen skall förenas med chefskap för kåren har ämbetsverket dock intet att erinra emot att chefen för centralplaneringen göres till verkschefens ställföreträdare. Om så blir fallet, uppkommer emellertid behov av ytterligare en befattning för regementsofficer vid centralplaneringen.

Chefen för marinen anser det inte heller möjligt att förena befattningarna som chef för centralplaneringen och kårchef. En särskild beställning bör avses för kårchef.

Flygförvaltningen anser, att vid centralplaneringen bör tillkomma minst en befattning för tjänsteman med civilekonomutbildning.

Enligt *försvarets civila tjänstemannaförbund* bör vid centralplaneringen en kaptensbeställning utbytas mot tjänst för förste byråsekreterare i Ao 23.

Som framgår av det föregående ifrågasätter *försvarets civilförvaltning* och *försvarsförvaltnings-sakkunniga*, om icke förrådsbyrån och allmänna byrån lämpligen kan sammanslås till en byrå med benämningen förrådsbyrå. I denna byrå bör enligt civilförvaltningen och de sakkunniga ingå — förutom expedition — förrådssektion, redovisnings- och kontroll-(gransk-

nings-)sektion, normaliesektion, bok- och blankettkontor med förråd, hästsektion och en detalj för förvaltning av övningsanslagen m. m. — övningsdetalj. Den föreslagna allmänna byråns expedition och centralsektion utgår därvid. Frågor om säkerhetstjänst, mobilisering m. m. anses lämpligen kunna överföras till centralplaneringen (stabssektionen). Centralexpeditionen anses vidare bära inordnas i administrativa byrån, där den lämpligen kan sammanslås med denna byråns expedition. Allmänna byråns avtalsdetalj bör likaledes överföras till administrativa byrån. — Försvarsförvaltningsakkunniga bedömer personalbehovet för de till centralplaneringen (stabssektionen) överförda uppgifterna rörande mobilisering och säkerhetstjänst m. m. till två kaptener, vilket i förhållande till utredningsmannens förslag innebär en minskning med en arvodesofficer i A: 24. Till den föreslagna övningsdetaljen bör enligt de sakkunniga hänföras de av utredningen för allmänna byråns centralsektion föreslagna tjänsterna för major eller kommendörkapten av 2. graden, förste kansliskrivare och kanslibitråde. En ytterligare tjänst för officer, exempelvis en arvodesofficer i A: 27, synes dessutom erforderlig. Den för chef för centralsektionen avsedda tjänsten (överstelöjtnant eller kommendörkapten av 1. graden) bör utgå. Tjänsten för kontorist å centralsektionen (verkschefens sekreterare) bör överföras till centralplaneringen (stabssektionen) och kontorsbiträdet till livsmedelsbyråns expedition, eftersom behov av något större arbetskraft för skriv- och expeditionsgöromål än utredningen räknat med synes föreligga vid denna byrå. Av de för de båda byråernas expeditioner föreslagna tjänsterna bör enligt de sakkunniga en kontorist och tre kontorsbiträden bilda förrådsbyråns expedition, en kontorist tillföras centralplaneringen (stabssektionen), varigenom det på grund av säkerhets- och mobiliseringsärendenas överflyttning ökade behovet av kontorspersonal tillgodoses, samt ett kontorsbiträde överförs till administrativa byråns expedition, där ökat behov av skrivarbetskraft m. m. uppstår genom att avtalsdetaljen överföres till byrån.

Enligt *försvarets civila tjänstemannaförbund* som likaledes anser att motiven för inrättandet av den allmänna byrån ej är tillräckligt bärande bör normaliesektionen vara självständig och direkt underställd verkschefen.

Sveriges akademikers centralorganisation hävdar, att avtalsdetaljen bör hänföras till administrativa byrån i stället för till förrådsbyrån.

Överbefälhavaren erinrar om att arméintendenturförvaltningen jämlikt gällande bestämmelser är huvudunderrättelsemyndighet bland annat i vad avser kroppsskyddsmateriel, intendenturmateriel, livsmedel samt drivmedel för fordon jämte distributionsmateriel och sålunda i fred och krig har huvudansvaret för bearbetning av underrättelser rörande främmande makter på intendenturförvaltningsområdet. Uppgifterna bör enligt överbefälhavaren överföras till intendenturförvaltningsverket. Överbefälhavaren anser det i hög grad angeläget, att behovet av personal för denna verksamhet tillgodoses. I utredningens förslag synes detta ej ha tillräckligt beaktats.

Chefen för armén anför, att krigsbehovet inom armén av intendenturofficerare i normgivande befattningar är större än nuvarande fredsbehov. Det ökade behovet i krig skall följaktligen täckas med en reservstat. En minskning av intendenturkårens nuvarande fredsstat medför sålunda en ökning av reservstaten. Det bör därför enligt arméchefen övervägas att för ett ökat antal befattningar inom intendenturförvaltningen avse intendenturofficerare, varigenom reservstatslöner inbesparas. I anslutning till att utredningen i vissa fall har anfört tvekan om föreslagna befattningar bör besättas med civil eller militär personal anser arméchefen, att av ekonomiska skäl militär personal bör avses för dessa befattningar.

Chefen för marinen erinrar om att i förslaget på verkets stat icke upptagits beställningar för annan militär personal på aktiv stat än för verketschefen (alternativt militär eller civil), byråcheferna och chefen för centralplaneringen samt att beställningar för övrig militär personal på aktiv stat enligt förslaget bör uppföras på försvarsgrenarnas vederbörliga personalförteckningar i avvaktan på ställningstagande till frågan om en för försvaret gemensam intendenturkår. Chefen för marinen och *marinförvaltningen* framhåller, att ett genomförande av förslaget på denna punkt förutsätter en fördelning på försvarsgrenarna av samtliga i verket ingående befattningar för militär personal på aktiv stat. Det understrykes, att det ur personalplaneringssynpunkt är nödvändigt att beslut i nämnda fördelningsfråga föreligger i god tid före den tidpunkt då verket skall organiseras.

Arméintendenturförvaltningen och *statstjänstemännens riksförbund* anser, att befattningen som chef för intendenturförvaltningsverket bör avses för militär. Riksförbundet anser vidare, att ett betydande antal civila befattningar bör ersättas med militära.

Förvaltningsdirektionen framhåller angelägenheten av att vid avvägningen mellan och lönesättningen för ifrågakommande militära och civila tjänster även den civila personalens allmänna ställning, befordrings- och rekryteringsförhållanden tillbörligt beaktas. Ett led häri borde vara att vissa högre tjänster inrättas såsom alternativt militära eller civila.

Försvarets forskningsanstalt anser, att den föreslagna personella organisationen för intendenturförvaltningen har utformats utan tillräckligt hänsynstagande till behovet av kvalificerad teknisk personal. Tjänsterna såsom chefer för centralplaneringen och sakbyråerna samt flertalet sektionschefstjänster är sålunda avsedda enbart för militär personal. För att ge möjlighet till anpassning efter föreliggande behov synes det ändamålsenligt att göra flertalet av dessa befattningar alternativt civila eller militära. Forskningsanstalten ifrågasätter beträffande i första hand den tekniska personalen — t. ex. inom materielbyrån och då främst projekteringssektionen — om det blir möjligt att erhålla tillräckligt kvalificerad sådan personal för de löner som föreslagits.

Sveriges akademikers centralorganisation anser, att byråchefsbefattning-

arna vid materiel-, livsmedels- och drivmedelsbyråerna bör avses för såväl militär som civil personal. Cheferna för inventarie- och inköpssektionerna inom materielbyrån, cheferna för livsmedels-, förplägnads- och driftsektionerna inom livsmedelsbyrån samt cheferna för drivmedels-, bränsle- och drivmedelsmaterielsektionerna inom drivmedelsbyrån bör tillsättas med civil personal.

Tjänstemännens centralorganisation avstyrker, att arvodestjänster för pensionerade underofficerare inrättas i den föreslagna omfattningen. Dessa tjänster bör på grund av sitt kvalificerade innehåll i största möjliga omfattning besättas med aktiva underofficerare. Centralorganisationen förutsätter vidare, att frågor om lönegradsplacering m. m. blir föremål för sedvanliga förhandlingar. Även *Sveriges akademikers centralorganisation* förutsätter, att frågan om de olika tjänsternas lönegradsplacering blir föremål för förhandlingar.

Försvarets civila tjänstemannaförbund framlägger för sin del förslag om sammanlagt ett 20-tal lönegradsuppflyttningar i förhållande till utredningens personalberäkningar.

Statstjänstemännens riksförbund anser, att samtliga sektionschefstjänster bör vara placerade i A 26 och att ett betydligt större antal arvodesbefattningar bör vara placerade i A: 27 i stället för i A: 24.

Försvarets civilförvaltning och *försvarsförvaltningssakkunniga* anser, att alla för skivarbete avsedda kontorsbiträden vid materiel-, livsmedels- och drivmedelsbyråerna bör redovisas å respektive byråexpeditioner. I fråga om lönegradsplaceringar ifrågasätter civilförvaltningen och försvarsförvaltningssakkunniga om inte de i förslaget upptagna förvaltartjänsterna bör med utgångspunkt i nuvarande lönesättning hänföras till lönegrad 17.

Försvarsförvaltningssakkunniga anser vidare, att särskild försiktighet bör iakttagas vid uppbyggandet av enheter, som inte har direkt motsvarighet i nuvarande organisation. De sakkunniga syftar i detta sammanhang på materielbyråns, livsmedelsbyråns och drivmedelsbyråns centralsektioner, förrådsbyråns allmänna sektion (förrådssektion) samt centralplaneringen (stabssektionen). De sakkunniga ifrågasätter, om icke dessa enheter åtminstone tills vidare kan i förhållande till utredningens förslag utan nämnvärd olägenhet minskas, materielbyråns centralsektion med en kapten, livsmedelsbyråns centralsektion med en arvodesunderofficer, drivmedelsbyråns centralsektion med en arvodesofficer, förrådsbyråns allmänna sektion (förrådssektion) med en förvaltare och centralplaneringen (stabssektionen) med en kapten.

För materielbyrån föreslår *arméintendenturförvaltningen*, att tjänster tillkommer vid beklädnadssektionen för en major, som till huvuduppgift skall ha att avlasta sektionschefen i planeringsarbetet, och en kapten i arvodesbefattning (A:24). Vid projekteringssektionen bör sektionschefsbefattningen avses för militär och byrådirektörstjänsten bör därför utbytas

mot beställning för överstelöjtnant eller kommandörkapten av 1. graden. Vid kontrollsektionen bör enligt arméintendenturförvaltningen ytterligare minst en kontrollingenjör i Ae 17 tillkomma.

Marinförvaltningen föreslår, att materielbyråns beklädnadssektion förstärkes med en major eller kommandörkapten av 2. graden, en kapten och en assistent i Ae 17. Chef för projekteringssektionen bör enligt marinförvaltningen liksom enligt *flygförvaltningen* vara intendenturofficer, Ao 26, i stället för byrådirektör i samma lönegrad. En föreslagen regementsofficersbeställning vid sektionen i Ao 24 bör därvid utbytas mot byrådirektör i A 24. Kontrollsektionen bör enligt marinförvaltningen slutligen utökas med en ingenjör i Ae 17 och inventariesektionen med en assistent i Ae 17.

Försvarsförvaltningssakkunniga anser, att utredningen beräknat behovet av tjänster vid materielbyråns beklädnadssektion väl snävt och föreslår därför, att sektionen ökas med en kapten.

Försvarets civila tjänstemannaförbund föreslår, att en befattning för pensionerad underofficer vid materielbyråns centralsektion utbytes mot tjänst för assistent i Ae 17. Vid byråns kontrollsektion bör en ingenjör i Ae 17 tillkomma. Vid projekteringssektionen kan, därest förskjutning av arbetsuppgifterna sker, en regementsofficersbeställning i Ao 24 ersättas med en tjänst för förste byråingenjör i Ae 23. Härvid blir det möjligt att indraga en tjänst för byråingenjör i Ae 21. Chefen för inköpssektionen bör enligt förbundet vara civil.

Cheferna för materielbyråns projekterings- och inventariesektioner bör enligt *statstjänstemännens riksförbund* vara regementsofficerare i Ao 26.

Enligt *Sveriges akademikers centralorganisation* bör en majorsbeställning vid materielbyråns projekteringssektion utbytas mot byrådirektör. Enligt förbundets uppfattning är det av vikt att även andra högre tjänster kan tillsättas med tjänstemän med teknisk och merkantil utbildning, så att civil sakkunskap tillföres verket.

Enligt *försvarets sjukvårdsstyrelse* erfordras särskild personal för den livsmedelskontroll som sammanhänger med anskaffningen av livsmedel. På grund av det nära sambandet mellan dessa två funktioner bör nämnda personal naturligen ingå i intendenturförvaltningen. Sjukvårdsstyrelsen har således icke något att erinra mot utredningens förslag i denna del och icke heller mot den föreslagna personaluppsättningen vid livsmedelsbyrån för ifrågavarande uppgifter.

Arméintendenturförvaltningen föreslår, att förplägnadsmaterielsektionen förstärkes med en byråingenjör i Ae 19 och driftsektionen med ytterligare en assistent i Ae 17 och ett kanslibitråde i Ae 7.

Försvarets civilförvaltning och *försvarsförvaltningssakkunniga* föreslår, att den för livsmedelsbyråns centralsektion avsedda arvodesunderofficern utgår.

Enligt *marinförvaltningen* bör livsmedelsbyråns förplägnadsmaterielsektion förstärkas med en byråingenjör i Ae 19 och driftsektionen med ett kanslibitråde i Ae 7.

Livsmedelsbyråns expedition och driftsektion bör enligt *försvarets civila tjänstemannaförbund* tillföras vardera ett kanslibitråde. Förplägnadsmaterielsektionen bör vidare förstärkas med en byråingenjör i Ae 21.

Den föreslagna arvodesofficeren i A:27 vid livsmedelsbyråns lägerkassektion bör enligt *flygförvaltningen* och *statstjänstemännens riksförbund* vara chef för sektionen.

Försvarets civilförvaltning och *1956 års försvarsförvaltningssakkunniga* föreslår, att bränsleärendena — liksom för närvarande är fallet inom arméintendenturförvaltningen — sammanhålls i en särskild sektion inom drivmedelsbyrån direkt underställd byråchefen. Drivmedelsanskaffningen bör därvid handhas av en särskild drivmedelssektion med en överstelöjtnant eller kommandörkapten av 1. graden såsom chef.

Försvarsförvaltningssakkunniga beräknar för bränslesektionen tjänster för en byrådirektör i Ao 24, som i samband härmed bör i förhållande till utredningens förslag ändras till tjänst för byrådirektör i Ao 26, en byråassistent i Ae 19, två assistenter i Ae 17, en förste förrådsförman i Ae 10 och ett kanslibitråde i A 7. En i arméintendenturförvaltningens nuvarande organisation befintlig, för bränsleanskaffningen avsedd tjänst för förste byråintendent i Ao 23 synes ävenledes böra ingå i sektionen. Å andra sidan bör enligt de sakkunniga en av de av utredningen föreslagna tjänsterna för assistent i A 17 kunna utgå, om tjänsten för förste byråintendent behålles.

Drivmedels- och bränslesektionen bör även enligt *arméintendenturförvaltningen* uppdelas i två sektioner, en för drivmedel och en för bränsle, varvid för den sistnämnda bör tillkomma en byrådirektör i Ao 26, sektionschef. Till bränslesektionen bör förutom personalen för den värmetekniska kontrollen, som föreslås bli överflyttad från fortifikationsförvaltningen, hänföras nuvarande befattningar vid bränslesektionen inom arméintendenturförvaltningens drivmedelsbyrå, nämligen en förste byråingenjör i Ae 23, två byråingenjörer i Ae 19 och ett kanslibitråde i A 7.

För drivmedelsfrågor (förrådshållning) bör enligt *arméintendenturförvaltningen* tillkomma en förvaltare i Ae 17.

Enligt *statstjänstemännens riksförbund* bör vid drivmedelsbyråns drivmedels- och bränslesektion en kaptensbeställning utbytas mot beställning för regementsofficer i Ao 24, avsedd för ledning av förrådsverksamheten.

För drivmedelsbyråns centralsektion föreslår *arméintendenturförvaltningen*, att en tjänst i Ae 7 tillkommer och att en kansliskrivartjänst i Ae 10 utbytes mot assistenttjänst i Ae 15. Arméintendenturförvaltningen föreslår vidare, att drivmedelsmaterielsektionen förstärkes med en ingenjör i Ae 17.

Civilförvaltningen ifrågasätter — liksom försvarsförvaltningssakkunniga

— om inte den för drivmedelsbyråns centralsektion avsedda arvodesbefattningen för officer kan utgå.

Marinförvaltningen anser, att drivmedelsbyrån bör förstärkas med följande tjänster, nämligen vid centralsektionen för en kapten, vid drivmedels- och bränslesektionen för en förste byråintendent i A 23, vid drivmedelsmaterielsektionen för en kapten samt vid säkerhetsdetaljen för en byråingenjör i A 19.

Försvarets civilförvaltning och *försvarsförvaltningssakkunniga* föreslår, att den förste byråingenjör som enligt utredningen skall utgöra en särskild säkerhetsdetalj inom drivmedelsbyrån skall för uppgifterna stå till byråchefens förfogande utan detaljbenämning. *Sprängämnesinspektionen* anför däremot, att en begränsning av säkerhetsdetaljens personal till endast en befattningshavare innebär en undervärdering av detaljens arbetsuppgifter, såväl vad beträffar dessa uppgifters omfattning som betydelse. Enligt inspektionens uppfattning bör utredningens förslag givas sådan justering, att säkerhetsdetaljen redan från början tillförsäkras personal som till antal och teknisk kompetens gör det möjligt för detaljen att lösa arbetsuppgifterna.

Försvarets civila tjänstemannaförbund föreslår, att drivmedelsbyråns expedition utökas med ett kanslibitråde. Vid centralsektionen bör en befattning för pensionerad underofficer utbytas mot assistenttjänst i Ae 17.

Arméintendenturförvaltningen, som framhåller betydelsen av att en förrådsbyrå inrättas, anser att vid en kommande översyn bör klarläggas, huruvida ytterligare uppgifter kan hänföras till förrådsbyrån.

Försvarets civila tjänstemannaförbund föreslår, att förrådsbyråns expedition tillföres ett kanslibitråde. Vid allmänna sektionen bör en tjänst för förste byråingenjör i Ae 23 tillkomma, varvid beställningar för en regementsofficer i Ao 24 och en förvaltare kan utgå. Förbundet ifrågasätter om inte ytterligare någon nedskärning i granskningsverksamheten bör kunna göras och föreslår i anslutning härtill att en av arvodesbefattningarna för underofficer utgår.

Enligt *statstjänstemännens riksförbund* bör chefen för förrådsbyråns redovisnings- och granskningssektion vara regementsofficer i Ao 26 i stället för i Ao 24.

Försvarets civilförvaltning erinrar om att chefen för armén i annat sammanhang föreslagit, att chefen för arméhundväsendet skall utgå ur organisationen, därvid förutsatts att uttagningen av hundar skall övertagas av nuvarande arméintendenturförvaltningen. Då civilförvaltningen förutsätter, att den föreslagna indragningen kommer att verkställas, bör det blivande intendenturverkets hästsektion enligt ämbetsverket organiseras med beaktande härav.

Enligt *arméintendenturförvaltningens* mening bör säkerhetstjänsten överföras från allmänna byråns centralsektion till centralexpeditionen. Vid cen-

tralexpeditionen bör vidare enligt arméintendenturförvaltningen arvodesbefattningen i A:24 höjas till A:27. Ett kontorsbiträde bör överföras till centralexpeditionen från administrativa byråns expedition. Befattningen som chef för byråns normaliesektion bör vidare enligt arméintendenturförvaltningen avses för regementsofficer i Ao 26.

Den för normaliesektionen (allmänna byrån) föreslagna majoren eller kommandörkaptenen av 2. graden bör enligt *försvarsförvaltningssakkunniga* vara chef för sektionen. Härvid kan den såsom sektionschef föreslagne byrådirektören i Ao 26 utgå. Å andra sidan anser de sakkunniga, att sektionen för att avsedda arbetsuppgifter skall kunna utföras bör utökas med en byråingenjör i Ae 21.

Flygförvaltningen föreslår, att normaliesektionen förstärkes med en byrådirektör i A 24.

Vid normaliesektionen bör enligt *försvarets civila tjänstemannaförbund* en tjänst för förste byråintendent i A 23 tillkomma i utbyte mot en majorsbeställning, medan en kaptensbeställning bör tillkomma i utbyte mot en tjänst för byråintendent i A 21. Härutöver bör sektionen tillföras ett kanslibitråde.

Försvarets civila tjänstemannaförbund, som förutsätter att centralexpeditionen överföres till administrativa byrån, anser att enheten bör förstärkas med ett kanslibitråde.

Enligt *statstjänstemännens riksförbund* bör befattningen som chef för allmänna byråns chefsexpedition avses för pensionerad officer i A:27. Chefen för normaliesektionen bör vara regementsofficer i Ao 26.

Civiltförvaltningen och *försvarsförvaltningssakkunniga* påpekar, att i utredningens förslag rörande bok- och blankettkontoret medtagits tre tjänster, vilka från och med den 1 juli 1962 kommer att utgå ur organisationen då de varit avsedda för civiltförvaltningens kontorsoffsettryckeri, vilket nedlagts. Dessa tjänster avses för en tekniker i Ae 10, en tekniker i Ae 9 och ett kontorsbiträde i A 5, vilka alltså icke erfordras.

Frågan om inrättande av en gemensam intendenturkår

I gällande organisation finnes självständiga intendenturkårer vid armén och marinen men däremot icke vid flygvapnet. I personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid flygvapnet upptages emellertid intendenturofficerare under den särskilda rubriken »officerare i intendenturbefattning».

Som inledningsvis anförts har utredningens uppdrag utvidgats till att även omfatta frågan om inrättande av en för försvaret gemensam intendenturkår. — Vad angår konsekvenserna för kårfrågan av tillkomsten av det gemensamma verket anför utredningen följande.

Enligt det nu framlagda organisationsförslaget för intendenturförvaltningen avses 48 befattningar för intendenturpersonal på aktiv stat. Härav är 28 i regementsofficersgrad, d. v. s. omkring hälften av sammanlagda an-

talet regementsofficerare i intendenturtjänst. Organisationen är icke uppbyggd så att i densamma ingår enheter, som avses uteslutande betjäna viss försvarsgren — en dylik uppbyggnad vore knappast förenlig med de grundläggande tankegångarna vid beslutet om inrättande av en förvaltning över försvarsgrensgränserna. Det har icke heller ansetts böra komma i fråga att på förhand fördela officersbefattningarna vid intendenturförvaltningen mellan försvarsgrenarna eller att uttryckligen avse viss befattning för personal ur den ena eller andra försvarsgrenen. Detta skulle i vissa fall komma att medföra hinder att vid uppkommande vakans i viss befattning i befattningen placera den lämpligaste, blott emedan denne tillhör annan försvarsgren än den för vilken befattningen avsetts. Ett sådant resultat kan givetvis icke accepteras. Utredningsmannen har sett som sin uppgift att bedöma vilka befattningar, som bör bestridas av militär personal, och att med ledning av de tilltänkta arbetsuppgifternas art och det med deras lösande förknäpade ansvaret hänföra befattningarna till viss lönegrad. Metodiken bygger således på den förutsättningen, att inom den centrala förvaltningen intendenturpersonalen i princip skall kunna bekläda i vart fall de ledande befattningarna oberoende av kårtillhörighet. Avgörande för personvalet vid tillsättning av viss militär befattning har ansetts böra vara att erhålla den för arbetsuppgiftens lösande mest lämpade med hänsyn till tidigare verksamhet, genomgångna specialkurser och personliga egenskaper, detta såväl vid omplaceringar i samband med verkets uppbyggnad som senare vid uppkommande vakanser.

Utredningsmannen har — utgående från nuvarande kårorganisation — övertvägt, huruvida det vore lämpligt att på verkets personalförteckning uppföra beställningar för de intendenturofficerare, som erfordras i organisationen, men funnit detta icke böra komma i fråga. Det kan nämligen icke uteslutas, att huvudsakligen officerare från viss försvarsgren under en längre eller kortare period på grund av större skicklighet kunde komma att befordras till vakantblivande beställningar för t. ex. överstelöjtnant på ämbetsverkets personalförteckning. Detta skulle få till följd, att successionsbefordran i samma mån komme kaptener vid samma försvarsgren tillgodo medan samtidigt mer förtjänta kaptener med högre tjänsteålder vid de andra försvarsgrenarna kunde få vänta på befordran till major.

Utredningen anför, att slutlig ställning i kårfrågan icke bör tagas förrän samtliga på frågan inverkan de faktorer underkastats en genomgripande granskning. Med hänsyn till angelägenheten att dels i möjligaste mån kunna överblicka de konsekvenser det framlagda förslaget till organisation av och personaluppsättning för intendenturförvaltningen får för kårfrågan, dels ock uppskattningsvis kunna redovisa den med verkets organiserande sammanhängande kostnadsutvecklingen har utredningen emellertid ansett sig böra redan på nuvarande utredningsstadium anmäla följande huvudalternativ till lösning av kårfrågan.

1. Nuvarande system med intendenturpersonalen hänförd till försvarsgrensvis uppbyggda särskilda kårer eller redovisad i anslutning till annan inom försvarsgrenen förefintlig kår.

2. Tillskapandet av en för samtliga regementsofficerare i intendenturtjänst gemensam kår. Övrig i de nuvarande kårerna (flygvapnets officerare

i intendenturbefattning) ingående intendenturpersonal sammanhålles försvarsgrensvis i särskilda kårer eller i anslutning till annan inom försvarsgren förefintlig kår.

3. Tillskapandet av en för försvaret gemensam intendenturkår för all nu försvarsgrensvis redovisad personal.

Utredningen anser sig inte nu böra taga ställning till vilket av de angivna alternativen som är att förorda men uttalar vissa sympatier för alternativet med gemensam kår.

I fråga om chefskapet för en gemensam kår anför utredningen följande.

Utredningsmannen har tidigare utgått från att den inspektion på intendenturtjänstens område, som icke är av förvaltningsbetonad karaktär, skall utövas försvarsgrensvis och personellt samordnas med övrig inspektionsverksamhet. Om så sker kan chefskapet för en gemensam kår icke anknytas till den stabsmässiga inspektionsverksamheten. Valet står då mellan att för kårchefskapet avse en särskild beställning eller att, såsom direktiven förutsätter, förena kårchefskapet med befattning inom intendenturförvaltningsverket. Skäl kan anföras för båda alternativen. Den gemensamma kåren torde komma att inrymma såväl officerare och underofficerare på aktiv stat som personal i reserven och värnpliktigt befäl, varför uppgifterna såsom kårchef kan bli så omfattande att en särskild, från verket fristående befattning kan vara motiverad. Å andra sidan kan en personalunion vara att förorda förutom av kostnadsskäl jämväl ur den synpunkten, att därigenom större möjlighet föreligger att successivt beakta de erfarenheter, som vinnes inom förvaltningsverksamheten, vid utformning av utbildningsverksamheten, vid beräkning av personalbehov etc. Utredningsmannen, som utgår från att chefen för intendenturförvaltningen skall vara alternativt militär eller civil, har för sin del funnit sig kunna räkna med att, därest beslut fattas om en gemensam kår, chefskapet för denna skall kunna förenas med befattningen som chef för centralplaneringen inom ämbetsverket, med löneställning B 4. Utredningsmannen utgår därvid från att befattningshavaren i sin egenskap av kårchef icke skall lyda under verketschefen, utan i någon form anslutas till försvarets högsta ledning.

Den kårexpedition, som enligt utredningen bör stå till kårchefens förfogande för handläggning av kårärendena, bör vara lokalt ansluten till intendenturförvaltningen. Expeditionens inre organisation och personalbehov kommer att påverkas av val av rekryterings- och utbildningssystem. Uppskattningsvis har utredningsmannen räknat med beställningar för en regementsofficer i Ao 26, en regementsofficer i Ao 24 och två kaptener, två arvodesbefattningar i A:24 respektive A:17 samt två biträdestjänster i A 7 respektive A 5.

Y t t r a n d e n

Remissmyndigheterna anför, att förutsättningar saknas för ställningstagande till de framförda alternativen. Utredningen i kårfrågan bör slutföras i sådan tid att beslut kan föreligga i samband med att verket inrättas.

Överbefälhavaren uttalar, att en lösning enligt alternativet med gemen-

sam kår synes vara mest rationell från administrativ synpunkt och bör allmänt sett eftersträvas.

Kostnadsberäkningar

Avlöningskostnaderna för personal vid arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå samt vid försvarets civilförvaltning för bok- och blankettärenden och för lägerkasseärenden uppgår enligt utredningen till omkring 5 950 000 kr. Avlöningskostnaderna för personalen vid den gemensamma intendenturförvaltningen beräknar utredningen till cirka 5 490 000 kr. Merkostnaderna för personalökning i försvarsgrensstaberna för inspektions- och övrigt stabsarbete samt för ytterligare personal för kårärenden i händelse av beslut om gemensam intendenturkår uppskattar utredningen till omkring 240 000 kr. Sammanfattningsvis innebär utredningens förslag alltså en kostnadsminskning av omkring $(5\,950\,000 - 5\,490\,000 - 240\,000 =)$ 220 000 kr.

Vid sina kostnadsberäkningar har utredningen emellertid bortsett från avlöningskostnaderna — för närvarande cirka 120 000 kr. — för den personal som inte längre erfordras inom intendenturförvaltningen till följd av att vissa ärenden rörande bränsle m. m. överföres till fortifikationsförvaltningen. Personalbehovet inom fortifikationsförvaltningen för handläggning av dessa ärenden har nämligen inte prövats av utredningen. Ej heller har i kostnadsberäkningarna medtagits avlöningskostnaderna för innehavaren av en tjänst för kontorsskrivare vid marinförvaltningens intendenturavdelning, som är avsedd för redigering av samling av marinens förvaltningsföreskrifter och som även i fortsättningen bedömes erforderlig inom marinförvaltningen härför.

Intendenturförvaltningens förläggning

Huvuddelen av arméintendenturförvaltningen är inrymd i förhyrda lokaler i husen Mäster Samuelsgatan 6—10, medan delar av två byråer är förlagda till en kronan tillhörig byggnad vid Fredrikshovsgatan 6 (Fredrikshovs slott). Marinförvaltningens intendenturavdelning har sina ämbetslokaler i en byggnad ingående i det förutvarande kasernetablisementet vid Linnégatan 89. För flygförvaltningens intendenturbyrå förhyres lokaler i Solna. Hyreskostnaderna för lokalerna vid Mäster Samuelsgatan och i Solna uppgår inklusive värme enligt utredningen till ett årligt belopp av cirka 215 000 kr.

För att intendenturförvaltningsverket skall kunna arbeta med full effektivitet inom rimlig tid efter det omorganisationen trätt i kraft är det enligt utredningen nödvändigt att verket från början sammanföres i ändamålsenliga arbetslokaler, som bildar en i stort sett sluten enhet. De lokaler som för närvarande disponeras av de tre intendenturförvaltningsorganen är från angivna synpunkt icke lämpliga.

Enligt sina direktiv har utredningen övervägt möjligheten att förlägga intendenturförvaltningsverket annorstädes än till stockholmsområdet. Här-om anför utredningen följande.

I det föregående har utredningsmannen såsom ett motiv för inrättande av en centralplanering framhållit det nära samarbete som vid genomförande av 1961 års försvarsledningsreform förutsatts äga rum mellan ämbetsverket och de högre militära staberna vid utformandet av direktiv och anvisningar till ämbetsverket och i andra sammanhang. Detta samarbete torde icke kunna erhålla praktiska och smidiga former med mindre det är möjligt att när så erfordras med kort varsel ordna personliga sammanträffanden mellan representanter för de berörda parterna. Dylika kontakter torde bli dagligdags förekommande och ofta beröra ett flertal personer i verket.

Det förtjänar även uppmärksammas, att ett nära samarbete mellan intendenturförvaltningen och övriga inom försvaret verksamma, till stockholmsområdet förlagda förvaltningar även i fortsättningen är att motse, vilket beträffande marinen och flygvapnet kan förväntas bliva relativt omfattande särskilt den närmaste tiden efter det intendenturärendena överflyttats från marin- och flygförvaltningarna. Samverkan på inspektionstjänstens område mellan förvaltningen och respektive stabsorgan torde även kräva fortlöpande kontaktverksamhet.

De anförda skälen talar enligt utredningen för att så länge försvarets centrala ledningsorgan inom såväl stabs- som förvaltningsområdet är koncentrerade till Stockholm en isolerad utflyttning av intendenturförvaltningsverket icke kan förordas.

Med hänsyn härtill har utredningen undersökt möjligheterna att inom stockholmsområdet åstadkomma en lösning av förläggningsfrågan, som dels tillgodoser verkets intresse att erhålla ändamålsenliga lokaler och goda kontaktmöjligheter med övriga försvarets centrala organ och dels i möjligaste mån beaktar de svårigheter som för anställd personal eller ur rekryteringssynpunkt kan vara förenade med förändring i de nuvarande intendenturorganens lokalisering. Utredningen erinrar om att statsmakterna under senaste tid meddelat beslut om organisationsförändringar inom försvaret, som innebär friställande av vissa lokalutrymmen från deras hittillsvarande användning. Detta gäller bland annat infanterikadettskolans förutvarande etablissement vid Ulriksdal, som friställts i anslutning till infanterikadettskolans flyttning till Halmstad. Skolans lokaler i Ulriksdal — del av kanslihusbyggnad gemensam med arméns intendenturförråd i Stockholm, en skolbyggnad och två kasernbyggnader, matsals- och marketenteribygggnader, garagebyggnad samt ett antal mindre bygggnader av baracktyp — kan sålunda disponeras för annat ändamål. Vid en genom fortifikationsförvaltningens försorg verkställd preliminär undersökning har enligt utredningen framkommit, att genom vidtagande av vissa om- och tillbyggnadsarbeten lämpliga lokaler kan anordnas, vilka icke blott täcker intendenturförvaltningens behov utan även kan tillgodose förefintligt lokalbehov inom andra förvaltningsområden inom försvaret.

Utredningen anser att — även om bostadsfrågan icke för närvarande helt kan överblickas — några ur personalsynpunkt alltför tungt vägande skäl icke är att anföra mot en lokalisering till Ulriksdal.

Utredningen föreslår, att intendenturförvaltningsverket förlägges till infanterikadettskolans etablissement i Ulriksdal.

Y t t r a n d e n

Lokaliseringsutredningen rörande statlig verksamhet vill icke motsätta sig, att lokal- och förläggningsfrågorna för det nya intendenturförvaltningsverket för närvarande löses på det av intendenturförvaltningsutredningen föreslagna sättet. De investeringar m. m. som föranledes härav anses vara av så relativt obetydlig omfattning, att de icke kan förhindra en framtida större reform i lokaliseringshänseende och därmed föregripa ställningstagandet till de förslag i sådant avseende, som lokaliseringsutredningen kan komma att framlägga.

Övriga remissinstanser har i princip ej heller haft några invändningar mot att verket förlägges till Ulriksdal.

Organisationens genomförande

Utredningen förordar, att den nya organisationen träder i kraft från och med budgetåret 1963/64. Förutsättning för att så lämpligen skall kunna ske är enligt utredningen emellertid dels att ämbetsverket kan från början sammanföras i ändamålsenliga lokaler, dels ock att erforderlig tid stått till förfogande för tillsättning av åtminstone huvuddelen av tjänsterna å intendenturförvaltningens personalförteckning, för placering av officerare och underofficerare å för militär personal avsedda befattningar hos ämbetsverket samt för utarbetande av förslag till arbetsordning och arbetsrutiner. Utredningen räknar med att tillsättning av tjänster och placering i befattningar skall kunna medhinnas, därest beslut i omorganisationsfrågan fattas senast under tidigare delen av 1962 års höstriktsdag. Utredningen anser det lämpligt, att övergången till den nya organisationen äger rum under medverkan av en särskild delegation.

Utredningen har beräknat personalen för intendenturförvaltningen med utgångspunkt i det läge som uppstår då ämbetsverket funnit sina arbetsformer och erforderliga reglementen, instruktioner och övriga föreskrifter utarbetats för ämbetsverkets egen verksamhet och i viss utsträckning för verksamheten vid underlydande myndigheter i regional och lokal instans. Även efter det den nya organisationen börjat verka är det därför enligt utredningens mening nödvändigt att under en övergångstid räkna med behov av extra personal, främst kvalificerad sådan, för utarbetande av reglementen och instruktioner m. m. och för samordnande verksamhet. Utredningen förutsätter, att de bestämmelser som under senare tid gällt för personal, som blivit övertalig i samband med omorganisationer inom försvaret, skall få tillämpas jämväl för ifrågavarande omorganisation.

Yttranden

Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt eller lämnat utan erinran förslaget, att verket organiseras från och med den 1 juli 1963. *Statstjänstemännens riksförbund* föreslår dock, att det nya verket organiseras från den 1 oktober 1963 med hänsyn bland annat till att omplacering och omkommandering av militär personal för närvarande regelmässigt sker den 1 april och den 1 oktober.

Föredraganden

Intendenturförvaltningens huvudsakliga uppgift är att svara för stridskrafternas beklädnad och förplägnad samt deras förseende med förläggningsförnödenheter, drivmedel, hästar, hundar och veterinärmateriel samt expeditionsmateriel m. m. Till intendenturförvaltningens område hänföres även handhavandet av för krigsmakten avsedda medel för undervisning och övningar m. m.

Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen utövas den centrala intendenturförvaltningstjänsten enligt den för närvarande gällande förvaltningsorganisationen försvarsgrensvis. Arméintendenturförvaltningen svarar sålunda för ledningen av intendenturförvaltningen inom armén. Motsvarande verksamhet för marinen handhaves inom marinförvaltningens intendenturavdelning och för flygvapnet inom flygförvaltningens intendenturbyrå. Med tillämpning av i första hand huvudförvaltningsprincipen samordnas verksamheten försvarsgrenarna emellan. Anskaffningsverksamheten har härvid till största delen kommit att åvila arméintendenturförvaltningen.

I sina huvuddrag fastställdes den nuvarande försvarsgrensvis uppdelade organisationen år 1954 efter förslag i propositionen 1954:109 angående organisationen av försvarets centrala tyg-, intendentur- och civilförvaltning m. m. Föredragande departementschefen framhöll dock, att valet av organisationsform för intendenturförvaltningen icke innebar något definitivt ståndpunktstagande (prop. 1954:109, s. 115). Principen om gemensam intendenturförvaltning — liksom gemensam tygförvaltning — avvisades således icke, men frågan om dess förverkligande ställdes på framtiden.

Ett omfattande utredningsarbete hade föregått 1954 års beslut, bland annat av 1946 års militära förvaltningsutredning (SOU 1950:36—37). Förvaltningsutredningen förordade för sin del, att intendenturförvaltningens centrala ledning skulle utövas av ett för försvaret gemensamt ämbetsverk, försvarets intendenturförvaltning. En gemensam organisation ansågs erbjuda de bästa garantierna för effektiv standardiseringsverksamhet, ekonomisk drift i fred och underlättande av underhållstjänsten i krig.

Frågan om ändrad organisation av intendenturförvaltningen har efter 1954 års beslut aktualiserats från skilda håll. 1958 års försvarsledningskom-

mitté framhöll sålunda (SOU 1960: 12), att samordningen av intendenturförvaltningstjänsten redan drivits så långt genom huvudförvaltningsprincipens tillämpning att en övergång till gemensam organisation icke skulle innebära någon genomgripande förändring. Med hänsyn till att en gemensam organisation vidare kunde medföra vissa rationaliseringsvinster, hyste kommittén sympatier för införande av en sådan organisation.

1959 års besparingsutredning för försvaret (SOU 1960: 23) kom vid sina överväganden till den uppfattningen att den lämpligaste formen för den centrala intendenturförvaltningen utgjordes av en för hela försvaret gemensam myndighet, vilken borde organiseras enligt i huvudsak samma principer som den nuvarande arméintendenturförvaltningen.

1960 års försvarsledningsutredning (SOU 1961: 7) förordade likaså, att en gemensam central intendenturförvaltningsorganisation skulle komma till stånd.

Som framgår av det inledningsvis anförda har 1961 års riksdag efter förslag i proposition 109 sedermera fattat principbeslut om att ett gemensamt centralt intendenturförvaltningsverk skall inrättas inom försvaret. Med stöd av Kungl. Maj:ts den 14 oktober 1960 givna bemyndigande hade chefen för försvarsdepartementet redan dessförinnan tillkallat en utredningsman för att verkställa utredning rörande organisation m. m. av ett sådant ämbetsverk. Sedermera har uppdraget utvidgats till att även omfatta utredning av frågan om inrättande av en för försvaret gemensam intendenturkår. Utredningen har den 22 december 1961 avgivit betänkande med förslag till organisation m. m. av ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk, benämnt intendenturförvaltningen. I kårfrågan har utredningen redovisat vissa alternativa lösningar. I det föregående har jag lämnat en redogörelse för utredningens förslag samt däröver avgivna remissutlåtanden. Jag vill redan här konstatera, att utredningens förslag i sina huvuddrag godtagits av remissinstanserna.

Beslut föreligger således redan om att ett för försvaret gemensamt intendenturförvaltningsverk skall organiseras. Detta verk bör enligt min mening benämnas försvarets intendenturverk. I fortsättningen använder jag denna benämning då jag redovisar mina förslag beträffande verkets arbetsuppgifter, organisation m. m.

Enligt utredningen upprätthålles för närvarande på intendenturtjänstens område inte några klara gränser mellan förvaltnings- och stabsuppgifter, bland annat i fråga om inspektionsverksamheten. I anslutning till 1961 års beslut angående ny organisation av krigsmaktens högsta ledning (jfr prop. 1961: 109) ersättes försvarsgrenschefens ledning av förvaltningsverksamheten med en anvisningsrätt gentemot förvaltningsmyndigheterna, som är betingad av hans ansvar för den förbandsproducerande verksamheten och som avser den närmare utformningen av myndighets verksamhet för tillgodoseende av verksamheten inom försvarsgrenen rörande organisation,

utrustning, mobilisering, utbildning m. m. Den till följd härav fastställda gränsdragningen mellan förvaltningsverksamhet och förbandsproduktion bör enligt utredningen konsekvent uppehållas vid organiserandet av det nya intendenturförvaltningsverket. Arbetsuppgifterna för det nya verket och dess personal bör således enligt utredningen renodlas till att avse förvaltningsverksamheten. Den inspektionsverksamhet som icke avser förvaltningsfunktionerna och den stabsverksamhet i övrigt som sammanhänger med försvarsgrenschefernas förbandsproducerande verksamhet bör ankomma på försvarsgrensstaberna. Bland annat bör den verksamhet som avser utarbetande av utrustningsnormer och utrustningslistor inom samtliga försvarsgrenar ankomma på respektive staber.

För egen del ansluter jag mig till utredningens uppfattning att klara gränser bör eftersträvas på intendenturområdet mellan förvaltningsverksamhet och stabsarbete. Jag har inte heller funnit anledning till erinran mot vad utredningen anfört angående gränsdragningen mellan dessa båda arbetsområden. Jag anser mig emellertid böra påpeka att det många gånger torde vara svårt att bestämma gränserna mellan stabs- och förvaltningsfunktionerna. Det bör ankomma på intendenturverket och berörda staber att med utgångspunkt i den angivna huvudsakliga gränsdragningen i detalj organisera sitt arbete så att verksamheten bedrivs på ett rationellt och lämpligt sätt. Uppmärksamhet måste oavslått ägnas åt att undvika dubbelarbete. Ett nära samarbete och en växelverkan måste städse äga rum mellan förvaltning och staber.

Utredningen anser vidare, att viss förstärkning av den intendenturutbildade personalen inom försvarsgrensstaberna är nödvändig i anslutning till att förenämnda uppgifter i fråga om inspektion m. m. hänföres till staberna då intendenturverket organiseras. Enligt utredningen bör sålunda i staberna inordnas den intendenturpersonal som kontinuerligt beräknas erforderlig för verksamheten.

I likhet med utredningen anser jag, att i stabernas organisation bör ingå den personal som normalt erfordras för verksamheten. En viss förstärkning av den intendenturutbildade personalen vid staberna kan bli erforderlig då intendenturverket inrättas. Utredningen har beräknat att sammanlagt sex nya beställningar erfordras. Jag är inte nu beredd att avgiva förslag i ämnet. Ej heller anser jag mig i förevarande sammanhang böra taga ställning till frågan i vilka organisatoriska former inspektions- och andra stabsuppgifter på intendenturområdet skall handhas vid respektive försvarsgrensstaberna. Dessa spörsmål bör enligt min mening först närmare prövas vid den överarbetning av försvarsgrensstabernas organisation m. m. som pågår inom försvarsdepartementet. Genomförandet av den nya organisationen med gemensam central intendenturförvaltning inom försvaret kommer emellertid att bland annat kräva en omfattande personalplanering.

Vid denna bör de av utredningen angivna personalberäkningarna tills vidare kunna vara till ledning.

Det av bland andra chefen för flygvapnet framlagda förslaget om förstärkning av eskaderstaberna med intendenturutbildade officerare bör enligt min mening upptagas till prövning i anslutning till den genom försvarsledningsutredningens försorg pågående utredningen om de regionala stavernas organisation m. m.

Vad gäller gränsdragningen mellan intendenturförvaltning och andra förvaltningsområden anför utredningen, att åtskilliga skiljaktigheter för närvarande finnes mellan de tre försvarsgrenarna. Detta gäller framför allt i fråga om avgränsningen gentemot tygmateriel (motsvarande). Utredningen anser emellertid, att de olikheter i fråga om formell begreppsbestämning och klassificering m. m. som finns försvarsgrenarna emellan icke behöver utgöra något principiellt hinder mot att samtliga de förvaltningsuppgifter som nu inom respektive försvarsgrenar är hänfödda till intendenturområdet överföres till det gemensamma verket. Utredningen föreslår därför, att i princip all den verksamhet som för närvarande vid envar av försvarsgrenarna är hänförd till intendenturförvaltning överföres till det nya verket.

För egen del finner jag utredningens sistnämnda förslag lämpligt. Härigenom torde övergången till gemensam organisation kunna ske på ett relativt smidigt sätt. I likhet med utredningen anser jag, att det därefter bör ankomma på intendenturverket att i samråd med de tygförvaltande verken och försvarets förvaltningsdirektion vidtaga åtgärder för att ernå formell enhetlighet i olika avseenden. I den mån viss materiel vid någon men icke vid samtliga försvarsgrenar utgör intendenturmateriel bör ämbetsverket och berörda övriga myndigheter även taga initiativ till att frågan om materielens organisatoriska tillhörighet kommer under prövning. Jag vill härvid erinra om försvarets förvaltningsdirektions remissuttalande att indelningen av krigsmaktens förnödenheter i grupper blott i stora drag bör utgöra grunden för förvaltningsärendenas fördelning på skilda myndigheter och att fördelningen i detalj bör betraktas som en huvudförvaltningsfråga, som avgöres i vanlig ordning mellan myndigheterna och förvaltningsdirektionen.

Jag vill i förevarande sammanhang även starkt understryka betydelsen av att arbetet med klassificering och kodifiering av intendenturförnödenheterna bedrivs med kraft. Enhetlig terminologi och enhetligt klassifikations- och materielbeteckningssystem torde nämligen vara en förutsättning för att intendenturverket skall kunna arbeta effektivt och för att mera väsentliga besparingar skall kunna uppnås inom verksamhetsområdet.

I vissa avseenden framlägger utredningen förslag till omflyttningar mellan förvaltningsområden. Sålunda föreslås förändringar i fråga om anskaffningsverksamheten för drivmedel och drivmedelsmateriel samt bräns-

len och bränsleinventarier för de fasta maskinanläggningarna, i fråga om ansvaret för försörjningen med elektrisk kraft och vatten ävensom beträffande handläggningen av ärenden rörande bok- och blanketryck samt läger- och manskapskassor.

Såsom tidigare anförts är arméintendenturförvaltningen huvudförvaltningsmyndighet för anskaffning för försvaret av driv- och smörjmedel för fordon. Marinförvaltningen och flygförvaltningen är huvudförvaltningsmyndigheter för anskaffning av fartygs- respektive flygdrivmedel. Inköp av flygdrivmedel verkställes av flygförvaltningens inköpsavdelning på anmodan av intendenturbyrå. Vid armétygförvaltningen, marinförvaltningen (skeppsbyggnadsavdelningen) respektive flygförvaltningen (flygplanavdelningen) utprovas vilka tekniska fordringar m. m. som bör ställas på olika drivmedel. Utredningens förslag i fråga om driv- och smörjmedel innebär, att samtliga de funktioner i fråga om anskaffning, förrådshållning, distribution och krigsförberedelsearbete som hittills fullgjorts av de tre intendenturorganen skall överföras till det nya verket. Härjämte föreslår utredningen, att även inköp av flygdrivmedel skall anförtros intendenturverket.

Jag har för min del inga invändningar att rikta mot utredningens förslag rörande drivmedelsfrågornas handläggning. Därest det av skilda anledningar i undantagsfall bedömes lämpligt med en annan arbetsfördelning än den utredningen föreslagit, bör det i den mån så kan ske utan personalförändringar stå berörda myndigheter fritt att träffa överenskommelse härom. Det väsentliga bör vara att en naturlig och rationell arbetsfördelning kommer till stånd. Utarbetandet av tekniska specifikationer (kvalitetsfordringar) m. m. för drivmedel och smörjmedel av skilda slag skall självfallet alltjämt ankomma på vederbörliga tekniska sakorgan inom respektive tygförvaltningar.

Utbyggnad och underhåll av de fasta maskinanläggningarna inom försvaret och i samband med underhållet även kontrollen av den värmetekniska driften åvilar som tidigare anförts för närvarande fortifikationsförvaltningen. Utredningen föreslår, att även val och kvalitetsbedömning av bränslen samt ärenden rörande bränsleinventarier för de fasta anläggningarna överföres till fortifikationsförvaltningen. Beräkning av medelsbehovet för bränslen till dessa anläggningar samt förvaltning av anslag för ändamålet bör likaså ankomma på fortifikationsförvaltningen. Utredningen har vidare övervägt om även inköpsverksamheten i fråga om bränslen bör hänföras till fortifikationsförvaltningen. Enligt utredningen är det emellertid svårt att draga någon bestämd skiljelinje mellan drivmedel och bränslen. Utredningen anser bland annat därför, att en samordning av bränsleinköpen och drivmedelsinköpen bör komma till stånd. Härför talar även bland

annat merkantila och ekonomiska synpunkter. Utredningen föreslår med hänsyn härtill, att inköpsverksamheten avseende bränslen skall handhas av intendenturverket.

För egen del har jag intet att erinra mot utredningens förslag rörande anskaffningen av bränslen för försvarets fasta maskinanläggningar. Jag räknar således med att frågor angående val och kvalitetsbedömning av bränslen samt ärenden rörande bränsleinventarier överföres till fortifikationsförvaltningen och att inköp av bränslen skall handhas av intendenturverket. Jag har ej heller något att invända mot att el- och vattenförsörjningsfrågorna i vad de avser försvarets fasta anläggningar (inklusive bad) och förhyrda lokaler i enlighet med utredningens förslag hänföres till fortifikationsförvaltningen samt att frågor avseende yttre och inre renhållning tills vidare skall handläggas enligt nuvarande ordning.

Utredningen föreslår, att i princip all distributionsmateriel för drivmedel skall hänföras till intendenturförvaltningen. Undantag bör enligt utredningen dock göras för tankfordon och tankfartyg samt för flygvapnet speciell tankningsutrustning.

I likhet med utredningen anser jag för min del, att distributionsmaterielen i så stor utsträckning som möjligt skall sammanhållas vid intendenturverket. Härför talar bland annat önskemålet att den tekniska säkerhetstjänsten bör hållas samlad på ett ställe. Undantag från den angivna principen bör i huvudsak endast förekomma för sådan speciell tankningsmateriel m. m. som specialkonstruerats för tankning av t. ex. luftfartyg.

Jag tillstyrker utredningens förslag, att det i försvarets civilförvaltning ingående bok- och blankettkontoret med förråd med oförändrade uppgifter överföres till intendenturverket. Kontoret och dess verksamhet har enligt min mening en mera naturlig anknytning till intendenturförvaltningen än till civilförvaltningen. Jag vill i förevarande sammanhang erinra om att bok- och blankettförrådets inordnande i civilförvaltningen år 1961 skedde såsom ett provisorium i avbidan på resultatet av förevarande utredning rörande organisation av det gemensamma intendenturverket (jfr prop. 1961: 110, s. 10).

Intendenturförvaltningsutredningen föreslår vidare, att all den verksamhet rörande läger- och manskapskassor som för närvarande handhas av försvarets civilförvaltning skall överföras till intendenturförvaltningen. Härigenom kommer enligt utredningen samtliga ärenden rörande läger- och manskapskassor — utom de som avser byggnadsförvaltning — att förläggas till och sammanhållas av en myndighet.

Jag biträder utredningens förslag rörande läger- och manskapskassor, dock med det undantaget att jag avstyrker att den revisionsmässiga kontrollen av verksamheten överföres från civilförvaltningen till intendenturverket. Enligt min mening bör således på försvarets intendenturverk ankomma att svara för de till verksamheten hänförliga förvaltningsuppgif-

terna, medan revisionen bör åligga civilförvaltningen (revisionsbyrån).

I likhet med utredningen anser jag vidare, att förvaltningen av försvarsgrenarnas övningsanslag skall handhavas av intendenturverket. Jag förutsätter därvid liksom utredningen, att intendenturverket i samråd med försvarsgrensledningarna, de tygförvaltande verken och försvarets förvaltningsdirektion ägnar avgränsningsfrågorna fortsatt uppmärksamhet så att sådana förändringar successivt åstadkommes som är ägnade att befrämja ett förenklat förfarande och kostnadsbesparingar. Försvarsgrenschefs möjlighet att ur effektivitetssynpunkt ge övningsverksamheten lämplig inriktning får härvid emellertid inte försvåras.

Utredningen har inte förutsatt någon ändrad ordning i fråga om förvaltningen av försvarsstabens övningsanslag. För egen del kan jag inte finna att hinder föreligger för att intendenturverket även förvaltar detta anslag utan föreslår, att förvaltningen av försvarsstabens övningsanslag skall ankomma på det nya verket. Även förvaltningen av militärhögskolans övningsanslag bör vara en uppgift för intendenturverket.

Arméchefen har för närvarande ansvaret för djursjukvården inom krigsmakten, medan den hygieniska livsmedelskontrollen åvilar sjukvårdsstyrelsen. Utredningen har efter samråd med försvarsledningsutredningen icke ansett sig böra närmare behandla frågan om det militära veterinärväsendets organisation utan har utgått från att nuvarande gränsdragning mellan förvaltningsområden och mellan förvaltning och stabsmyndigheter tills vidare skall bestå. Utredningen räknar således med att den i arméintendenturförvaltningens centralbyrå ingående hästsektionen med i princip oförändrade arbetsuppgifter — utökade med de till marinens och flygvapnets hundbevakningstjänst hörande uppgifterna — tills vidare skall överföras till intendenturförvaltningen.

För egen del ansluter jag mig till denna utredningens uppfattning. Jag förutsätter, att intendenturverket framdeles även skall erhålla uppgifter såsom hunduttagningsmyndighet. Jag vill erinra om att den slutliga organisationen i nu aktuella hänsenden torde komma under prövning av de sakkunniga som chefen för försvarsdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts den 30 mars 1962 lämnade bemyndigande tillkallat för prövning av bland annat frågan om ledningen av sjuk- och veterinärvården inom krigsmakten.

Utredningen räknar med att den serviceverksamhet för myndigheter m. fl. utanför försvaret som för närvarande åligger arméintendenturförvaltningen — omfattande bland annat anskaffning av bränslen, livsmedel m. m. — skall överföras till det nya intendenturförvaltningsverket. För egen del har jag inte något att erinra häremot. Frågan huruvida kostnaderna för denna verksamhet liksom hittills i princip skall inrymmas inom försvarets anslagsram eller om de, som utredningen tänkt sig, skall ligga utanför ramen torde få prövas framdeles i samband med ställningstagandet till försvarets kostnader från och med budgetåret 1963/64.

Jag vill i förevarande sammanhang även understryka statens jordbruksnämnds uttalande att det vid ett system med mera omfattande samordnade militära inköp för civila inrättningars räkning är nödvändigt att dessa inrättningars försörjningssituation vid och efter ett krigsutbrott beaktas. Jag förutsätter, att detta kan ske genom att berörda myndigheter bland annat verkar för att viss lagerhållning kommer till stånd.

Jag övergår så till att behandla organisationen m. m. av försvarets intendenturverk.

I likhet med utredningen anser jag, att chefen för verket skall vara placerad i Bp 6 och att befattningen skall avses för alternativt militär eller civil innehavare. Jag vill i anslutning härtill erinra om att 1961 års riksdag fattat principbeslut om att försvarsgrenschefernas chefskap över respektive försvarsgrenars tygförvaltande verk skall upphöra (jfr prop. 1961: 109, s. 105 f). Chefen för försvarsdepartementet kommer inom kort att för Kungl. Maj:t framlägga förslag för genomförande av riksdagens ifrågavarande beslut rörande chefskapet vid tygförvaltningarna.

Utredningen föreslår som framgår av det föregående, att intendenturverket under chefen skall vara indelat i ett stabsorgan, benämnt centralplaneringen, samt sex byråer, nämligen materielbyrå (beklädnad, inventarier m. m.), livsmedelsbyrå (proviant, furage, förplägnadsmateriel, läger- och manskapskassor m. m.), drivmedelsbyrå (drivmedel, inköp av bränslen, distributionsmateriel m. m.), allmän byrå (verkets mobilisering, skydd och säkerhetstjänst, dokumentations- och informationstjänst, standardisering, klassificering och kodifiering, bok- och blankettärenden m. m. samt förvaltningen av bland annat anslagen till övningar), förrådsbyrå (förrådstjänst, materielhantering, redovisning och kontroll, utom beträffande drivmedel och bränslen m. m., kollektivavtalsfrågor) och administrativ byrå (kansli-, personal-, organisations- och kameralärenden m. m.).

För egen del anser jag i likhet med statskontoret, försvarets civilförvaltning och 1956 års försvarsförvaltningsakkunniga, att förrådsbyrån och allmänna byrån lämpligen kan sammanslås till en byrå, benämnd förrådsbyrån. Härvid bör den i den föreslagna allmänna byrån upptagna central-expeditionen överföras till administrativa byrån och sammanslås med denna byrås expedition. Frågor rörande säkerhetstjänst och verkets mobilisering bör vidare hänföras till centralplaneringen. Den enligt förslaget i förrådsbyrån ingående avtalsdetaljen bör överföras till administrativa byrån och inordnas i personal- och organisationskontoret. Slutligen bör den föreslagna normaliesektionen ställas direkt under verkschefen som en fristående sektion. Förvaltningen av anslagen till övningar bör ankomma på en särskild detalj inom förrådsbyrån, förslagsvis benämnd övningsdetaljen. Vidare bör enligt min mening den för förrådsbyrån föreslagna allmänna sektionen benämnas förrådssektion och hästsektionen benämnas hästdetalj. Redovisnings- och granskningssektionen får som utredningen framhållit anses vara

provisoriskt organiserad i avbidan på resultatet av påbörjade undersökningar av möjligheterna att övergå till maskinbokföring för redovisning och kontroll av förnödenheter.

Utredningens förslag innebär även bland annat att chefen för centralplaneringen skall vara ställföreträdare för verkschefen. Jag anser mig inte böra biträda detta förslag utan räknar med att någon av byråcheferna vid förfall för verkschefen skall fullgöra dennes åligganden. Vid en dylik anordning föreligger ej heller anledning att inrätta särskilt ställföreträdararvode. Vad gäller centralplaneringen vill jag i övrigt särskilt understryka, att detta organ inte får erhålla ställning av mellaninstans mellan verkschefen och byråerna. Ej heller får centralplaneringens ställning som intendenturverkets kontaktorgan med staber m. m. tolkas så att direkta kontakter med verkets sakorgan icke skulle få förekomma. Uppmärksamhet måste ägnas åt att utbilda smidiga samarbetsrutiner mellan olika enheter inom och utom verket och undvika alla former av dubbelarbete. Med hänsyn härtill bör personaluppsättningen för centralplaneringen beräknas förhållandevis snävt.

I övrigt har jag i huvudsak inte några invändningar mot det av utredningen framlagda förslaget till organisation av intendenturverket. Jag anser dock i likhet med vissa av remissinstanserna, att den föreslagna drivmedels- och bränslesektionen inom drivmedelsbyrån bör uppdelas på två sektioner, nämligen en drivmedelssektion och en bränslesektion. Den föreslagna lägerkassesektionen vid livsmedelsbyrån bör benämnas lägerkassedetalj.

Enligt mitt förslag kommer försvarets intendenturverk således att indelas i centralplanering samt fem byråer, nämligen materielbyrå, livsmedelsbyrå, drivmedelsbyrå, förrådsbyrå och administrativ byrå samt normaliesektion. De fem byråerna bör indelas i sektioner m. m. i enlighet med vad jag nyss anfört. Indelningen framgår av en sammanställning över verkets organisation, vilken som bilaga torde få fogas till statsrådsprotokollet (*bilaga 1*). Jag förutsätter, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om byråernas indelning i sektioner m. m. Indelningen av dessa i detaljer bör på vanligt sätt ankomma på ämbetsverket. Jag vill kraftigt understryka att detaljerna inte får betraktas som fasta organisationsenheter utan bör inom given personalram enligt verkets bestämmande upplösas, omfördelas och nyinrättas allt efter omständigheterna.

I fråga om de olika enheternas arbetsuppgifter m. m. ansluter jag mig till de förslag utredningen avgivit med de undantag jag i det föregående angivit. Verksledningen bör emellertid under uppbyggandet av det nya verket äga vidtagna de smärre ändringar i arbetsfördelningen mellan olika enheter som bedömes lämpliga.

För intendenturverket har som framgår av det föregående utredningen beräknat sammanlagt 290 tjänster erforderliga. För egen del bedömer jag personalbehovet till sammanlagt 283 befattningshavare. Befattningarnas för-

delning på olika byråer och sektioner m. m. framgår av sammanställningar vilka som bilagor torde få fogas till protokollet (*bilaga 2—9*).

I fråga om de avvikelser mitt förslag till personalorganisation innebär i förhållande till utredningens vill jag anföra följande. Med hänsyn till att materiel-, livsmedels- och drivmedelsbyråernas centralsektioner är nya organisationsenheter har jag i avbidan på ytterligare erfarenheter av verksamheten ansett mig böra beräkna antalet befattningshavare relativt snävt. Detsamma gäller beträffande förrådsbyråns förrådssektion.

I likhet med vissa remissinstanser anser jag, att vid centralplaneringen bör finnas en befattning för kvalificerad ekonom. Med hänsyn härtill föreslår jag, att i centralplaneringen skall ingå en civil byrådirektörstjänst. En av utredningen föreslagen befattning för kapten synes härvid kunna undvaras.

Flera remissinstanser har framfört önskemål om förstärkning av materielbyråns beklädnadssektion. Mitt förslag innebär, att sektionen tillföres ytterligare en regementsofficersbeställning. I fråga om materielbyråns projekteringssektion har jag fäst stort avseende vid den framförda synpunkten att kvalificerad teknisk personal bör ingå i sektionen. Med hänsyn härtill bör enligt min mening förutom chefen i sektionen ingå ytterligare en högre civil befattningshavare. Jag föreslår därför, att en majorsbeställning utbytes mot tjänst för byrådirektör. Den beslutade centraliseringen av tvätt- och textilreparationstjänsten till försvarets fabriksverk torde enligt tillgängliga uppgifter fullföljas i sådan takt att icke några textilreparationsverkstäder eller tvättinrättningar kommer att vara underställda det nya intendenturverket. Särskild personal behövs därför inte inom intendenturverket för ledning av reparationsverkstäder och tvättanstalter.

Enligt mitt förslag erhåller livsmedelsbyrån en viss förstärkning i förhållande till utredningens beräkningar. Detta är motiverat, bland annat, av utökade civila serviceuppgifter.

För tekniska säkerhetsfrågor i samband med drivmedelshanteringen har utredningen räknat med en tjänst för förste byråingenjör i A 23. Med hänsyn till vikten av att tillräcklig personal står till förfogande för handläggning av sådana ärenden föreslår jag härutöver en tjänst för byråingenjör i A 19. — Jag förutsätter, att en av assistenterna i A 17 vid drivmedelssektionen bland annat vid behov skall tjänstgöra som vikarie för förrådsförvaltare.

Mitt förslag att en officer skall vara chef för normaliesektionen är i första hand motiverat av att sektionen skall ha att svara för ärenden avseende underrättelsetjänst o. dyl. Jag vill erinra om att överbefälhavaren särskilt understrukit betydelsen av personal för dessa ärenden.

Anledning torde inte föreligga att i övrigt närmare redogöra för de avvikelser som mitt förslag innebär i förhållande till utredningens förslag till personalorganisation. Mina personalberäkningar grundar sig i första hand på de av utredningen angivna arbetsuppgifterna för respektive organisa-

tionsenheter samt på vad som framkommit vid remissbehandlingen av utredningens förslag. Löneställningen för regementsofficerare, byrådirektörer, kontorsskrivare (förste kansliskrivare), förrådsmästare och kansliskrivare samt arvoden till pensionerad militär personal i arvodesbefattning har anpassats till vad chefen för civildepartementet senare denna dag ämnar föreslå vid anmälan av frågan om proposition angående statstjänstemännens löner under åren 1962 och 1963 m. m. Överläggningar har ägt rum med berörda personalorganisationer angående respektive tjänsters lönegradsplacering m. m. Mot den föreslagna lönegradsplaceringen av tjänsterna i det nya verket har vederbörande personalorganisationer förklarat sig inte ha något att erinra.

Som framgår av sammanställningarna bör cheferna för materielbyrån, livsmedelsbyrån, drivmedelsbyrån och förrådsbyrån vara byråchefer i lönegrad Bo 1. Chef för administrativa byrån skall vara krigsråd i Bo 1. Innehavarna av byråchefstjänsterna bör vara intendenturofficerare på aktiv stat. Tjänsterna bör vara uppförda på intendenturverkets personalförteckning. Befattningen som chef för centralplaneringen — likaså i Bo 1 och uppförd på verkets personalförteckning — bör avses för alternativt militär eller civil innehavare.

Som jag i det föregående anfört har intendenturförvaltningsutredningen i kårfrågan redovisat vissa alternativa lösningar. Kungl. Maj:t har den 27 april 1962 uppdragit åt utredningen att bedriva det fortsatta utredningsarbetet i kårfrågan med sikte på att en gemensam kår skall inrättas för all intendenturpersonal inom krigsmakten samt avgiva härav betingade förslag. Jag anser i princip, att därest en gemensam intendenturkår tillkommer för intendenturverket avsedda beställningar på aktiv stat bör uppföras på den gemensamma kårens stat. I den mån frågan om gemensam intendenturkår inte kan lösas före den 1 juli 1963, bör de för det nya ämbetsverket avsedda militära beställningarna tills vidare redovisas på verkets personalförteckning. Lönegradsbeteckningen för dessa beställningar bör vara Ar. Samtidigt härmed bör de beställningar för intendenturpersonal som för närvarande är avsedda för arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå vakanthållas. Av en tablå vilken som bilaga torde få fogas till protokollet (*bilaga 10*) framgår översiktligt antalet befattningar för militär personal i nuvarande organisation, enligt utredningens förslag samt enligt mitt förslag. Som framgår av denna nedgår antalet militära befattningar i den centrala intendenturförvaltningen, som för närvarande är 74, vid bifall till mitt förslag till 45. Härvid bör dock erinras om att enligt utredningens antaganden ytterligare sex beställningar kan erfordras bland annat för de centrala staberna. Provisoriska åtgärder beträffande personal för handläggning av kårärenden kan också bli nödvändiga.

Övriga tjänster vid intendenturverket bör enligt min mening i allmän-

het vara extra ordinarie. Endast vissa sektionschefstjänster och sluttjänster för civil personal bör uppföras som ordinarie. Med denna utgångspunkt anser jag, att i den nya organisationen följande tjänster — förutom de som angivits i det föregående — bör vara ordinarie, nämligen för tre byrådirektörer i Ao 27, fem byrådirektörer i Ao 25, en byråveterinär i Ao 24, en regementsveterinär i Ao 23 (civilmilitär beställning), fem förste byråintendenter i Ao 23, två förste byråsekreterare i Ao 23, två byråassistenter i Ao 19, en byråinspektör i Ao 19, en assistent i Ao 17, en förrådsförvaltare i Ao 13, två kontorsskrivare i Ao 13, två kansliskrivare i Ao 11, en förrådsförman i Ao 9, en förste expeditionsvakt i Ao 9, fem kontorister i Ao 9 samt fem kanslibiträden i Ao 7.

Ordinarie sättning av kontorsbiträdestjänster torde få ske i enlighet med nu tillämpade principer för reglerad befordringsgång.

Av en sammanställning som torde såsom bilaga få fogas till statsrådsprotokollet (*bilaga 11*) framgår översiktligt de olika tjänsternas anställningsform m. m. enligt mitt förslag.

Avlöningskostnaderna för den av mig föreslagna personalorganisationen för försvarets intendenturverk uppgår till sammanlagt omkring 5 500 000 kr., medan utredningens förslag uppgår till omkring 5 575 000 kr. Kostnadsberäkningarna utgår från lägsta löneklassen i respektive lönegrader samt från 1961 års löneläge. Härtill kommer således kostnaderna för generella höjningar enligt 1962 års avtalsuppgörelse. Avlöningskostnaderna för personalen i arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå ävensom försvarets civilförvaltnings personal för bok- och blankettärenden samt läger- och manskapskassefrågor uppgår under motsvarande förutsättningar enligt utredningen till omkring 6 060 000 kr. Av detta belopp hänför sig cirka 120 000 kr. till kostnader för personal som vid arméintendenturförvaltningen för närvarande handlägger vissa bränsleärenden, vilka enligt förslaget skall överföras till fortifikationsförvaltningen. I nuläget uppgår således avlöningskostnader för den verksamhet som framdeles skall bedrivas inom försvarets intendenturverk till sammanlagt i runt tal ($6\,060\,000 - 120\,000 =$) 5 940 000 kr. Mitt förslag innebär således kostnadsminskningar i förhållande till nuläget med omkring ($5\,940\,000 - 5\,500\,000 =$) 440 000 kr. Härtill kommer emellertid merkostnader för viss personalökning i försvarsgrensstaberna för inspektions- och övrigt stabsarbete samt för ytterligare personal för kårärenden. Kostnaderna härför uppskattas av utredningen till omkring 240 000 kr. Enligt vad nu sagts uppgår besparingarna i avlöningskostnader således till 200 000 kr. Härvid bör emellertid observeras att tjänsterna i den nya organisationen genomsnittligt placerats i högre lönegrad än i nuvarande organisation.

Som förut nämnts kommer intendenturverket vid bifall till mina förslag att omfatta 283 befattningshavare. Av en sammanställning vilken som

bilaga torde få fogas till protokollet (*bilaga 12*) framgår, att motsvarande uppgifter i nuvarande förvaltningsorgan fullgöres av 323 befattningshavare. Om hänsyn tas till att försvarsgrensstaberna kan behöva förstärkas med viss intendenturutbildad personal, skulle ett genomförande av den nya organisationen innebära en minskning med drygt 30 befattningshavare.

Jag vill emellertid framhålla att vinsterna av omorganisationen främst torde erhållas genom att verksamheten under central ledning bör kunna bedrivas effektivare. Den nya organisationen bör sålunda ge större möjligheter till besparingar genom samordning, standardisering och typisering vid anskaffning och underhåll av intendenturförnödenheter samt ökade rationaliseringsmöjligheter i regional och lokal instans.

Även om det delvis ligger i sakens natur, att huvuddelen av personalen inom den nuvarande organisationen kommer att kunna beredas anställning i det nya ämbetsverket, bör någon direkt överföring av tjänsterna inte ske till detta verk. De föreslagna nya tjänsterna bör således tillsättas i sedvanlig ordning. Åtskilliga övergångsåtgärder torde komma att behöva vidtagas i samband med organisationsförändringarna. Jag förordar därför, att Kungl. Maj:t i likhet med vad som tidigare skett vid större organisatoriska förändringar, inhämtar riksdagens bemyndigande att vidtaga sådana åtgärder. Dessa torde bland annat avse förande på övergångsstat av ordinarie tjänster inom de nuvarande organisationsenheterna.

En smidig övergång till den nya organisationen förutsätter ett omfattande planeringsarbete i skilda hänseenden. Den nya organisationen bör därför inte träda i kraft förrän den 1 juli 1963. Några anslagsmässiga konsekvenser uppkommer således inte under budgetåret 1962/63. Genomförandet av den nya organisationen bör anförtros åt en särskild delegation. Denna fråga torde framdeles få anmälas för Kungl. Maj:t.

Utredningen har föreslagit, att intendenturverket skall förläggas till infanterikadettskolans förutvarande etablissement i Ulriksdal, som friställts i anslutning till kadettskolans flyttning till Halmstad. Fortifikationsförvaltningen har den 8 mars 1962 ingivit förslag till vissa ombyggnads- och nybyggnadsarbeten avseende Ulriksdalsetablissementet för bland annat intendenturverkets räkning. Byggnadsstyrelsen har avgivit utlåtande över förslaget. Styrelsen har härvid fört fram tanken att verket kan förläggas till Märsta. Jag är för närvarande inte beredd att taga ställning till frågan om intendenturverkets lokalisering. Jag vill emellertid framhålla, att för att verksamheten skall kunna bedrivas effektivt erfordras att verket erhåller ändamålsenliga och lämpliga lokaler. Därest sådana ej kan vara färdigställda vid den tidpunkt, då verket skall träda i kraft, måste därför lokalfrågan övergångsvis ordnas provisoriskt. Detta bör kunna ske genom att utnyttja i första hand arméintendenturförvaltningens nuvarande lokaler.

Under återopande av det anförda hemställer jag — med förmälan att intel torde vara att erinra mot att propositionen av riksdagen behandlas senare

6 — *Bihang till riksdagens protokoll 1962. 1 saml. Nr 168*

än under dess vårsession — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna de av mig i det föregående förordade riktlinjerna för organisation m. m. av försvarets centrala intendenturförvaltning;

b) besluta att arméintendenturförvaltningen, marinförvaltningens intendenturavdelning och flygförvaltningens intendenturbyrå skall utgå ur organisationen från och med den 1 juli 1963;

c) besluta att från och med den 1 juli 1963 inrätta ett för försvaret gemensamt centralt intendenturverk, benämnt försvarets intendenturverk;

d) godkänna att försvarets intendenturverk i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag i det föregående anfört förses med tjänster till det antal och i de lönegrader som jag förordat;

e) bemyndiga Kungl. Maj:t att i de olika hänseenden som angivits i det föregående vidtaga de åtgärder som betingas av övergången till den nya organisationen.

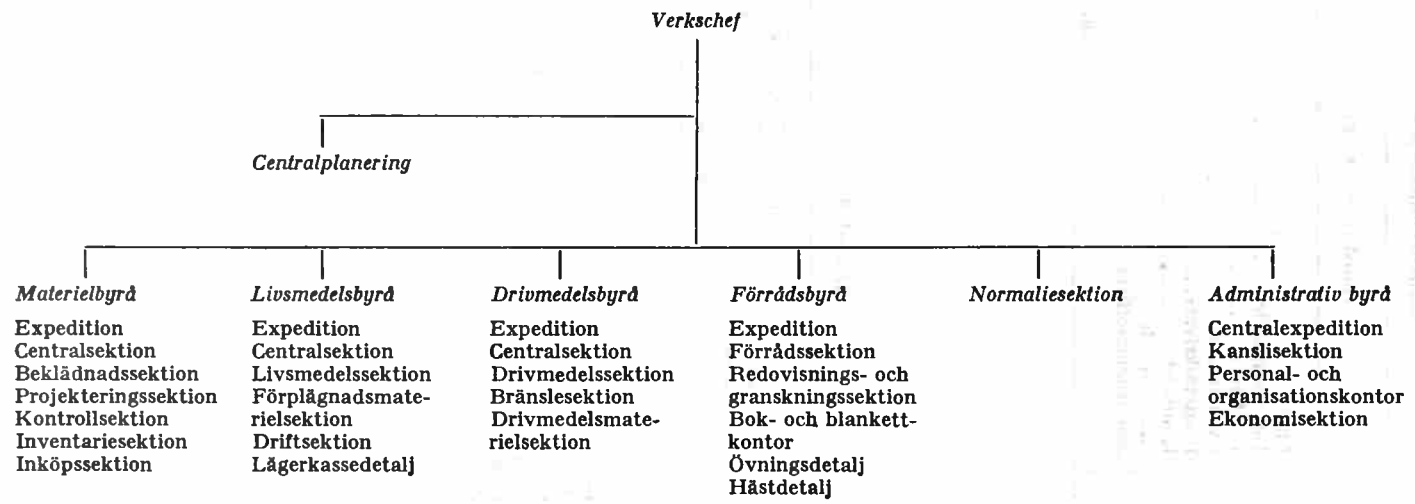
Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ake Lindwall

Organisationsplan över försvarets intendenturverk

Centralplaneringen

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Antal
B 1	Chef.....	1
A 25	Regementsofficer.....	1
21	Kapten.....	2
25	Byrådirektör.....	1
13	Kontorsskrivare.....	1
9	Kontorist.....	2
7	Kanslibitråde.....	1
(28)	Mobiliseringsofficer.....	1
	Summa	10

Materielbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Centralsektion	Beklädnadssektion	Projekteringssektion	Kontrollsektion	Inventarisektion	Inköpssektion	Summa
B 1	Byråchef.....	1								1
A 27	Regementsofficer.....			1	1			1	1	4
25	Regementsofficer.....			1	1	1				3
21	Kapten.....			2	1	2		1		6
17	Förvaltare.....			1	2					3
27	Byrådirektör.....					1	1			2
25	Byrådirektör.....					1				1
23	Förste byråingenjör.....						1			1
23	Förste byråintendent.....							1	1	1
21	Byråingenjör.....			1		4		1		6
19	Byråassistent.....								3	3
19	Byråingenjör.....					1	3	1		5
19	Byråinspektör.....					1		1		1
17	Assistent.....							1	2	3
17	Ingenjör.....					1	3			4
15	Assistent.....					1		1		2
högst 15	Ingenjör.....						2			2
13	Kontorsskrivare.....					1				1
12	Assistent.....					1				1
11	Kansliskrivare.....							1		1
9	Kontorist.....		1						1	2
9	Tekniker.....						1			1
7	Kanslibitråde.....		1	1	1	1	1		1	6
r.b. -5	Biträde för skriv- och kontorsgöromål (kontorsbiträde).....		8							8
(18)	Underofficer.....			2	1					3
	Summa	1	10	9	7	15	12	8	9	71

Bilaga 4.

Livsmedelsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Centralsektion	Livsmedelssektion	Förplägnadsmaterielsektion	Driftsektion	Lägerkasse- detalj	Summa
B 1	Byråchef	1							1
A 27	Regementsofficer				1		1		2
25	Regementsofficer			1	1	1			3
21	Kapten			1		1	2		4
25	Byrådirektör						1		1
24	Byråveterinär						1		1
23	Förste byråingenjör					1			1
23	Förste byråintendent				1				1
23	Förste byråsekreterare							1	1
19	Byråassistent						1		1
19	Byråingenjör					2			2
17	Assistent			1	1	1	2		5
15	Assistent						2		2
högst 15	Ingenjör					1			1
14	Köksföreståndare						1		1
13	Kontorsskrivare				1				1
11	Kansliskrivare				1	1			2
9	Kontorist		1						1
7	Kanslibitråde			1	1	1	1	1	5
r.b. -5	Biträde för skriv- och kontorsgö- mål (kontorsbiträde)		3						3
(28)	Officer							1	1
(24)	Officer			1					1
	Summa	1	4	5	7	9	12	3	41

Drivmedelsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef m. fl.	Expedition	Centralsektion	Drivmedelssek- tion	Bränslektion	Drivmedels- materielsektion	Summa
B 1	Byråchef.....	1						1
A 27	Regementsofficer.....				1		1	2
25	Regementsofficer.....			1	1			2
21	Kapten.....			1	1		1	3
27	Byrådirektör.....					1		1
25	Byrådirektör.....				1			1
23	Förste byråingenjör.....	1			1		1	3
23	Förste byråintendent....				1	1		2
21	Byråingenjör.....						1	1
19	Byråassistent.....					1		1
19	Byråingenjör.....	1						1
17	Assistent.....			1	3	1		5
17	Ingenjör.....						1	1
15	Assistent.....						1	1
13	Förrådsmästare.....					1		1
11	Kansliskrivare.....			2				2
9	Kontorist.....		1		1		1	3
7	Kanslibitråde.....			2	1	1	1	5
r.b. -5	Biträde för skriv- och kon- torsgöromål (kontorsbi- tråde).....		3					3
(19)	Underofficer.....			1				1
	Summa	3	4	8	11	6	8	40

Bilaga 6.

Förrådsbyrån

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Expedition	Förrådssektion	Redovisnings- och gransknings- sektion	Bok- och blan- kettkontor	Övningsdetalj	Hästdetalj	Summa
B 1	Byråchef	1							1
A 27	Regementsofficer			1					1
25	Regementsofficer			1	1		1		3
21	Kapten			1					1
23	Regementsveterinär							1	1
23	Förste byråintendent					1			1
21	Byråingenjör			1					1
19	Förste tryckeriassistent					1			1
17	Assistent					1			1
15	Assistent			1		3			4
13	Förrådsförvaltare					1			1
13	Kontorsskrivare						1		1
9	Förrådsförman					2			2
9	Kontorist		1			1			2
8	Förste förrådsman					3			3
7	Förrådsman					9			9
7	Kanslibitråde			1	7	1	1	2	12
r.b. -5	Biträde för skriv- och kontorsgö- romål (kontorsbiträde)		3		1	8			12
(28)	Officer				3		1		4
(24)	Officer					1		1	2
(19)	Underofficer				2				2
(18)	Underofficer				4	1			5
	Summa	1	4	6	18	33	4	4	70

Bilaga 7.

Normaliesektionen

Lönegrad	Tjänst (beställning)	Antal
A 27	Regementsofficer	1
23	Förste byråingenjör	1
21	Byråintendent	1
högst 15	Ingenjör	2
10	Tekniker	1
7	Kanslibitråde	1
7	Tekniskt biträde	1
	Summa	8

Administrativa byrån

Lönegrad	Tjänst	Chef	Central- expedition	Kansli- sektion	Personal- och organisa- tionskontor	Ekonomi- sektion	Summa
B 1	Krigsråd	1					1
A 25	Byrådirektör			1	1	1	3
23	Förste byråintendent				1		1
23	Förste byråsekreterare			1	1		2
21	Förste byråsekreterare			1			1
19	Byråassistent				1	1	2
17	Assistent				2		2
15	Assistent		1			1	2
13	Kontorsskrivare				1	3	4
11	Kansliskrivare					1	1
9	Förste expeditionsvakt		1				1
9	Kontorist		1		2	1	4
7	Expeditionsvakt		4				4
7	Kanslibitråde		2			4	6
r.b. -5	Biträde för skriv- och kontorsgö- romål (kontorsbiträde)		6			2	8
	Summa	1	15	3	9	14	42

Intendenturverket

Sammanställning

Lönegrad (-klass)	Tjänst (beställning)	Chef	Central- planeringen	Materiel- byrån	Livsmedels- byrån	Drivmedels- byrån	Förråds- byrån	Normalle- sektionen	Administra- tiva byrån	Summa
B 6	Chef	1								1
1	Byråchef			1	1	1	1			4
1	Chef för centralplaneringen		1							1
1	Krigsråd								1	1
A 27	Regementsofficer			4	2	2	1	1		10
25	Regementsofficer		1	3	3	2	3			12
21	Kapten		2	6	4	3	1			16
17	Förvaltare			3						3
23	Regementsveterinär						1			1
27	Byrådirektör			2		1				3
25	Byrådirektör		1	1	1	1			3	7
24	Byråveterinär				1					1
23	Förste byråingenjör			1	1	3		1		6
23	Förste byråintendent			1	1	2	1		1	6
23	Förste byråsekreterare				1				2	3
21	Förste byråsekreterare								1	1
21	Byråingenjör			6		1	1			8
21	Byråintendent							1		1
19	Byråassistent			3	1	1			2	7
19	Byråingenjör			5	2	1				8
19	Byråinspektör			1						1
19	Förste tryckeriasistent						1			1
17	Assistent			3	5	5	1		2	16
17	Ingenjör			4		1				5
15	Assistent			2	2	1	4		2	11
högst 15	Ingenjör			2	1			2		5
14	Köksföreståndare				1					1
13	Förrådsförvaltare						1			1
13	Förrådsmästare					1				1
13	Kontorsskrivare		1	1	1		1		4	8
12	Assistent			1						1
11	Kansliskrivare			1	2	2			1	6
10	Tekniker							1		1
9	Förrådsförman						2			2
9	Förste expeditionsvakt								1	1
9	Kontorist		2	2	1	3	2		4	14
9	Tekniker			1						1
8	Förste förrådsman						3			3
7	Expeditionsvakt								4	4
7	Förrådsman						9			9
7	Kanslibitråde		1	6	5	5	12	1	6	36
7	Tekniskt biträde							1		1
r.b. -5	Biträde för skriv- och kontorsgö- romål (kontorsbiträde)			8	3	3	12		8	34
(28)	Officer				1		4			5
(28)	Mobiliseringsofficer		1							1
(24)	Officer				1		2			3
(19)	Underofficer					1	2			3
(18)	Underofficer			3			5			8
	Summa	1	10	71	41	40	70	8	42	283

Översikt över militära befattningar för den centrala intendenturförvaltningen

Befattning i lönegrad	Nuläget	Utredningens förslag	Föredragandens förslag
B 4	1	—	—
B 1	5	6	4
A 27	13	9	10
A 25	13	13	12
A 21	38	20	16
A 19	—	4	—
A 17	2	—	3
A 15/17	2	—	—
Summa	74	52	45

Bilaga 11.

Förteckning över tjänster (beställningar) vid försvarets intendenturverk

Tjänstemän å ordinarie stat

1 chef.....	Bp 6
1 chef för centralplaneringen.....	Bo 1

Militära beställningar

4 byråchefer.....	Bo 1
10 regementsofficerare.....	Ar 27
12 regementsofficerare.....	Ar 25
16 kaptener.....	Ar 21
3 förvaltare.....	Ar 17

Civilmilitär beställning

1 regementsveterinär.....	Ao 23
---------------------------	-------

Civila tjänster

1 krigsråd.....	Bo 1
3 byrådirektörer.....	Ao 27
5 byrådirektörer.....	Ao 25
1 byråveterinär.....	Ao 24
5 förste byråintendenter.....	Ao 23
2 förste byråsekreterare.....	Ao 23
2 byråassistenter.....	Ao 19
1 byråinspektör.....	Ao 19
1 assistent.....	Ao 17
1 förrådsförvaltare.....	Ao 13
2 kontorsskrivare.....	Ao 13
2 kansliskrivare.....	Ao 11
1 förrådsförman.....	Ao 9
1 förste expeditionsvakt.....	Ao 9
5 kontorister.....	Ao 9
5 kanslibiträden.....	Ao 7
— kontorsbiträden.....	Ao 5

Extra ordinarie tjänstemän

2 byrådirektörer.....	Ae 25
6 förste byråingenjörer.....	Ae 23
1 förste byråintendent.....	Ae 23
1 förste byråsekreterare.....	Ae 23
1 förste byråsekreterare.....	Ae 21
8 byråingenjörer.....	Ae 21
1 byråintendent.....	Ae 21
5 byråassistenter.....	Ae 19

8 byråingenjörer.....	Ae 19
1 förste tryckeriassistent.....	Ae 19
15 assistenter.....	Ae 17
5 ingenjörer.....	Ae 17
11 assistenter.....	Ae 15
5 ingenjörer.....	Ae 15
1 köksföreståndare.....	Ae 14
1 förrådsmästare.....	Ae 13
6 kontorsskrivare.....	Ae 13
1 assistent.....	Ae 12
4 kansliskrivare.....	Ae 11
1 tekniker.....	Ae 10
1 förrådsförman.....	Ae 9
9 kontorister.....	Ae 9
1 tekniker.....	Ae 9
3 förste förrådsmän.....	Ae 8
4 expeditivakter.....	Ae 7
9 förrådsmän.....	Ae 7
31 kanslibiträden.....	Ae 7
1 tekniskt biträde.....	Ae 7
34 biträden för skriv- och kontorsgöromål.....	Enl. bestämmelserna om regl. befordringsgång

Arvodsbefattningar

5 officerare.....	A:28
1 mobiliseringsofficer.....	A:28
3 officerare.....	A:24
3 underofficerare.....	A:19
8 underofficerare.....	A:18

Översikt över befattningar i skilda lönegrader i nuvarande organisation, enligt utredningens förslag samt enligt föredragandens förslag.

Lönegrad (-klass)	Nuvarande organisation					Utredningens förslag	Föredragandens förslag
	Arméintendentur- förvaltningen	Marinförvaltningen	Flygförvaltningen	Försvarets civilförvaltning	Summa		
B 6	1				1	1	1
4		1			1	—	—
1	5		1		6	7	6
A 27	7	3	3		13	12	13
25	9	2	2		13	19	19
24	1				1	1	1
23	8		1	1	10	11	16
21	23	12	5	1	40	31	26
19	18			1	19	20	17
17	16	1		1	18	21	24
15/17		1			1	—	—
15	22	3	3	3	31	16	16
14					—	1	1
13	3	5	2	1	11	10	10
12	2				2	1	1
11	5	1			6	5	6
10	1			1	1	3	1
9	9	3	2	4	18	20	18
8				3	3	3	3
7	34	3	4	11	51	47	50
r. b. -5	34	8	5	9	56	38	34
(28)			1		1	4	6
(24)	5	2	1	1	9	6	3
(19)					—	—	3
(18)	8	1	2	1	12	13	8
Summa	211 ¹⁾	46	32	38	327 ¹⁾	290	283

¹⁾ Varav fyra tjänster, en i A 21, två i A 19 och en i A 7, avses för vissa bränsleärenden m. m. som föreslås överförda till fortifikationsförvaltningen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Stid
Inledning	2
Nuvarande organisation och uppgifter m. m.	3
Intendenturförvaltningsutredningens förslag	7
Gränsdragningen mellan förvaltningsverksamhet och stabsarbete	7
Gränsdragningen mellan intendenturförvaltning och andra förvaltningsområden	13
Huvuddragen av föreslagen organisation av intendenturförvaltningen	33
Detaljorganisation m. m. inom intendenturförvaltningen	41
Frågan om inrättande av en gemensam intendenturkår	56
Kostnadsberäkningar	58
Intendenturförvaltningens förläggning	59
Organisationens genomförande	60
Föredraganden	61
<i>Bilaga 1</i> Organisationsplan över försvarets intendenturverk	75
<i>Bilaga 2</i> Centralplaneringen	76
<i>Bilaga 3</i> Materielbyrån	76
<i>Bilaga 4</i> Livsmedelsbyrån	77
<i>Bilaga 5</i> Drivmedelsbyrån	78
<i>Bilaga 6</i> Förrådsbyrån	79
<i>Bilaga 7</i> Normaliesektionen	79
<i>Bilaga 8</i> Administrativa byrån	80
<i>Bilaga 9</i> Sammanställning över intendenturverket	81
<i>Bilaga 10</i> Översikt över militära befattningar för den centrala intendenturförvaltningen	82
<i>Bilaga 11</i> Förteckning över tjänster (beställningar) vid försvarets intendenturverk	83
<i>Bilaga 12</i> Översikt över befattningar i skilda lönegrader i nuvarande organisation, enligt utredningens förslag samt enligt föredragandens förslag	85